ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

9. 12. 1983. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIV • 25 ДИН

БРОЈ 1667

ШПИЈУН КОГА СУ ЗВАЛИ КИНГ-КОНГ

Ripley

Веровали или не!

ЧАРОБЊАК ИЗ ОЗА

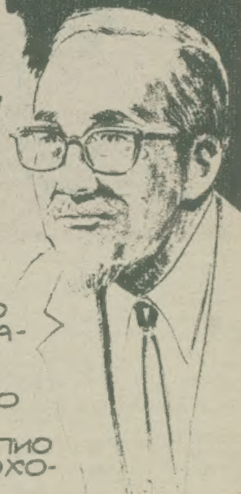
ОД СВИХ ФИЛМОВА ДОСАД СНИМЉЕНИХ ИМАО ЈЕ НАЈБРОЈНИЈУ ПУБЛИКУ - ПРЕКО БИЛИОН ФИЛМСКИХ И ТЕЛЕВИЗИЈСКИХ ГЛЕДАЛАЦА.

НАПОЛЕОН ЈЕ БИО ДЕЗЕРТЕР

ГОДИНЕ 1791, ПОШТО ЈЕ НАПУСТИО ФРАНЦУСКУ АРМИЈУ, НАПОЛЕОН ЈЕ СТУПИО У НАЦИОНАЛНУ ГАРДУ РОДНЕ КОРЗИКЕ. КАДА СЕ 1792. ВРАТИО У ФРАНЦУСКУ, ПРОГЛАШЕН ЈЕ ЗА ДЕЗЕРТЕРА. АПРИЛА ИСТЕ ГОДИНЕ ФРАНЦУСКА ЈЕ ОБЈАВИЛА РАТ АУСТРИЈИ, ПА ЈЕ НАПОЛЕОН ПОНОВО ПРИМЉЕН У ВОЈСКУ И УНАПРЕЂЕН.

Човек који се напије од воде

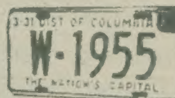

ЧАРЛС СВАРТ ИЗ ФЕНИКСА У АРИЗОНИ ГОДИНАМА ЈЕ ПАТИО ОД БОЛЕСТИ ЗВАНЕ СИСТЕМСКА КАНДИДИЈАЗА ОД КОЈЕ ЈЕ БИО „МРТАВ ПИЈАН", ИАКО НИЈЕ ПОПИО НИ КАП АЛКОХОЛА.

ЖАПЦА КЕРМИТА

ЗВЕЗДУ **МАПЕТ ШОА**, ПРВОБИТНО ЈЕ ЊЕГОВ ТВОРАЦ ЏИМ ХЕНСОН ИЗРАДИО ОД ЗЕЛЕНОГ МАНТИЛА СВОЈЕ МАЈКЕ КАО ЛУТКУ КОЈА СЕ НАВЛАЧИ НА РУКУ, А ИМАО ЈЕ ОЧИ ОД ПРЕПОЛОВЉЕНИХ ТЕНИСКИХ ЛОПТИЦА.

РЕГИСТАРСКА ТАБЛИЦА

ИЗДАТА ЗА АУТОМОБИЛ ВОЛТЕРА КАМПА 1955. У ВАШИНГТОНУ ИМАЛА ЈЕ ЗНАК W-1955.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● Београд је 1825. године имао искључиво старе занате (терзијски, абаџијски, опанчарски, кујунџијски, ћурчијски, бојаџијски, грнчарски, берберски итд). Тек године 1850. помињу се нови занати од којих посебно кројачки, столарски, потковачки, а од 1900. постојала су још и стаклорезачки, лимарски, димничарски, литографски и остали.

●●● рог код носорога није састављен од рожнате материје већ њега чине тврдо спојена влакна слична костима.

●●● некада су се виљушке стављале на сто са зупцима окренутим навише. Године 1725. енглески краљ Џорџ I је за време једног ручка бесно ударио руком по столу и убо се на виљушку. Од тада се зупци виљушке окрећу надоле, према столу.

●●● реч „сијасет" која је одомаћена у многим нашим крајевима и означава „мноштво" арапског је порекла и првобитно јој је значење било „казна".

●●● када би човек у сразмери са својом тежином јео исто колико и паук, морао би свакога дана да поједе по десет свиња, два вола, двадесет оваца и четири стотине килограма хлеба.

●●● Анђело Ђема, амерички гангстер италијанског порекла, овако је у новинама објавио своје венчање: „Дођите сви". И заиста, дошло је преко 3000 гостију. Свадбена торта била је висока четири метра, а тешка читаву тону. За њено мешање утрошено је 200 килограма шећера, исто толико брашна, 2520 јаја и по неколико килограма разних зачина.

●●● у Кантону, у Кини, недавно је ступио на снагу нови закон којим се строго кажњавају сви који пљују по улици. Поред високе новчане глобе, онај који прекрши забрану мора пола часа да мете плочник који је запрљао.

●●● мамути су у најхладнијем периоду године падали у зимски сан исто као и данас медведи. Припремајући се за дуго мировање они су се окупљали у велика стада и стискали једни уз друге како би се загрејали. То је разлог што палеонтолози и данас откривају налазишта од стотину и више ових животиња, тврде неки совјетски научници.

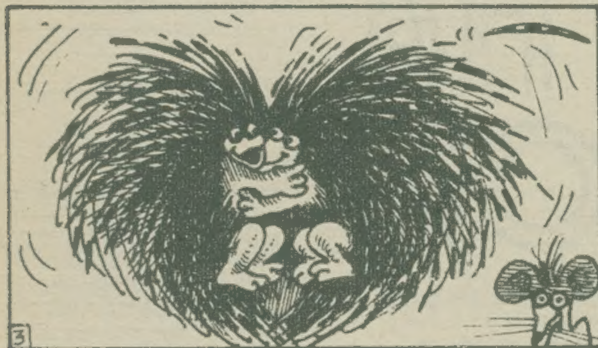
●●● морска струја која из Атлантика доноси воду у Средоземно море пролази кроз Гибралтар брзином од осам километара на час.

●●● само четири власи женске косе упредене заједно толико су јаке да могу да издрже тежину од четрдесет пет килограма.

ШАРМАНТНО ЧУДОВИШТЕ

ПРАСЕ СА 30 ХИЉАДА СТРЕЛА

ОД ЊЕГА БЕЖЕ ГЛАВОМ БЕЗ ОБЗИРА И НАЈОПАСНИЈЕ ЗВЕРКЕ, А КАД СЕ НЕКОЈ И ДЕСИ ДА ГА НАПАДНЕ, ОБИЧНО СЕ ГОРКО ПОКАЈЕ.

На шта прво помислите кад се помене бодљикаво прасе? Па, на бодље... А остало? Скоро да не знамо ништа. Испада као да је бодљикаво прасе нека врста зоолошког вакуума начичканог бодљама. Штета што се тако мисли, поручује амерички научник Бил Гилберт који је проучио северноамеричку врсту Erethizon dorsatum (у преводу: раздражљива леђа).

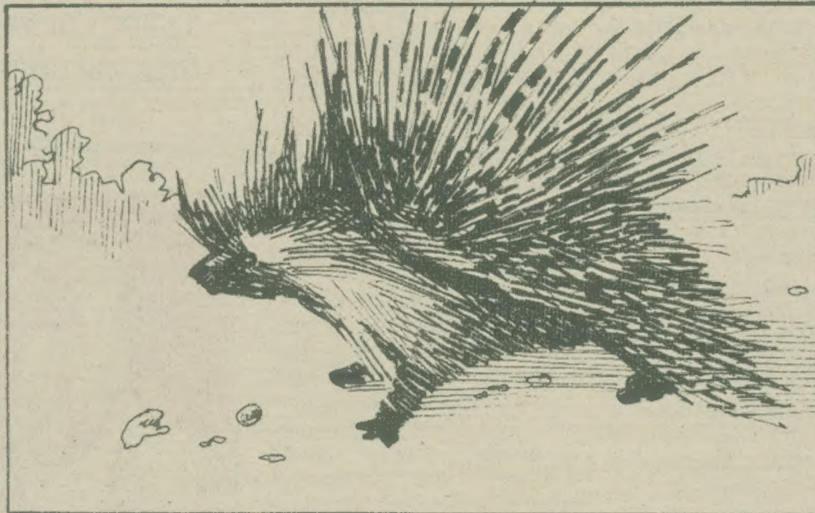
Прасићи, каже Гилберт, можда изгледају као бодљикава чудовишта, али претећа спољашност крије необично довитљива и шармантна створења.

Штап за пењање, хоклица за седење

Да бодљикаво прасе има само бодље, сви су изгледи да би се смрзло јер оно и највећи део зиме проводи напољу. Северноамеричка врста зато одмах до коже има густ слој длаке, нешто као бодљикавопрасећи кућни капут.

Изнад овог слоја, налази се још један слој далеко дуже, грубље длаке који штити унутрашње мекше крзно од прашине и влаге. Длаке овог заштитног слоја и бркови уједно су и осетљиви органи чула додира: бодљикаво прасе је претежно ноћна животиња па се по мраку сналази углавном захваљујући подацима које преко њих добија.

Бодљикаво „чудовиште" има још нешто: штап за пењање и хоклицу са седење – свој реп. Прасе, наиме, приличан део времена проводи на дрвећу, а да би се попело служи се репом дугачким тридесетак центиметара испод кога има низ крутих чекиња које му омогућавају да се закачи за дебло или грану.

Бодљикаво прасе је кратконого и по правилу потешко створење, па би кретање по снегу требало да му представља проблем. Требало би, али судећи по ономе чему је Гилберт једног зимског поподнева био сведок, то није тако. Гилберт је усред шуме једног дана угледао бодљикаво прасе које је без по муке „ходало" по снегу – животиња је избацила све своје бодље и тако се претворила у неку врсту (округласте) гојзерице за снег. Бодљама се одржавала на површини, ногама тапкала...

Харпун од кога нема спаса

Како се рађа бодљикаво прасе, са или без бодљи? Мама га рађа са бодљама, само што су оне тада меке и савитљиве – очврсну̂ће тек у додиру са ваздухом. Као нама коса и бодљикавом прасету бодље расту током читавог живота: хранећи се из сићушних крвних судова, бодље расту до пола милиметра дневно све док не достигну дужину од око 7,5 центиметра. „Одрасле" бодље су мртва материја, са коренима који се из дана у дан сужавају тако да лако исклизну из коже прасета у тело непријатеља.

Одрасло бодљикаво прасе има око 30 хиљада бодљи по глави, леђима, на боковима и репу. Стомак је једини део тела без „оклопа". На стомаку му оне, уосталом, не би ни биле од нарочите користи.

Врхови бодљи тако су оштри да лако продиру кроз кожу противника, а када једном продру жртва је у великој опасности: због „харпуна" којима се бодље завршавају и неизбежне контракције мишића жртве, када бодља једном продре у тело, вађење је тако рећи немогуће; бодља наставља да се зарива све дубље све док не изазове гангрену или се не зарије у неки по живот важан орган.

Једном америчком биологу се приликом неког лабораторијског експеримента бодља зарила у ногу. Имао је среће. Појавила се на супротном крају ноге – после 30 сати и 5 минута.

И бодљикава прасад знају за љубав, мада највећи део живота живе усамљенички. А како ли се то воле два бодљикава прасета? Судећи по ономе што је виђено у лабораторији Универзитета у Бафалу – нежно, с доста трљања њушке о њушку, чак и уз нешто „певушења" не сасвим лишеног слуха. Кад је удварање задовољи, женка ће забацити реп преко леђа, дајући на знање мужјаку да је расположена за љубав.

Седам месеци касније, у пролеће или рано лето, рађа се највеће младунче међу сисарима уопште. Обично је то јединче које је у односу на величину својих родитеља прави џин: дванаест је пута веће од људског новорођенчета. Када би такав однос између родитеља и деце владао међу људима, рађале би се бебе које би уместо 3,5 имале 42 килограма!

Важно да се жваће

Бодљикаво прасе има изоштрено чуло мириса, просечан слух и грозан вид. Очи му, руку на срце, и нису нарочито потребне јер је претежно ноћна животиња. Дешава се тако понеком прасету да на нешто налети, а да појма нема у шта је то ударило. Управо то догодило се једном зоологу који је не мрдајући гледао како једно прасе иде право на њега, њуши му чизме – и почиње да их глође!

Ако га не задеси каква несрећа или болест, бодљикаво прасе живеће десетак година и за то време наслагати пристојних 6-7 килограма тежине, мада се зна и за примерке од читавих шеснаест килограма. Никакво чудо: готово да нема тога у биљном свету што прасе не би прогутало – од кактуса до локвања, важно је да се жваће...

Испоставило се и ово: бодљикави прасићи страшно воле људске ствари, поготово када су натопљене знојем. Шатор Била Гилберта и његове жене су једне ноћи посетили бодљикави прасићи (на врхунцу „журке" било их је осморо) који су растурили камено огњиште, исцепкали на комадиће каиш на једном руксаку, појели дршку једне пластичне шоље, претворили дрвено весло једног кануа у пиљевину, успели чак да изглођу метално седиште у кануу...

Бодљикаво прасе не може ни да се мази ни да се грли, али се од њега ипак може направити кућни љубимац. Једна породица из Пенсилваније се четири године дружила с једним младим бодљикавим прасетом које им је на крају јело из руке и допуштало да га подигну за шапице.

Многобројни рођаци

Горе описано северноамеричко бодљикаво прасе има рођаке широм света – једанаест бодљикавопрасећих породица насељава Америку, четири Стари свет.

Осим по пореклу, европско бодљикаво прасе се од свог прекоокеанског рођака разликује – и по бучности... Иако ни оно не напада без разлога, чињеница је да зна да буде страховито напрасито. Док се Erethizon dorsatum труди да буде тих, „Европљанин" настоји да околини утера страх у кости: ноћу крстари шумама, гунђа, стење и звецка бодљама.

Један њихов афрички рођак, опет, сасвим побесни кад се уплаши: лудачки јуриша кроз ниско растиње и при том углавном „превиди" препреке због чега се врло често угрува о пањеве или камење, а дешава му се и да упадне у баре или потоке. Срећом, ово прасе, одлично плива.

На крају још и ово: није прасе само оно што има бодље. Нека бодљикава прасад од свега на овом свету највише личе – на пацове.

М. И.

ДАЛМАТИНЦИ НА СЕВЕРНОМ ПОЛУ

КАКО ЈЕ ОТКРИВЕНА ЗЕМЉА ФРАЊЕ ЈОСИФА

Тринаестог дана јула 1872. године из луке Трумсе на северу Норвешке исловио је тројарболни парни једрењак „Тегетхоф" и узео курс ка Северном полу. Главни заповедник Карл Вејпрехт и његова посада која је бројала 24 човека имали су налог аустроугарске ратне морнарице да у научној експедицији испитају такозвани североисточни пролаз између Нове Земље и Шпицбершких острва до Карског мора и рта Чељускин, одакле морски пут води даље уз сибирске обале до Беринговог мореуза. И да ли се овим пролазом може лакше и брже стићи до пола. Овим подухватом Беч је хтео да уђе у друштво сила које су у та подручја већ слале своје експедиције.

У Немачкој је у ту сврху саграђен брод „Тегетхоф", који је добио име по адмиралу Вилхелму Тегетхофу. Био је то чврст брод од 230 тона, специјално ојачан на прамцу за борбу с леденим сантама. Поред једара био је опремљен и јаким парним мотором који му је омогућавао да плови до десет наутичких миља на час, односно око осамнаест километара, што је за оно време била велика брзина.

Заробљени

Главни заповедник био је Немац Карл Вејпрехт, а за његовог заменика и заповедника копненог дела експедиције наименован је натпоручник брдских јединица Јулиус фон Пајер, професор војне академије. Обојица су већ били познати као искусни и одважни истраживачи јер су успешно обишли Северно море између Шпицберга и Нове Земље. Дужност интенданта, заставника, стројара и кувара припала је Чесима, а сви остали чланови дуго и пажљиво биране посаде били су наши људи са Јадрана.

На „Тегетхофу" су пловили Петар Лусина са Цреса, капетан трговачке морнарице који је непосредно руководио морнарима, Анте Заниновић из Свете Недјеље на Хвару, Анте Лукиновић из Пучишћа на Брачу, Анте Катаринић из Малог Лошиња, Петар Фалешић из Бакра, Јосип Латковић из Пломина, Јурај Штиглић из Бакра, Фрањо Летис, Јаков Сушић и Винко Палмић из Волоског, Ловро Марола из Ријеке, Анте Шкарпа из Трста и Анте Вечерина из Драге код Ријеке. Морепловце је, између стотине кандидата, одабрала посебна комисија и сви су били активни или резервни подофицири аустроугарске ратне морнарице. О њиховом здрављу бринуо је доктор Јулиус Кепес. Чланови експедиције били су и Јохан Халер и Александер Клоц, оба из Тирола, специјалисти за алпинизам по леду, ранији Пајерови знанци из његових алпских успона. У Трумсен им се придружио и капетан Ерлинг Карлсен, Норвежанин који је одлично познавао Северно море. Сваком морнару одређена је плата од 40 форинти месечно, а капетану Лусини 80.

Већ почетком августа „Тегетхоф" је доспео надомак обала Нове Земље. Али, север је ускоро, раније него иначе, почео да показује своју страшну ћуд. Појавио се лед, много пре него што се очекивало тако да је већ почетком септембра брод морао да се пробија кроз лед.

Тринаести дан октобра донео је прво велико узбуђење: дебео лед просто је оковао брод који је злокобно шкрипао, да би се ускоро пропео на непробојној санти и опасно нагнуо на страну. Изгледало је да „Тегетхофу" и његовој посади нема спаса. Међутим, захваљујући градњи брод је надјачао ледене окове и рвући се и даље с њима наставио да мили ка Северу.

Крај октобра, донео је поларну ноћ и следећих 160 дана унутрашњост брода осветљавале су свеће. У сумраку поларне ноћи, окружен гомилама санти, и сâм прекривен ледом и снегом, „Тегетхоф" је изгледао сабласно, као окамењен. Истина, снег је у тој ситуацији донекле помогао немоћним морепловцима јер је, захваљујући њему, у утроби брода било нешто топлије: напољу је температура износила минус 50С!

Као синови Краљевића Марка

Време је пролазило једнолично. Повремено су санкама које су вукли пси вршена истраживања на километар-два од брода. Увек су ишли са двоје саоница да би могли да притекну у помоћ једни другима. Сусретали су поларне медведе и птице. Свеже медвеђе месо добро је дошло и људима и псима јер им је већ била досадила сува бродска храна.

Тако је пролазила зима с дугом поларном ноћи. Њену једноличност покушавају да разбију на разне начине. Фон Пајер између осталог записује у свој дневник: „Наши Хрвати, весељаци по нарави, траже и измишљају свакојаке забаве, а каткад и лудорије. Њихова се песма често разлеже по броду и леденим горама. Иако су наши морнари узрасли на топлим обалама Јадранског мора, немилу студен подносе храброшћу синова Краљевића Марка".

Половином фебруара 1873. брод се лагано ослобађа ледених окова и креће даље, на Север. Иако бледи и хладни, први зраци толико очекиваног Сунца међу посаду уносе живост и расположење. Одмах су покушали да ослободе брод, али показало се да не могу ништа против дебелог леденог оклопа тврдог као челик. Међутим, дани су постали погоднији за истраживачки рад, па су се групе по тројица-четворица са санкама и псима удаљавале од брода четири до шест ки-

МУКОТРПНО ПУТОВАЊЕ НАШИХ ПОМОРАЦА ТРАЈАЛО ЈЕ ОСАМСТО ДВАНАЕСТ ДАНА. ТОЛИКО СУ, ДАЛЕКО ОД РОДНОГ КРАЈА, ГЛЕДАЛИ СМРТИ У ОЧИ

Анте Заниновић 1875. године у Бечу, по повратку из експедиције.

лометара, ловиле фоке и медведе што је допринело да ојачају од добре хране. Фон Пајер бележи да веома цени наше морнаре, њихов морал и одлучност да истрају. Далеко од топлог Јадрана, у сасвим другачијој клими, они се свакодневно сећају родног краја, читајући по ко зна који пут нешто књига на матерњем језику које су понели са собом.

Април је донео галебове и ронце. Лед попушта. Но, тек кад се навршила година дана откако су се отиснули из Тромсеа, лед се најзад раскомадао у санте и брод се, теран струјом и ветром, почео да помиче прво према североистоку, а затим и на север. Али, крај августа и снег најавили су рану и брзу јесен, а иза ње зиму с новим мукама и неизвесностима. Морал посаде опада.

Последњег дана августа 1873. године „Тегетхоф" се налазио на 7943' северне ширине и 5933' источне дужине. После подне тог дана одједном је на северозападу, у праменовима ниских облака, примећен низ хриди и високих ртова који су се постепено указивали као велики горски ланац.

Измучени морнари поскакали су и ван себе од радости клицали „Копно! Копно!"

Копно или оптичка варка

И здрави и болесни похрлили су на палубу. Неки су се последњом снагом успели на јарболе да што боље осмотре непознато копно. Вратило се самопоуздање. Капетан брода бележи у свом дневнику да су наши морнари запевали своје песме.

Међутим, одмах се појавио и проблем: како да стигну до копна. И да ли оно заиста постоји или је

само фатаморгана. Ако напусте брод, може се догодити да не буду у стању да се врате. У првом одушевљењу сви су сишли с брода и потрчали на лед у жељи да стигну до земље. Удаљили су се од брода око седам километара, али до копна је требало проћи бар још двадесетак. Зато су се зауставили и попели на оближњи ледени врх да би што боље осмотрили тајанствено копно, за које до њиховог доласка људи нису ни знали. Према владару под чијом су заставом пловили назвали су га Земља Фрање Јосифа, а првом врху који су угледали дали су име

свог брода – „Тегетхоф".

Првих дана септембра ветрови су брод који је још лежао на гомили санти, потиснули јужније па више нису распознавали обалу, али је крајем месеца посада опет угледала копно.

Неочекивано откриће навело је заповедништво експедиције да се ново тле упозна и истражи. Међутим, приближавање друге поларне ноћи отежавало је подухват. Током целог октобра лед је окивао брод, а када је 22. почела поларна ноћ, ледене масе спојиле су се са копном. Морнари су тада направили снежне колибе које су им служиле као станице за прикупљање разних метеоролошких и других података.

Време опет тече једнолично, само је разбијају посете белих медведа. Убили су 67 звери, а највећа је била дугачка преко два метра. Температура се спуштала и до –50°C, тако да се чак и коњак у боцама смрзнуо. Здравље посаде било је задовољавајуће, није било скорбута, тако честог пратиоца морнара на дугим путовањима. Али, имали су на броду другу напаст – намножили су се мишеви.

Свако нека криви себе

Ти дани донели су и прву жртву: од туберкулозе је у 29. години умро стројар Криж, Чех, и он је једина жртва ове експедиције. Сахрану у снежној вејавици и велику тугу његових другова верно је насликао Фон Пајер и тај рад се, са осталим сликама с овог подухвата, чува у бечком Природно-историјском музеју.

Неустрашиви Пајер предузима с брода три експедиције у околна подручја. Наравно, с њим су и наши морнари.

Путовали су санкама од јасеновине потковани железом. На прво путовање кренули су 10. марта 1874. са залихом хране за осам дана. Уз Пајера су пошли Лукиновић, Катаринић, Летис и Чех Поспишил. Хладноћа је била ужасна, али их ипак није спречила да истраже и картирају непознате пределе и установе да је Земља Фрање Јосифа велики комад копна с брдима високим и до 1000 метара.

Успех првог истраживања подстакао је Јулијуса фон Пајера да се одважи и на друго. Онима које је одабрао да иду с њим обећао је по хиљаду форинти ако стигну до 80° северне ширине, а уколико доспеју до 82° по две хиљаде. Наредио је такође да ово обећање одабрани чувају као строгу тајну. Сем тога, на путу нико не сме да говори о тешкоћама и опасности којој се излажу. У повратку, не пронађу ли брод, нека свако окривљује самог себе!

Кренули су по језивој снежној олуји и хладноћи. Групу су сачињавали Пајер, заставник Орел, Тиролци Халер и Клоц, а од наших Заниновић, Сушић и Лукиновић. Правац – север.

Показало се да брдовит терен не одговара санкама, због чега се група поделила: под једном стеном као склоништем остали су Халер, Сушић и Лукиновић са нешто намирница и опреме, а даље на север продужили су Пајер, Орел, Заниновић и Клоц. Договорили су се да на путу остану осам дана: ако се не појаве кроз две недеље, тројица која ће их чекати могу да се врате на брод. До тада се од свог логора због медведа и вејавица не смеју удаљити више од 300 метара.

Убрзо након поласка, група је на ледницима упала у једну пукотину, Клоц је повредио ногу и био принуђен да се врати Халеру и морнарима. Остали су наставили пут. И када је пристао да плови на „Тегетхову" и сада Јада је напустио брод и кренуо за Пајером, двадесет петогодишњи Хваранин Анте Заниновић, један од најодважнијих чланова ове експедиције, није могао ни да помисли шта ће све доживети на дугом и мукотрпном путовању, док су се пешице пробијали на север.

У леденој пукотини

Једног дана, пошто је за другове и себе на шпиритусу спремио ручак, кренуо је на челу групе, вукући санке заједно са два пса. Пред Заниновићем је све било равно, прекривено снегом и ледом. Изненада је изгубио тле испод ногу и суновратио се у ледену пуктоину. Изнад себе је видео само парче светлог неба, и ништа више. Заједно с њим у пукотину је пао и један пас, санке су се задржале на средини рупе, док је друга животиња висила над њима, да би ускоро и она пала. Били су заробљени у леденој замци, сами и немоћни, на ужасној хладноћи и – без ужета.

Ни Пајер који је убрзо стигао с друговима није имао спасоносно уже. Али, записује Пајер, „гонила их је врућа жеља да спасу Заниновића, тог најсрчанијег друга у читавој дружини". Одбацили су делове опреме и чизме да лакше трче по клизавој површини и појурили назад у импровизовани логор, ка Клоцу. На брзину су узели потребну опрему, оставили Клоца самог и са тројицом другова из бивака пожурили у помоћ пријатељу.

Везан ужетом у пукотину се спустио Пајер. Све је било тихо. Јер, Заниновић је доле већ преко пет часова а на Пајерове позиве се нико не јавља. Најзад, прво се огласио један пас, затим и други да би убрзо напипао промрзлог Хваранина. И тада је Заниновић опет изненадио своје другове: охрабрен њиховим доласком, стиснуо је зубе и успео сам да свеже псе како би могли да буду извучени на површину. Тим верним и упорним животињама био је и те како захвалан: грејали су га својим телима и тако спасли. Тек око десет часова увече сви су спасени. У логор су се вратили Халер, Сушић и Лукиновић, а Пајер и два друга су наставили даље, доспевши 12. априла до 82° северне географске ширине.

Следио је мукотрпан повратак на брод: четири недеље од одласка посада је најзад угледала своје другове и дочекала их бурно и весело. После око 800 километара путовања кроз ледену пустош најзад су били на сигурном.

Али, истраживачи поларних крајева тада доносе одлуку да се брод напусти и крене на југ. Јер, још једна поларна зима донела би смрт одважним морепловцима.

Укрцавши се у три чамца, тешка срца остављајући брод и много научноистраживачких радова на њему, посада „Тегетхофа" запутила се 20. маја 1874. године на југ. Чамци нису пловили већ су по леду и снегу клизили на саоницама.

Путовали су тако све до почетка јуна кад се температура најзад дигла изнад нуле. Почетком августа скинули су чамце са санки и завеслали угледавши најзад отворено море – без санти.

Изненада су се пси у баркама узнемирили и, да не би потопили посаду, истраживачи су тешка срца били приморани да их устреле.

Крајем августа угледали су прве рибарске чамце и бродове.

* * *

Цео свет је убрзо обавештен о повратку ове експедиције за коју су сви веровали да јој више нема спаса. После поларне пустоши дочекало их је цвеће, свечаност, музика. Добили су и вредне новчане награде од бечког двора, одликовања и почасти.

А Анте Заниновић, који је 1937, у 88. години умро у Трсту као поштован морепловац и истраживач, најзад је могао и да се ожени. Јер, сав новац који је добио од ове чувене поларне експедиције поклонио је својој вереници Францески Вучетић, такође са Хвара. Доцније је играо карте сећајући се великих партија на „Тегетхофу" и унуцима причао о лову на беле медведе и фоке...

Иван ЛОНЧАР

ПОВРЋЕ НА МИНУС 50°C

Тек много година после Пајеровог открића Земље Фрање Јосифа утврђен је тачан положај ове групе острва: архипелаг се налази источно од Шпицбершких острва, а северно од Нове Земље и простире се од 80. до 82. степена северне географске ширине и од 43. до 65. степена источне географске дужине. Претпоставља се да су ова острва некада вероватно била саставни део копна, заједно са Исландом, Јаном Мајеном, Гренландом и северном Шкотском, што се закључује по истом саставу тла ових области.

Такође постоје мишљења да посада „Тегетхофа" није била прва која је крочила на неко од острва смештених на самом рубу Северног леденог мора. Наводно, много пре Пајера и другова, то је учинио 1614. године енглески морепловац Вилијем Бафин. Међутим, слава званичног открића Земље Фрање Јосифа припада експедицији на „Тегетхофу".

Данас ова острва, која од 1926. године припадају СССР, немају више ону исту климу као кад су наши поморци ту побили аустро-угарску заставу, јер се граница вечитог леда временом померила са 79°50' на 83. степен. Али, Земља Фрање Јосифа и даље је врло хладна и температуре од минус 50°C ту су уобичајене. Пајер и остали чланови његове храбре екипе нису могли ни да замисле да ће људи успевати да у тој леденој пустоши гаје неке врсте поврћа, што данас полази за руком посадама савремених метеоролошких, радарских и извиђачких станица.

ШПИЈУН КОГА СУ ЗВАЛИ КИНГ-КОНГ

НЕУСПЕЛА „ОПЕРАЦИЈА ЦВЕТНИ ТРГ" НЕУСПЕЛА „ОПЕРАЦИЈА ЦВЕТНИ ТРГ" НЕУСПЕЛА „ОПЕРАЦИЈА ЦВЕТНИ ТРГ" НЕУСПЕЛА „ОПЕРАЦИЈА

ЗА ТРАГИЧНУ СМРТ ВИШЕ ОД СЕДАМ ХИЉАДА „ЦРВЕНИХ БЕРЕТКИ" ПРВЕ БРИТАНСКЕ ДИВИЗИЈЕ, У ВРЕМЕ ДОТАД НАЈВЕЋЕГ ВАЗДУШНОГ ДЕСАНТА У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ, КРИВИЦУ СНОСИ ПРОСЛАВЉЕНИ ХЕРОЈ ХОЛАНДСКОГ ПОКРЕТА ОТПОРА, ЛЕГЕНДАРНИ БОРАЦ ПРОТИВ НЕМАЦА ХРИСТИЈАН ЛИНДЕМАНС. МНОГИ ХОЛАНЂАНИ НИ ДАНАС У ТО НЕ ВЕРУЈУ.

Чим су Немци маја 1940. године без објаве рата заузели Холандију, окупираном земљом пронели су се гласови о смелим диверзијама против нациста. На челу свих организованих и појединачних препада налазио се увек исти човек обдарен лудом главом, огромном физичком снагом и крупним мишићавим телом, који се није либио да сам, и голорук, изводи најопасније саботаже.

Убрзо је постао легендарни јунак прегажене Холандије, а његов надимак Кинг Конг, који су му наденули другови према горостасном чудовишту из истоименог филма, преносио се шапатом од уста до уста и значио да, док је он ту, не треба клонути духом и губити наду.

Сраман преокрет

Овај храбри и непредвидљиви ратни Робин Худ био је Христијан Линдеманс, син бившег месара, и њега су, наравно, радо хтели да се дочепају и Гестапо и Абвер – Обавештајни уред Врховне команде оружаних снага нацистичке Немачке чији је основни задатак био да у иностранству организује обавештајну мрежу и субверзивну делатност у корист Трећег Рајха.

Давали су све од себе да га ухвате и учине крај легенди која је пратила његове подухвате и створила од њега народног јунака. Постављали су му заседе, подметали клопке, организовали рације, али им је Кинг Конг увек измицао.

А онда се догодило чудо. Јула 1943. Немци су, после бројних узалудних покушаја, успели да ухвате и ухапсе Линдемансову девојку Веронику и његовог брата. Овим ударцем Гестапо је убио три муве, и то једну од њих џиновску, јер се догодило нешто чему се ниједан Немац, о Холанђанима да се и не говори, није ни у сну надао.

Да ли из љубави према вереници или да би спасао и њу и брата, тек херој холандских партизана добровољно се пријавио Немцима и одмах пристао да ради за њих тражећи заузврат позамашне суме новца и ослобађање брата и девојке. Обе жеље су му радо испуњене.

Другови гину, пошиљке нестају

Већ од августа исте године Немци су видели од какве им је непроцењиве вредности Кинг Конг. Захваљујући његовој издаји за кратко време похапшени су многобројни припадници холандског покрета отпора; он шаље савезницима у Лондон „поверљиве" поруке које је претходно на одговарајући начин обрадила немачка контраобавештајна служба. Разуме се, он и даље активно ради у покрету отпора и његови другови верују му сваку реч.

За време једне рације Кинг Конг је случајно рањен и ухваћен. Тада се срозао још ниже. У договору с Гестапоом он из затвора организује бекство и у овој акцији гине четрдесет седам његових другова из покрета отпора.

Пошто се тако поново нашао на слободи, и даље не изазивајући ничије сумње, Линдеманс даје пун

Британски контраобавештајац пуковник Оресте Пинто који је први посумњао у „хероја". Линдемансових слика нема као да никад није ни постојао.

допринос онима који га плаћају издајући десетине другова из своје партизанске групе. Сви су они погубљени после тешких мучења у рукама Гестапоа. Пошиљке оружја намењене холандским партизанима које савезници на тајним местима спуштају падобранима на необјашњив начин падају у немачке руке.

Наређење с врха: прекините истрагу!

После савезничког искрцавања у Нормандији, док Кинг Конг пуном паром ради за Немце, италијански пуковник Оресте Пинто, личност у самом врху британске контраобавештајне службе у Холандији, почиње први да сумња у холандског „хероја". Сумњив му је, пре свега, новац који Кинг Конг немилице троши док број ухапшених припадника покрета отпора, и то баш из његових група, непрекидно расте.

Први резултати истраге коју је тајно спровео овај искусни савезнички обавештајац одбачени су с највишег места као потпуна бесмислица. Чак му је наређено да сместа прекине истрагу да се не би замерио Холанђанима. Кинг Конг је у својој домовини и даље национални јунак и сумњати у његову лојалност и патриотизам може да доведе до погоршања односа између британске и холандске владе у изгнанству у Лондону.

Пуковник Пинто ипак не

одустаје и 16. септембра 1944. године, захваљујући исказима ухваћеног немачког шпијуна Холанђанина Корнелијуса Верлопа који потврђује његове сумње, на једвите јаде успева да добије налог за хапшење издајника Христијана Линдеманса. Прекасно, јер се овај налази у Арнхему да би, заједно са својим партизанима, дочекао и прихватио британску ваздушну дивизију која ће следећег дана у рану зору бити спуштена падобранима у ту зону.

Гинули су још у ваздуху

Ово је практично значило да је арнхемска битка у оквиру савезничке „Операције Цветни трг" („Гарден Маркет") унапред била минирана. Немци, који су од Кинг Конга добили податке о савезничком десанту, поставили су око зоне спуштања падобранаца две склопне јединице и као од шале масакрирали на хиљаде савезничких командоса пре него што су и дотакли земљу.

Арнхемска битка, вођена између седамнаестог и тридесетог септембра 1944. године, забележена је у историји као неуспели покушај савезника да до тад највећим ваздушним десантом у другом светском рату отворе у позадини немачких снага пут Другој британској армији на правцу Ајндховен – Арнхем у Холандији како би избила северно од Рајне и обухватила Рурску област са севера и истока.

Због неповољног времена и брзе немачке интервенције три ваздушно-десантне дивизије делимично су извршиле задатак обезбеђења коридора за снаге Друге армије које су споро наступале. У најтежој ситуацији нашла се ваздушно-десантна дивизија чији је циљ био заузимање мостова на Рајни код Арнхема, деведесет километара у немачкој позадини.

Тој дивизији дочек је приредио Кинг Конг у сарадњи с Немцима. „Црвене беретке", како су звали припаднике британских ваздушно-десантних трупа, остале су без појачања, хране и муниције и ту је погинуло и заробљено око седам хиљада и пет стотина људи.

Мада је Друга британска армија до краја септембра напредовала осамдесет километара, постављени задатак није извршен и план „Цветни трг" није успео.

Самоубиство пре судског процеса

Пуковник Оресте Пинто успео је да ухвати Христијана Линдеманса после завршетка ове операције, ухапсио га и пребацио у Велику Британију. Ту је лажни херој, подвргнут унакрсним питањима и суочен с необоривим доказима пуковника Пинта, проговорио и све признао. Издајник је касније враћен у Холандију на саслушање, прво у затвор Бреда, а затим у војној болници Шевенинген.

Године 1946. холандска влада је, мада веома нерадо, дала одобрење за отварање судског процеса против Линдеманса оптуженог за велеиздају. За народ, који се безгранично дивио свом ратном идолу, оптужница је представљала прави шок и многи су одбили да поверују у њену истинитост.

Три дана пре суђења Кинг Конг је, мада тешко оболео од туберкулозе, дрско покушао да побегне уз помоћ једне болничарке. Када му то није успело, извршио је, заједно с њом, самоубиство узевши велику дозу пилула за спавање.

Пошто до суђења није дошло, многи Холанђани остали су у убеђењу да је процес њиховом херoју монтиран на основу лажних доказа. Тако је срамни издајник, одговоран за смрт хиљада људи, нестао са сцене и у историји се, из дипломатских разлога, готово уопште не помиње.

Б. Дожић

РЕДАК ЗВЕР

Чему ова необична животиња са главом јарца и телом овна? То Кристофер Полџ, бар не у агенцијској вести коју смо добили, не објашњава. Изгледа да је овом британском научнику важно да је у науци постигао нешто што још ником није пошло од руке – створио је „накалемљену" животињу. Јајну ћелију оплођену ван тела ставио је прво пет дана у организам козе а онда заметак пребацио у тело овце. После укупно 150 дана родило се „ово", зове се Химера и у животу је већ три године. недавно је Химера приказана на научном скупу у јапанском граду Кјоту. Неко од присутних појаву овнојарца прокоментарисао је следећим речима:

– Јадна животиња, и сама је збуњена својим идентитетом!

КАРАТИСТИ ПАДАЈУ С НЕБА

Ногом разбити циглу није лако, али искусни каратисти овај захват постижу без муке. При томе још прескочити и седам особа које леже на земљи, успех је којим може да се подичи, бар засад, само петнаестогодишњи Марк Фармер из америчког града Нашуе. Ову необичну карате-егзибицију Марк је извео на турниру у свом граду. Није открио да ли му се икад догодило да је лоше проценио скок и пао на јадне добровољце на земљи.

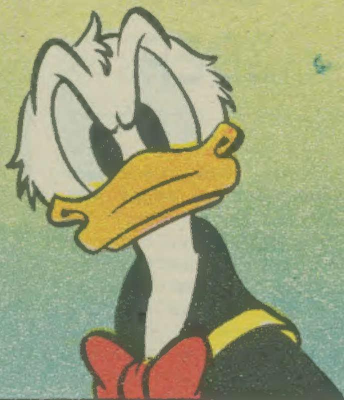
СЛИКА У НАСТАВЦИМА

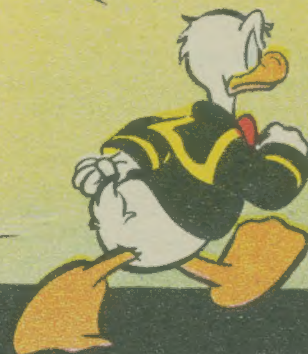
У оквиру велике летње феште одржане у Вашингтону ове године организована је и сликарска лудорија за грађане овога америчког града. Тог дана свако је свој неисказани таленат могао коначно да прикаже очима јавности. Огромно платно придржавано дизалицама са четири стране било је простртo авенијом Пенсилванија. Пролазницима је било на располагању 1500 четкица и 13 хиљада литара разних боја. Могли су да се размахују до миле воље не водећи рачуна којем стилу то што „сликају" припада. У агенцијској вести каже се да је добијено највеће платно на свету, коликих је тачно размера нису открили. Држаће се у Музеју модерне уметности, само није јасно како ће моћи уопште да се сагледа. Очигледно ће ова неуобичајена слика морати да се посматра у – наставцима.

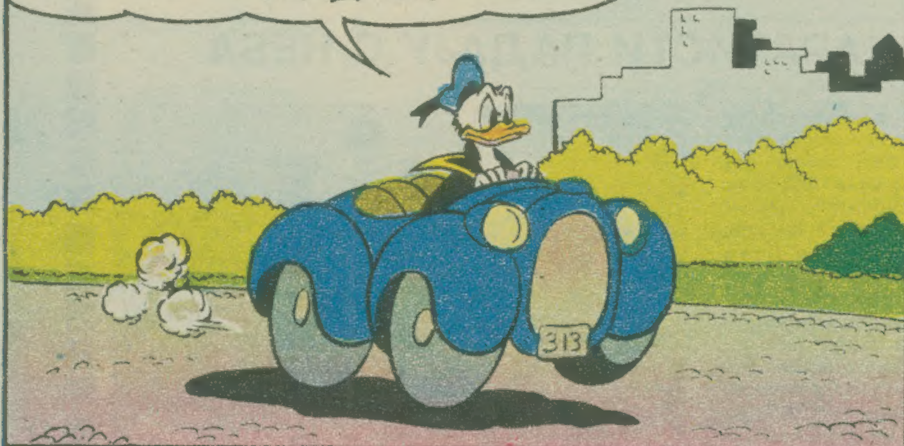

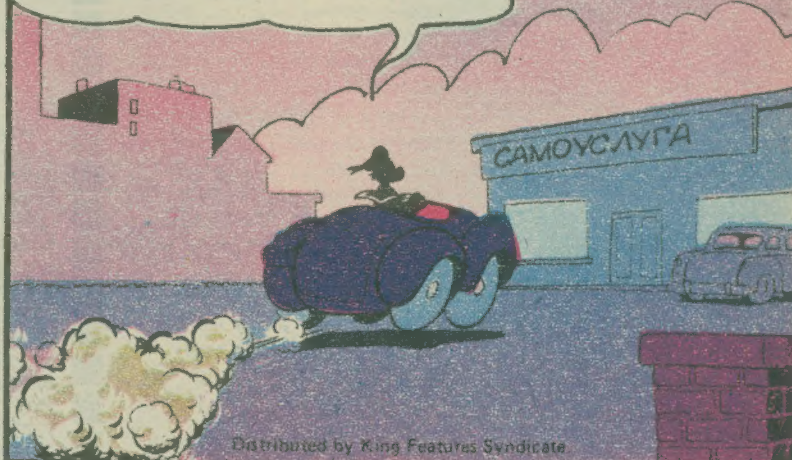
WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

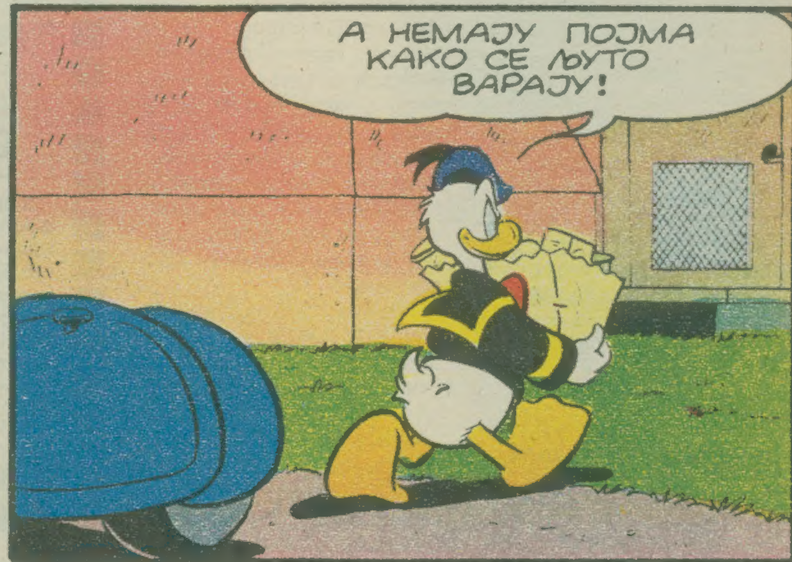

Distributed by King Features Syndicate

Copyright © 1983 Walt Disney Productions World Rights Reserved

8/14

СИНЕ, ПОМОЗИ!

СВЕ ЈЕ ИЗГУБЉЕНО МИСЛИЛА ЈЕ, ДАВИМ СЕ. ЈЕДИНА НАДА БИО ЈОЈ ЈЕ ДЕСЕТОГОДИШЊИ СИН КОЈИ ЈЕ ЈЕДВА УМЕО ДА ПЛИВА...

Сасвим неочекивано у послеподневним сатима време је почело да се мења. Небо се натуштило, почео је да дува снажан ветар који је наговештавао невреме. Хелен Брајан покушавала је да убеди свог десетогодишњег сина да ће фудбалска утакмица сигурно бити одложена и да не вреди ићи у град. Али Ралф је био упоран, тврдио је да ни по коју цену не сме да изостане с обзиром да је капитен и да ће време још да се пролепша, у јуну су чести пролазни пљускови. Хелен није желела да га разочара. Сели су у кола и са фарме се упутили ка градићу Хепи, у америчкој држави Тексас, удаљеном двадесетак километара.

Киша их је читавим путем упорно пратила, пљусак је постајао све јачи. Ралф је и даље тврдио да је невреме пролазно и да ће утакмица сигурно бити одржана. Када су стигли до дечакове школе, професор фискултуре обавестио их је да се меч одлаже за неке боље дане. Дечак само што се није расплакао: то је требало да буде први сусрет на коме би он био у улози капитена свог тима. Да би га некако развеселила, Хелен је предложила да оду у ресторан на хамбургере и сладолед, знала је да је то Ралфова омиљена храна.

Било је седам сати кад су наручили јело, морали су да сачекају петнаестак минута док се сто није ослободио. Када су сели напољу се огласила сирена, Хелен је добро знала шта она наговештава – долазак торнада. До тада препун ресторан почео је нагло да се празни, сви су журили кућама плашећи се страховите олује и обилних падавина које прате овај циклонски ветар. Тек касније Хелен се ужасно кајала што и њих двоје нису одмах кренули пут фарме, вероватно би избегли све невоље које су их после снашле.

Када су коначно око осам сати платили и пошли према колима, напољу се ни прст пред оком није видео. Небо је било потпуно тамно а јак ветар бацао им је кишу у лице. Док су ушли у ауто, и Хелен и Ралф били су сасвим мокри.

– Ништа не брини, тешила је Хелен Брајан сина – за пола сата бићемо код куће. – Знала је да јој Ралф не верује, иако још прилично мали и он је добро знао да су у великој невољи. Није проговарао ни реч јер се осећао кривим: да мајку није терао да долазе у град сада би безбедно седели у топлом дому.

Једва су некако нашли пут за фарму и сад су милели друмом. Брисачи нису могли да се боре са огромном количином кише, фарови су били немоћни да им осветле пут. Хелен је возила по осећају надајући се да ће имати толико среће да не слети у неки јарак. У једном тренутку кола, која су готово до половине врата била у води, стала су. Сви покушаји да их покрене остали су без успеха. Хелен је знала да им ништа друго не преостаје него да нађу склониште у некој кући крај друма.

Ауто је био сав у води, нису ни врата могла да се отворе. Знала је да мора да сачека да вода уђе у унутрашњост да би се притисак изједначио. Тако је и било: кад им је мутна и хладна вода дошла већ готово до струка могли су да изађу. Хелен је чврсто ухватила сина за руку и храбро кренула натраг – само минут-два пре тога прошли су поред неке куће. Док је њој вода допирала до струка, Ралфу је само глава вирила напоље. Пробијање је ишло тешко, ужасни налети сваки час су претили да их оборе.

После неколико минута мукотрпног хода налетели су на бодљикаву жицу која је очигледно обезбеђивала нечије имање. Обоје су се грчевито ухватили за жицу која им се забијала у руке и бола их. Нису имали другог избора, прећутно је и једном и другом било јасно да не смеју да попусте ма како их болело, вода је свугде око њих јурила у бујицама стварајући опасне вирове.

Грчевито се држећи за жицу милели су према кући. Али, у једном тренутку Хелен је врснула:

– Нога, закачила ми се за жицу!

Док је једном руком покушавала да се ослободи и даље се другом држала за ограду. Док се трудила да се искобеља, стисак њене руке је попустио и она је, као да је неко силовито одгурнуо, одлетела ношена бујицом. „Све је готово, помислила је, нема ми спаса." Тешко се одржавала на површини, глава јој је сваки час нестајала под водом. Дозивала је Ралфа, он јој је био још једина нада. Каква апсурдна ситуација, прошло јој је кроз главу, сада зависи од свог десетогодишњег сина који је тек те године научио да се одржава на води, о неком пливању на дуже стазе још није било ни говора.

Ралф као да је оклевао један тренутак а онда се отпустио и кренуо ка мајци коју је једва назирао на неколико метара од себе. Таман кад би помислио да је доплива до ње и пружио руку да јој помогне да не потоне, измакла би му. Прљава вода улазила му је у уста и он сам је неколико пута потонуо. Било је питање да ли ће ико од њих двоје уопште успети да се спасе. Вирови који су се стварали претили су да их одвуку у смрт.

Неком невероватном случајношћу налет воде бацио је Ралфа на жицу, он се поново грчевито ухватио трудећи се да другу руку што више пружи да би дохватио мајку. Она је последњим делићем снаге учинила напор, замахнула снажно у дечаковом правцу и – успела да се ухвати за њега.

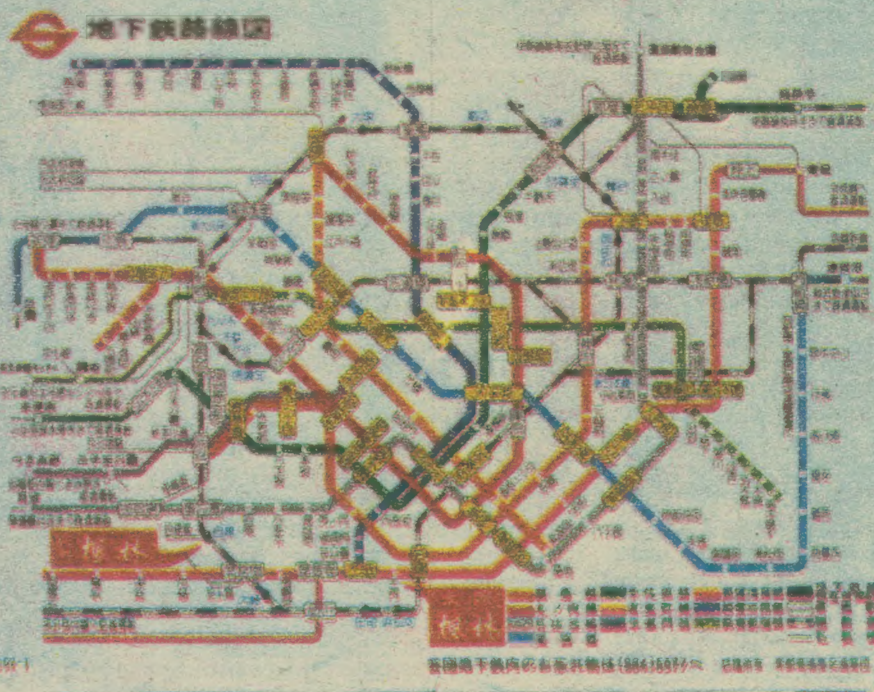
Када су и даље се држећи за жицу коначно дошли до капије, успели су некако да отворе врата. Срећом да је она била направљена на благом узвишењу тако да вода око ње више није била тако дубока. Оклевали су неколико тренутака и даље страхујући да се отпусте са спасоносне жице. Онда су се погледали, ухватили за руке и кренули ка трему. На њему је слој воде био само тридесетак центиметара. Били су на сигурном.

Узалуд су звонили на вратима, у кући није било никога. Промрзли и исцрпљени попели су се на дрвен сто који је срећом остао сув јер је био наткривен. Тако су, грејући једно друго, провели целу ноћ.

Киша је око поноћи почела да јењава тако да је у зору већ освануо леп и сунчан дан. Још је само вода која се повлачила подсећала на страхоту коју су прошли. Спасилачке екипе које су наишле на њихов напуштен ауто нашле су их око шест сати ујутру.

На великој локалној свечаности одржаној десетак дана касније, двадесетог јуна 1980. Ралф Брајан добио је медаљу за храброст.

В. С.

Путници бесплатно добијају мапу подземне железнице у Токију са свим подземним линијама обележеним различитом бојом и главним линијама надземне железнице које су назначене црном бојом. Чак и дете које не зна да чита може да запамти да је воз на линији Маруноући, којим треба да се одвезе негде црвен, Ћијода зелен, Гинза наранџаст.

БЕЗБЕДНО ЈАПАНСКО „ПОДЗЕМЉЕ"

ПОСЛЕ ЛОНДОНА, ЊУЈОРКА И ПАРИЗА ТОКИО ЈЕ ГРАД СА НАЈВИШЕ ЛИНИЈА ПОДЗЕМНЕ ГРАДСКЕ ЖЕЛЕЗНИЦЕ НА СВЕТУ. КАЖУ И НАЈБОЉЕ УРЕЂЕНЕ.

Почеци тридесетих година овог века. Иако огроман град, Токио не може да се похвали градским саобраћајем који би одговарао једном великом граду. Загушене градске улице којима се гуравају пролазници, рикше, трамваји, аутомобили, коњске запреге. Недостатак неког одређеног урбанистичког плана и улице које се састају под најнемогућијим угловима помажу да гужва у саобраћају буде још већа, а Токио заслужи име великог града само по димензијама, не и по уређености.

Баш у то време предузимљиви јапански пословни човек Токуђи Хајакава стиже после дугог путовања паробродом у Лондон. У британској престоници Хајакава се бавио другим пословима, али се у слободном времену трудио да што више часова проведе не на обиласку многобројних историјских споменика већ лондонског подземног железничког система!

Они то зову – ћикатецу

Лондон је, као што се зна, први град у свету који је изградио подземну градску железницу (сабвеј) која је започела са радом још 10. јануара 1863. У то време вагоне су подземним тунелима вукле парне локомотиве а путници су кашљали и ишле су им сузе на очи кад би се због лоше вентилације цео простор испунио загушљивим димом. Док је Јапанац Хајакава био на свом прекоморском путу, подземне железнице већ су били добили Њујорк (1868), Чикаго (1892) и Париз (1900), али лондонски сабвеј био је још најбољи на свету.

Одушевљен овим савременим начином за превоз путника кроз градове независно од надземног саобраћаја, Хајакава је вративши се у Токио одмах основао компанију за изградњу прве токијске линије саобраћаја „кроз цев", како су подземну железницу на неким местима звали. На дан 27. септембра 1925. пошто су средства прикупљена продајом акција, почела је и изградња прве линије токијског „ћикатецуа" (**ћика** – подземље, **тецу** – челик). За две године радови су обављени и линија између квартова Асакуса и Уено дуга 2,2 километра пуштена је свечано у саобраћај 20. децембра 1927.

Зашто је прва линија изграђена између два дела Токија прилично удаљена од централног дела града око Царске палате? Одговор треба тражити у чињеници да су Јапанци изузетно практични и непристрасни кад су у питању оваква решења. Асакуса је кварт древних будистичких храмова које за празнике, срећне и несрећне догађаје у породици, посећују грађани Токија, али и становници најудаљенијих јапанских градова. Ту су одувек и свратишта у којима су ходочасници могли да се одморе и сва друга могућа забавна места, а железничке линије из свих северних праваца јапанских острва укрштале су се у највећем (и тада и сада) железничком центру кварту Уено.

Прву линију ћикатецуа у Јапану изградила је приватна компанија коју је основао Токуђи Хајакава, али због великих трошкова око изградње нових подземних пруга ову делатност у Токију преузела је полудржавна компанија Теито, која сада држи шест линија у Токију у укупној дужини 123,9 километара. Поред њих, у Токију постоји још пет линија под управом других железничких предузећа са пругама дужине преко педесет километара. А осим Токија у Јапану је подземна железница изграђена још у неколико градова: Осака, Нагоја, Јокохама, Кобе и Сапоро.

Ни кап кише на путника

Иако је Токио по дужини подземних железничких линија тек четврти на свету, може се слободно рећи да је заједно са целокупним градским саобраћајним системом један од најидеалније организованих метроа на свету. Мада линије и подземне и надземне градске железнице, као и аутобуса, држе различита саобраћајна предузећа, нађен је начин да путници ни у једном тре-

Седишта су постављена дуж обе зида вагона, па има довољно места за стајање и пролаз. Путник може да обиђе град, оде у куповину, биоскоп, робну кућу, а да уопште не изађе на светлост дана што је врло згодно, нарочито кад је напољу лоше време.

Токијски ћикатецу сваког дана превезе пет милиона путника. Ујутро кад Јапанци иду на посао и увече кад се враћају, на станицама је прави пакао. Често аутоматска врата не могу да се затворе, па службеници са перона морају мало да погурају некога чије раме, рука или нога никако да уђу у воз.

Контролор карата на улазу у подземни део станице „Токио". Возови метроа врло често уопште и немају крајњу станицу испод земље: излазећи из тунела они настављају да се крећу нормалном пругом. Понекад једна иста композиција која је дотле била градски метро постаје међуградски воз на линији дугој и по неколико стотина километара!

нутку не осете поделу тих интереса. Полазне и крајње станице аутобуса најчешће су одмах поред станица надземне или подземне градске железнице тако да се и по најгорој непогоди може врло брзо прећи из аутобуса у воз који путника односи даље, а линије подземне железнице, без обзира коме припадале, повезане су по некој саобраћајној логици са линијама надземне железнице.

Није уопште шала кад се каже да путник у Јапану може да обиђе целу земљу у кишне дане и да га ни кап не покваси. Поједине линије повезују се унутар самих железничких станица, нарочито оних највећих у прстену око ширег центра Токија, а возови метроа врло често уопште и немају крајњу станицу испод земље: излазећи из тунела они настављају да се крећу нормалним пругама. Понекад једна иста композиција која је дотле била градски метро постаје међуградски воз до дужине и од по неколико стотина километара!

Службеници – гурачи?

Вагони у композицијама подземне железнице-ћикатецу у Токију нису строго одвојени. Повезани су гуменим „хармоникама" један за други тако да читава композиција личи на огромну вијугаву змију. Путник лако може да прелази из предњег у средње и задње делове воза и да никоме не смета сталним отварањем врата и прављењем промаје. Поред тога седишта су постављена као клупе поред оба дужа зида вагона, па између, на средини и на платформама око врата, има довољно места за стајање и пролаз.

У рано јутро, када Јапанци иду на посао, и у вечерњим часовима, кад се враћају с посла, ћикатецу у Токију постаје прави пакао. Препун поспаних (ујутро) и уморних (увече) људи, сваки воз би вероватно требало да се „растегне" не би ли примио све оне који желе да уђу у њега. Иако у тим часовима возови пролазе већим станицама и буквално свака два минута, перони су увек препуни, а у возове је тешко ући. Често се деси да аутоматска врата не могу да се затворе, па службеници са перона морају мало да погурају некога чије раме, рука или нога никако да стану у унутрашњост воза. Тако је дошло и до приче да на токијским железничким перонима има посебних службеника-гурача што, наравно, није истина, али у смислу за хумор човека који је то написао постоји ипак зрно истине.

Сваког дана токијски ћикатецу превезе око пет милиона путника и они би се тешко снашли у саобраћајној гужви да возови сваке линије не носе посебну боју на саобраћајним мапама које се бесплатно деле путницима, а и вагони композиција на тим линијама обојени су том истом бојом. Чак и дете које не зна да чита може да запамти да воз линије Маруноући, којим треба да се негде одвезе, има карактеристичну црвену боју, Ћијода зелену, Гинза наранџасту итд.

Када нема гужве, токијске подземне железнице могу да буду лепо место да се проведе дан. Из њихових станица подземним ходницима улази се директно у робне куће, забавне центре са биоскопима, позориштима, ресторанима, у спортске хале, шопинг центре и сва она места у која грађани радо одлазе. На перонима често има кафеа, ресторанчића са националном кухињом и јелима која могу да се поједу с ногу, а нема станице без аутомата у којима се продају топла и хладна освежавајућа пића у конзервама и картонским паковањима. Тако посетилац Токија буквално може да обиђе град, да иде у куповину, да се забави и да уопште и не изађе на спољни ваздух што није неважно, нарочито кад је лоше време.

Електроника и ТВ камере

При градњи токијске подземне железнице посебно се водило рачуна о могућности земљотреса, продору вода у тунеле и сличним несрећама, па се до сада није догодила никаква несрећа те врсте упркос тајфунима и земљотресима који су веома снажни. Кретањем возова управља се из посебног електронског контролног центра, возовође пероне сматрају системом телевизијских камера, а судара практично нема јер се из контролног центра може управљати чак и брзином кретања појединих возова. Да таквог система подземне железнице нема, Токио, гигантски град, убрзо би постао права мора за људе који га посећују и који у њему живе. Проћи с једног на други крај града постало би немогућа авантура, а са ћикатецуом, уз мало читања или дремања у брзом подземном возу, то је права шала.

Драган МИЛЕНКОВИЋ

„ЗАБАВНИКОВА" ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЛЕКОВИТОГ БИЉА

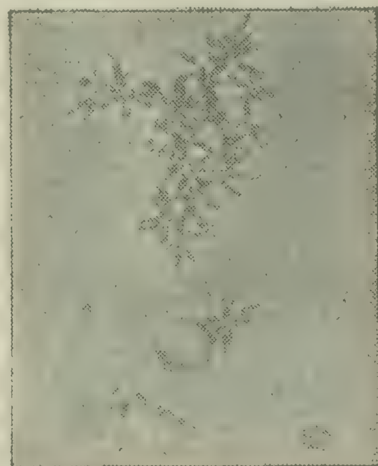
НАР

(Punica granatum L.), Punicaceae

Народна имена: главаш, гранат-дрво, гранат-јабука, гранатно јаболко, деведиш, заморац, зрната јабука, калина, калинка, љутак, љути шипак, љутун, марган, маргарина, маргелан, медун, мограњ, мологрань, муграња, нара, пасовни шипак, питоми шипак, помагране, пуклаш, пуниграм, сладун, слатки шипак, шипак, шир.

Опис биљке

Нар је неправилно разгранат шиб или ниско дрво испуцане стабљике и угластих грана понекад с трновима. Листови су углавном наспрамни, на кратким дршкама, дугуљасто овални, на врху зашиљени, цела обода, сјајни, светлозелене боје и чврсти. Јављају се групно односно по неколико листова заједно. Зими лишће опа-

да. На врховима изданака или у пазуху листова појављују се лепи црвени цветови, појединачни или по два до три заједно. Цветови су левкастог облика, при врху проширени. Чашица је црвене боје и врло дебела. Круница има 5–8 листића црвене боје. Прашни конци су наранџастоцрвене, а прашне кесе жуте боје. Плод је неправа бобица (шипак) с круницом на врху, слична јабуци. Споља је лепе румене боје а изнутра подељен са 2-3 опне. Омотач плода је го, чврст и кожаст. У унутрашњости плода налази се велик број зрнаца (гранатум). То су семена обавијена спољашњим црвеним слојем који је сочан, накисео и користи се за исхрану.

Налазишта

Домовина ове биљке је предња Азија, али је одавно доспела у све земље око Средоземног мора где се данас гаји али и расте самоникло. Има је и у Закавказју, средњој Азији, Персији, Кини, јужној Африци, Аустралији и другим топлим крајевима. Код нас ова биљка успева највише у Далмацији, у Херцеговини, у долини Неретве, у Црној Гори и у Македонији.

Берба

За лековите сврхе од нара се пре свега сакупља кора са стабла, грана и корена. У ту сврху се ископа дрво, очисти од земље и песка, корен опере водом, а затим ножем гули кора са корена и надземних делова у тракама. Кора се затим осуши и класира. Кора се сакупља преко целе године, али се то ипак најчешће обавља у јесен. И омотач коре плодова представља вредну лековиту сировину. Од нара се беру и цветови који се пажљиво суше да задрже своју природну боју.

Употреба

Кора нара садржи лековите састојке који се користе као поуздано средство против пантљичаре. У својој постојбини користи се у народној медицини као лек против пролива и срдобоље. Међутим, ови састојци су и отровни и због тога се кора нара употребљава само под надзором лекара. Нису ретке појаве тровања наром у нашим приморским крајевима, нарочито деце, што долази од недовољне обавештености. Цветови нара користе се као средство против пролива јер садрже танине. Кора са свих делова биљке користи се и за штављење коже. Месната семена употребљавају се за исхрану међу становништвом Медитерана. Она су веома корисна, узимају се свежа због свог пријатног накисело-слатког укуса и црвене боје. Од њих се може израђивати сируп у домаћинству. Због своје боје, ароме и пријатног укуса, овај напитак разблажен с водом служи за освежавање, а може се додавати и чајним напицима.

Проф. др Момчило Горуновић

ПРЕВРНУТА ВОДА

Код старих Египћана, који су знали само за Нил и његове притоке што теку с југа на север, реч југ значила је такође и „узводно", а израз „север" значио је истовремено и „низводно". Кад су Египћани открили постојање Еуфрата, који тече са севера на југ, били су толико запрепашћени да је то њихово чуђење нашло место чак и на надгробном обелиску Тутмоса I где се помиње „преврнута вода".

НЕ СПАВАЈ НА ЕКСЕРИМА!

Када је пре више од двадесет година млади Енглез Кен Овен прочитао у часопису „Нејшенел Џиографик" чланак о индијским факирима, одлучио је да напише писмо једном од њих. Радозналог младића занимало је како се може сатима лежати на оштрим ексерима а да се тело не повреди. Факир му је одговорио.

Данас су учитељ и ученик променили улоге: Кен Овен је поставио светски рекорд прележавши на ексерима 103 часа и 23 минута. Овен сада има 45 година и велик део слободног времена посвећује свом необичном хобију. Он чак намерава да обори сопствени рекорд и да на шиљцима ексера прележи 105 часова. „Најважније је – каже овај рекордер – не сместити се на ексере превише комотно јер иначе можете заспати и изгубити равнотежу."

БЛИЗАНЦИ

Догађај је узбудио Велику Британију. Том и Ерик Мериот, тридесетосмогодишњи близанци раздвојили су се одмах по рођењу: Ерик је остао с мајком, Тома је усвојила једна породица из Халифакса. Захваљујући истрази једне приватне ТВ мреже близанци су се недавно први пут срели. Испоставило се да Том и Ерик нису само савршено слични, већ и да упркос годинама које су провели одвојено имају исте укусе, фризуре и – жене које невероватно личе једна на другу.

НОСТАЛГИЈА ЈЕДНЕ КРАВЕ

Познато је да пси и мачке успевају да нађу пут до куће и да се врате с веома велике удаљености. Сличан случај збио се недавно у Флориди с кравом по имену Џулија.

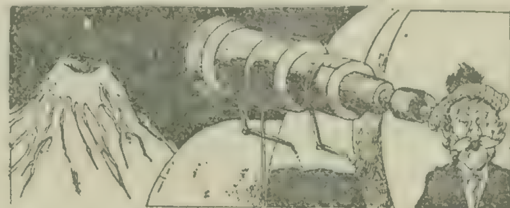
Џулија је веома волела наранџе и мандарине и да би их се домогла прескакала је ограду високу читав метар. Газди су досадили овакви чести „излети" гурманке Џулије, па

ју је продао другом фармеру који живи тридесетак километара од његовог имања. Крава, међутим, није дуго остала у новом дому. Чим је пала ноћ, прескочила је ограду да би, савладавши многе препреке – блатишта, канале и густо шипражје – препливала реку и вратила се бившем газди.

НОЋНО НЕБО... ДАЊУ

Ово заиста звучи парадоксално јер ко то може дању да види ноћно небо? Међутим, показало се да је и то могуће ако се посла прихвате досетљиви људи. Наиме, на Хавајским острвима, на врху угашеног вулкана Мауна-Ке високом 4205 метара, Американци су изградили изузетно јак телескоп. На другој половини Земљине кугле, у главном граду Шкотске Единбургу, налази се Краљевска астрономска опсерваторија. Астрономи из Единбурга у току дана (тада је на Хавајима ноћ) америчким телескопом посматрају лима који су обележени риканци, разумљиво, спавају. Енглези овим телескопом управљају захваљујући разрађеном систему веза а време предаје сигнала преко пола Земљине кугле није дуже од шест секунди! Занимљиво је рећи да су 6. септембра 1982. енглески астрономи тим истим хавајским телескопом први пут успели да сниме спектар звезде број 8824. Кад су се Американци ујутро пробудили, њихове енглеске колеге имале су шта да им саопште. Не зна се да ли су се Американци сетили оне пословице: „Ко рано рани..."

ОДЕЛА КРОЈИ КОМПЈУТЕР

Како кроји компјутер? Па, у милиметар тачно... Ко хоће, може и да проба, под условом да живи у Стокхолму где је недавно отворена прва продавница мушко-женске „компјутерске одеће".

То изгледа овако: муштерија улази у радњу и сама пали видео-систем. На екрану дефилују манекени и манекенке у моделима који су обележни бројевима. Када се одлучи за један од њих, клијент на тастатури компјутера откуца жељени број, своје мере (висину, тежину, обим струка итд.) чак и евентуалне промене које жели у кроју.

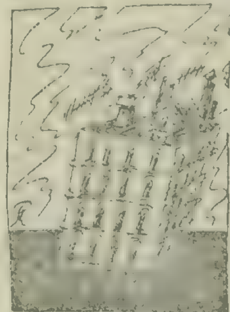

Крај приче је већ далеко традиционалнији: муштерија плаћа капару и одлази кући. „Компјутерско" одело стиће ће му десет дана касније поштом.

ДВОСТРУКО ГРЕЈАЊЕ

Сада је већ општепозната ствар да се термалним водама могу загревати зграде. Група француских стручњака начинила је уређај на принципу двојне, Сунчево-Земљине топлоте. Зими се топла подземна вода испумпава на површину и после искоришћења њене топлотне енергије враћа назад у вештачки резервоар. Лети се она поново испумпава али се тада загрева помоћу соларних колектора.

У експерименту који је изведен у Француској на овај начин загревано је 220 зграда. Овде је тај тзв. термални резервоар смештен непосредно испод зграда на дубини од 60 до 80 метара јер су стручњаци утврдили да се на овај начин штеди око 60 процената топлоте неопходне за загревање. А уложена средства, бар такви су први прорачуни, исплатиће се за само десет година.

САМО ЗА ДЕБЕЉУШКАСТЕ

Извесни Милтон Бекнер, тридесет једна година, сто једанаест килограма, отворио је у Питсбургу у Пенсилванији брачнопосредничку агенцију „искључиво за дебељушкасте". Случај своје прве клијенткиње од сто осам килограма Бекнер је успешно решио: сам се њоме оженио. Отада је у Милтоновој агенцији срећно закључено још стотинак бракова између пуначких.

ЗЛОУПОТРЕБА СЛУЖБЕНОГ ПОЛОЖАЈА

Персивал Проктор Бекстер био је гувернер Мејна од 1921. до 1925. године чега се данас вероватно више нико не би сећао да Персивал није имао кућног љубимца, ирског сетера. Сетер је једног дана умро, а ожалошћени гувернер нарадио да се диљем државе истакну заставе на пола копља. Злоупотреба службеног положаја што би се рекло.

ТВРДО (ПРЕ)КУВАНА ЈАЈА

Човек стварно више ни са чим не може да буде начисто, па ни с експлозијама...

Неколико домаћинстава иначе мирног француског града Лерувила је, рецимо, ту недавно, усред ноћи пробудио низ експлозија. Људи су поскакали из постеља и зграбили шта је ко имао при руци: неки пушке, неки штапове, неки секире... Они најприсебнији позвали су полицију која је убрзо рашчистила читаву ствар.

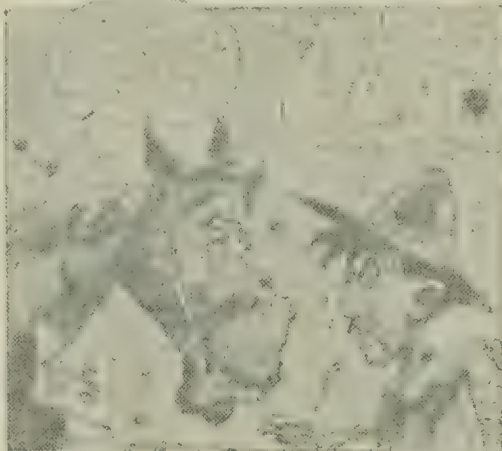
Експлозије су, објашњено је узнемиреном грађанству, изазвала најобичнија, додуше скрознаскроз прекувана јаја која је једна њихова расејана суседка ставила да се кувају, а потом на њих начисто заборавила. Жена је отишла на спавање, јаја су се кувала и прекувала, а када је вода сасвим испарила, јаја су на усијаној плотни почела да експлодирају.

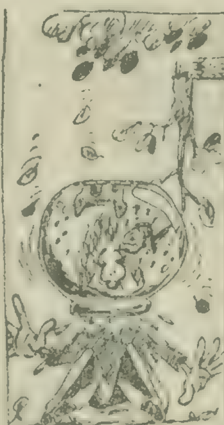
КО КОМЕ ДУГУЈЕ?

Амерички порески систем прилично је компликован, па доста људи сваке године ангажује стручњаке који им уместо њих израчунавају порез на приходе. У случају једног фармера из Њу Џерсија чак ни пореском саветнику фирме „Hend R Blok" ствари уопште нису биле јасне. Тачније, све му је било јасно до ставке у фармеровим књигама која гласи: „Коњ, 10 долара."

– Добро, јесте ли тог коња купили за десет долара или сте га за ту суму продали? – упитао је консултант.

– То вам је овако. Купио сам то проклето кљусе за десет долара. Оно је одмах срушило две ограде у коњушници што ме је коштало 10 долара. Онда сам га употребио да извучем једна кола из блата за шта сам добио 10 долара. Једном сам га продао за десет долара, али је тамо правио такав русвај, да сам морао да вратим паре и да га узмем натраг. Једном сам на њему провозао неку децу за шта сам добио 10 долара. На крају је та глупа кљусина залутала на ауто-пут где је један возач ударио и убио. Он ми је платио 10 долара, али сам онда ја морао да дам 10 долара да леш уклоне са пута... И знате шта, мени се сад све побркало. Више уопште не знам ко коме дугује – ја том проклетом коњу или он мени – гласио је одговор.

РИБЕ ПАДАЈУ С НЕБА

Акваријуми су обично за собе и за гледање. За сада се не зна ни како је један од 112 литара слетео са једне четрнаестоспратнице у Њујорку, ни да ли је баш треснуо с крова – сигурно је једино да је пао с приличне висине и да је слетео право на главу тридесет четворогодишње Сарите Аро-јо.

Кад се све околности узму у обзир, Сарита је имала много среће: додуше тренутно је изгубила свест, али се у болници повратила. Испоставило се да јој је живот спасло дрво, тачније крошња која је успорила и ублажила пад акваријума. Сарита је задобила само посекотине и модрице на потиљку, левом рамену и леђима.

РЕД ПРЕ СВЕГА

Аутомобил је дотрајао и – његов власник оставља га на неком путу или улици. У Шведској је такво понашање постало у последње време правило и полиција је била принуђена да иде и скупља аутомобиле остављене крај пута. Недавно су се припадници полиције побунили тврдећи да они и без тога имају посла преко главе.

Шведске власти су уважиле протест полиције, замислиле се над проблемом и нашле решење,

и то веома једноставно. Однедавно се од власника сваког новог аутомобила узима кауција од 300 шведских круна. Када аутомобил одслужи своје, власник је дужан да га дотера на отпад где ће му дежурни полицајац вратити кауцију. У противном, новац остаје држави.

WC МЕСЈЕ ДЕКОА

Парижани су недавно добили 400 ганц нових, аутоматских, унисекс јавних WC-а по нацрту свог земљака месје Декоа који је одлазак у WC учинио париски елегантним.

У Паризу се то од сада ради овако: човек прво у један отвор убацује новчић што му отвара врата одаје не веће од класичних телефонских говорница. Сачекује га тиха музика са траке. Тоалетни папир, папирне салвете за руке, сапун и – даска која се греје... Четрдесет пет секунди пошто један корисник WC-а изађе други не може да уђе, јер се врата аутоматски закључавају како би се за то време даска на шољи аутоматски подигла, једна обртна четка опрала шољу и попрскала је дезинфекционим средством, а читава просторија освежила освеживачем ваздуха.

WC месје Декоа толико се допао Енглезима да нису могли да одоле: изнајмили су неколико на годину дана по цени од 650 долара по комаду. Ено их у Лондону.

НИКАД НИЈЕ КАСНО

У Лондону ће ускоро бити отворен универзитет за пензионере који су у младим годинама прерано прекинули школовање и образовање. Већина енглеских универзитета одобрила је овај пројект. Сличан универзитет већ постоји у Француској и навала оних који желе да студирају је огромна. А у западнонемачком граду Франкфурту почетком ове године почело је одржавање циклуса предавања под називом „Универзитет за старост".

ОРХИДЕЈЕ ПОД ЗЕМЉОМ

Фотографски снимци начињени с вештачког сателита који кружи око Земље спасли су од изумирања једну од најређих биљака на свету. Први пут откривена 1928. године, ова биљка расте у сенци увек зелене медене мирте на западу Аустралије. Ова област данас је углавном под пшеницом и тек су снимци из космоса омогућили да се открију шибљаци мирте, а потом и око стотину подземних орхидеја. Ове орхидеје крију се готово читаве године под земљом. Тек за време периода цветања, који траје четири седмице, стабљика висока дванаест центиметара пробија површински слој земље и над њом се појављује бледоружичасти цветић.

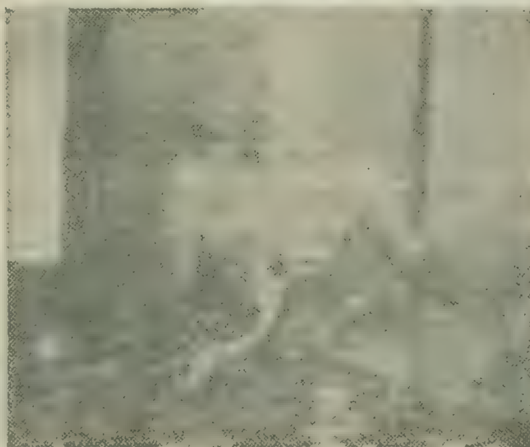
ЖИВОТ ПОСВЕЋЕН ДИВЉИНИ

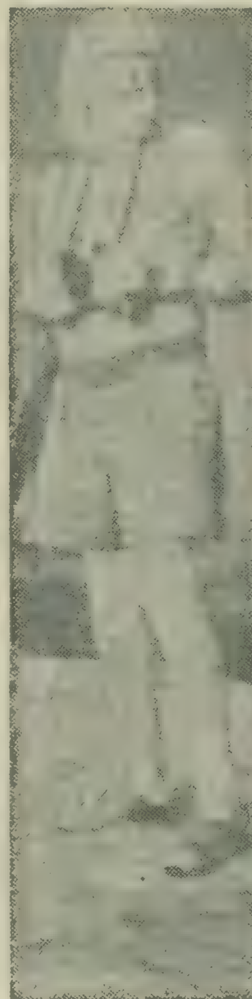
НЕ ОДУСТАЈЕМ!

КАДА СЕ 1960. ГОДИНЕ ПОЈАВИЛА КЊИГА А УБРЗО ЗАТИМ И ФИЛМ „ЖИВЕТИ СЛОБОДНО", ЦЕО СВЕТ САЗНАО ЈЕ ЗА „УСВОЈЕНУ" ЛАВИЦУ ЕЛЗУ КОЈУ ЈЕ БРАЧНИ ПАР ЏОРЏ И ЏЕЈ АДАМСОН УСПЕО ДА НАВИКНЕ НА ЖИВОТ ВАН РЕЗЕРВАТА, ШТО ЈЕ ДО ТАДА ИЗГЛЕДАЛО НЕЗАМИСЛИВО. ШТА ЈЕ ДАНАС СА ЊИМА?

Џорџ и Тони снимљени у смирај дана на резервату у Кори. Без обзира на све тешкоће поручују: Ми остајемо!

Наиа у друштву – једна од последњих Џорџових „штићеница". И данас га редовно посећује!

У тим годинама већина људи повлачи се у пензију, Џорџ Адамсон – не. Иако му је вид ослабио и мада су остале последице од рана које су му током дугог низа година задале његове „маце", Адамсон и данас ради у резервату у Кори Кампи Ја Симба (Лављи камп) удаљеном од кенијског главног града Најробија преко четиристо километара. Упорни старац од седамдесет осам је у овој дивљини сам више од две деценије: непосредно после великог успеха који су доживели књига и филм о њиховој штићеници Елзи, супруга Џој напустила је њихов заједнички пројекат и пре три године умрла. Али, оно што су њих двоје започели пре толико година – да напуштене младунце лавова одгајају док не ојачају а потом их мукотрпном упорношћу навикавају на повратак у њихову природну средину – Џорџ ни данас није напустио. Међутим, није му лако.

Одржавати резерват у Кори све је теже јер нема новца а готово сви који су подржавали Адамсонову идеју одавно су „истрошили" своје одушевљење и само се неизмерним ентузијазмом може објаснити што се овај усамљен и стар човек још није предао. Срећом, кенијске власти и даље веома поштују неуништивог старца, земљиште од око 1300 километара му не одузимају, али материјално не могу да га помажу.

Није смазала порцију

Џорџ Адамсон је рођен у Индији, отац му је био Ирац а мајка Енглескиња. Са осамнаест година се обрео у Кенији и ту радио различите послове, био берач на плантажама кафе, рудар... У то време је ова источноафричка земља била под британским протекторатом, а независност је стекла тек 1963. године. Ту се Џорџ 1944. године упознао са Џој Бели, глумицом из Аустрије која је у Кенију дошла на сафари. Убрзо су се венчали и почели да живе на ранчу близу северне границе Кеније. Свет су Џорџ и Џој заинтересовали и задивили – сасвим случајно.

Враћајући се једном из лова Адамсон је у самоодбрани убио лавицу а њене младунце од неколико месеци понео кући. Лавићи су се убрзо одомаћили и заволели своје нове „родитеље", а посебно најмање коме су дали име Елза. Кад су маце израсле у снажне и велике лавице, Џорџ и Џој дошли су на необичну идеју: две животиње даће зоолошком врту, а Елзу неће оставити на фарми иако им је била привржена и није представљала никакву опасност. Вратиће је у њену природну средину!

Елза је имала неколико година кад су почели са њом да одлазе све дубље и дубље у дивљину. У почетку су је само изводили у шетњу и враћали се заједно на фарму. Онда су је, једног дана, одвезли колима и оставили. Тог дана нису јој дали ништа за јело и Елза се исте ноћи вратила „кући" као што су Адамсонови и очекивали, али своју уобичајену порцију није смазала целу. Џорџ и Џој су били пре-

Цео свет је брујао о успеху који је постигао брачни пар Адамсон вративши лавицу Елзу њеној природној средини, а онда су их сви – заборавили.

Тони Фицџон под будним Адамсоновим оком покушава да оствари сличан пројект – враћање леопарда дивљини.

срећни: Елза је, очигледно, успела нешто да улови сама! Био је то почетак потпуног Елзиног повратка слободи. Оно што су природњаци широм света сматрали немогућим пошло је за руком брачном пару Адамсон захваљујући упорности, љубави, искуству у раду с лавовима. О свом успеху „обавестили" су све издавши књигу „Живети слободно" по којој су убрзо направљени филм и ТВ серија који су одушевили и нашу публику, без обзира на узраст.

Сулејман је имао лош дан

Књига коју је написала Џој постала је славна и то је, изгледа, био разлог што се чувени пар разишао: Џој је почела да путује светом, за њу је мисија била завршена док је за Џорџа тек започињала. Ако су успели са једним лавчетом, зашто не би и са другима. И заиста за 25 година упорног рада „лављи тата" успео је да дивљини врати 40 разних животиња из породице мачака. Све га оне и даље посећују а он им прилази без страха и мази као да то нису опасне звери тешке преко двеста килограма. Више пута десило се да питомци и нападну, али срећом, само је једном био у животној опасности.

Лутајући резерватом Адамсон је наишао на Сулејмана и његову сестру Шебу. Учинило му се да му прилазе пријатељски, па се није ни припремио на евентуалну одбрану. На несрећу, брат и сестра тог дана нису били расположени, тако је касније Адамсон објашњавао, па су га оборили на земљу. У последњем тренутку Џорџ је једва успео да извуче пушку и рани Сулејмана у ногу. Када је чуо пуцњаву, један од Адамсонових помоћника брзо је колима дојурио. Џорџ је хитно пребачен хеликоптером у болницу у Најроби и само захваљујући брзој интервенцији није искрварио. Када се после две недеље вратио у резерват, имао је само једну мисао у глави: хоће ли се појавити. После десетак дана најзад га је угледао и срце му је заиграло од среће кад је видио како се шуња око куће. Храмао је али био је жив!

Данас Адамсон има два штићеника који још нису сасвим навикла да се брину сами о себи. То су Корета и Наџа, који већ имају и младе али упорно долазе предвече на оброк. У уобичајено време, око седам сати, Џорџ излази носећи дивљач коју је за њих уловио и храни своје љубимце. Без обзира на лоше искуство прилази им без страха јер, они су његова деца, како у шали каже.

У кревет са пушком

Адамсону ипак не прети највећа опасност од дивљих животиња, он са њима зна како да изађе на крај, али зато је у сталном страху од ловокрадица. Кад полази на спавање обавезно поред узглавља ставља напуњену пушку. Зна да би га се они радо решили, јер им смета да неометано лове дивље животиње и згрћу велике своте на драгоценој кожи и крзну. Убијају и слонове, а леопарди су већ стигли на листу угрожених врста. Без обзира на сва настојања да се стане на пут ловокрадицама, ни кенијске а ни власти других земаља не успевају у томе. Није лако борити се против безобзирних ловаца на огромном и тешко контролисаном афричком пространству. Зато није чудо што у резервату у Кори не постоји више ниједан леопард или носорог – последњи примерак убијен је пре седам година.

Ипак, има нешто што охрабрује Адамсона. То је његов асистент, тридесетосмогодишњи Тони Фицџон. Пре дванаест година он је дошао да ради код Адамсона, убрзо се показало да има невероватну способност да се приближи дивљим мачкама. Однедавно је у близини Адамсоновог кампа направио мањи, сличан његовом и ту ради на пројекту враћања леопарда у њихову природну средину. Око његове куће играју се двогодишњи брат и сестра, „бебе" леопарда које је добио на поклон од једног власника ноћног ресторана из Париза. Да ли ће и њему поћи за руком оно у чему је успео Џорџ Адамсон, време ће показати.

Без обзира на чињеницу што већина стручњака признаје да је то што Адамсон и Фицџон раде интересентно за науку и племенито, њих двојица не могу бити задовољни: шта је четрдесет спасених лавова у односу на хиљаде који су у свакодневној опасности? Па ипак, нису их сви заборавили. Ускоро се спрема група од четрдесет стручњака из Велике Британије да посети резерват у Кори. Можда ће њихов извештај поново привући пажњу јавности на двојицу ентузијаста који раде сами у дивљини без ичије помоћи, потпуно заборављени.

В. С.

КРОКОДИЛ ИЛИ КРОКОДИЛКА

Експерименти које су вршили амерички научници показали су да температура на којој се развијају јаја мисисипског алигатора одређује пол будућег потомства. На температури вишој од 34 степена Целзијуса из јаја ће се излећи мужјаци, на нижој од 30 – женке, а ако је температура променљива – и једни и други. Температура утиче на пол између седмог и двадесет првог дана инкубације.

Испитивања гнезда крокодила у природним условима, на обалама река, потврдиле су резултате лабораторијских експеримената. Из најтоплијих гнезда на свет су стизали све сами мушкарци, из прохладних – женке. У неким је гнездима ситуација била сложенија: у средини је било топлије, а по ивицама хладније, али је резултат био исти: из јаја у центру легли су се готово увек крокодили мушког, а из оних с периферије – женског рода.

Зашто је тако, научници још не знају да објасне.

ИЗВОЛ'ТЕ У КРЕДЕНАЦ

Реклама прави чуда. Понегде прави и креденце. У Изерхагену недалеко од Хановера у СР Немачкој грађани уопште не могу да промаше специјализовану продавницу кухињског намештаја јер је улаз у радњу направљен у облику џиновског кухињског ормана.

ЗАНИМЉИВА НУМИЗМАТИКА: ФАЛСИФИКАТОРИ, СТРУГАЧИ, СЕКАЧИ

КРАЉ ЦРВЕНОГ НОСА

ДОГАЂАЛО СЕ ДА САМИ ВЛАДАРИ КУЈУ ФАЛСИФИКОВАНИ НОВАЦ КАКО БИ ПОПУНИЛИ ПРАЗНЕ ДРЖАВНЕ КАСЕ И ПОВЕЋАЛИ СВОЈ ЛИЧНИ ЏЕПАРАЦ.

Убрзо пошто су исковани први метални новчићи као средство плаћања – јавили су се и први фалсификатори. Коме је пало на памет да уместо правог потури лажан новац није остало забележено, али се првим великим фалсификатором сматра тиранин Поликрат који је владао острвом Самос од 535. до 515. године пре нове ере. Захваљујући веома успешној трговини коју је водио са Египтом, тиранин са Самоса је стекао огромно богатство, а како је имао велику флоту која је доминирала Егејским морем она се повремено, по налогу свог владара, бавила гусарењем. Па ипак, новца никад доста јер је Поликрат волео раскошан живот и био јако наклоњен уметности што је захтевало да чешће дреши кесу. Трагајући за решењем овог проблема једног дана је дошао на идеју: Спартанцима ће уместо златног потурити оловни новац превучен танким слојем злата. Тако је Поликрат ушао у историју као први у реду великих фалсификатора.

Уместо казне – изрека

У стара времена многе околности ишле су наруку фалсификаторима: постојао је велики број ковница, гравера, ковача, затим разних врста новца, па типова аверса и реверса (лица и наличја). Не тако ретко догађало се да сами владари почну да кују фалсификовани новац како би покрили државне расходе и попунили празне касе. Златном и сребрном новцу смањивали су тежину а бакарне и бронзане врло често превлачили сребром или калајем што је све, разуме се, доводило до смањивања вредности новца. Кад би појединца фалсификатора ухватили, чекала га је страшна казна: одсецање руке, шаке или палчева, ослепљивање, черечење, набијање на колац, разапињање на точку или спаљивање док су власти и саме у исто време у својим ковницама и даље ковале лажни новац! Један од оних који је прогонио друге а сам није налазио ништа лоше у сопственим фалсификатима, био је и енглески краљ Хенри VIII. Он је 1544. године дао да се искује сребрни шилинг на којем је његов лик био угравиран анфас. Међутим, како краљевска благајна није располагала довољном количином сребра, величанство је наредило да се шилинг прави од бакра и само превуче танким слојем сребра. Сребро се у оптицају убрзо излизало а испод њега указао се бакар. Како је Хенријев лик био направљен анфас изгледало је као да се краљев нос зацрвенео – наивнији су помислили од стида. Наравно, то је само изгледало јер што се самог Хенрија тиче, он се због откривене преваре није ни најмање узбудио и није му то било последњи пут.

Спор због гроша

Ништа мање занимљив али сасвим друкчији случај догодио се на нашем тлу крајем 13. века. Главни „јунаци" били су краљ Милутин (Стефан Урош II) који је себе називао „rex Rasiae" и млетачки дужд Петар Градениго. Спор који је избио између њих двојице састојао се у следећем: краљ Милутин је почео да кује ситан сребрни новац који је не само изгледом већ и тежином и латинским текстом невероватно подсећао на венецијанске грошеве. Тај новац, називан брсковски и рашки грошеви, у тој мери је почео да се уплиће у млетачку економију да га чак и Данте спомиње. Штавише, он је Милутина назвао „оним из Раше (Рашке) који лоше удешава ков Венеције". Упркос свему, намеће се питање да ли у овом случају уопште може бити речи о фалсификату јер је на сребрњацима писало „UROSIUS REX S STEFAN"? Истини за вољу, треба признати да је у то време народ био неписмен па тако и није чудо што је бркао рашке и млетачке грошеве.

У жељи да се заведе ред, млетачко Велико веће је 29. јула 1287. године донело одлуку да хитно пошаље у Рашку свог амбасадора са задатком да спречи даље ковање новчића који су у тој мери личили на њихове. Била је то само једна у низу мера које су Млечани предузели: пет година раније они су наложили конзулима у Драчу, Апулији и Котору да нареде свим млетачким трговцима у овим градовима да у року од три дана пресеку напола све брсковске грошеве које имају. Исти налог поновљен је и 1291. године с тим што су се на удару нашли не само српски већ и сви остали новчићи који су били рађени по угледу на млетачке.

Без обзира шта је краља Милутина навело да кује новац истоветан венецијанском (разликовало се само име, титула владара и име светитеља), треба имати у виду да он није садржавао мању количину сребра. Сигурно је да га у том случају трговци не би примали. У Милутиновим новчићима се није налазило ни више сребра: да јесте, Млечани се не би бунили јер би за мање пара добили више племенитог метала. На крају, спор је окончан тако што је Милутин своје грошеве почео да кује с ликом краља који је на глави имао круну а у руци држао крст. То је било и више него довољно да чак и неписмен свет уочи разлику.

Комад од 8

Новац је од најстаријих времена обезвређиван и не само фалсификовањем већ и стругањем златника и сребрњака. Да би то спречили, Грци и Римљани су почели да кују новац са зупчастим ивицама што се задржало до наших дана мада данас ситан метални новац има изрецкан обод више из естетских него „безбедносних" разлога. Када смо већ код изрецканих ивица, свакако треба поменути и причу о „комаду од 8". Они који су читали „Острво с благом" сетиће се папагаја који је умео да каже управо то: „пис ов еит". Тај „пис" је био шпански сребрњак од 8 реала (реал – шпанска новчана и обрачунска јединица која је добила назив по латинским речима nummus regalis што значи краљевски новац), а први пут се појавио у Мексико Ситију средином 16. века да би га затим почеле да праве и новоотворене ковнице у Лими (Перу) и Потоси (Боливија). Ковница у Потоси производила је новац који је у нумизматици познат као „коб" (од шпанских речи cabo de barra – исечено на шипке). Реч је о новчићима који су ковани у 16. веку доста примитивно и нису имали као други сребрњаци округао већ потковичаст облик. Комад од 8 је по ободу био обрађиван длетом и маказама, слова су по правилу била лоше утиснута а тежина неједнака. Упркос свему томе овај новац је вредео исто као и онај најпедантније направљен. Штавише, служио је као омиљено средство плаћања не само у Јужној и Северној Америци него и у Европи па чак и – Кини!

Комад од 8 је занимљив из још једног разлога: у случају да власник тог сребрњака није имао ситнину, могао је, по потреби, да одсече од њега осмину, четвртину или половину и тиме плати шта треба. Било је вештих „мајстора" који су од једног реала од 8 умели да исеку 9 па је зато трговцима поред доброг ока била потребна и вага. И мада су казне за овакво прекрајање сребрњака биле врло оштре, ипак је докле год је новчић постојао било доста оних који су га и даље секли на 9 делова.

Иван ЛАЗАРЕВИЋ

АЈКУЛА МЕЂУ НАСТАВНИЦИМА

Аца Николић са децом из дневног боравка

'АЈДЕ, АЦО, ТИ ГА ВОДИ!

КАД ЈЕ УЧЕНИК ЖЕЉКО ЧОЛИЋ ЈУРЕЋИ ХОДНИКОМ ПРОЛЕТЕО КРОЗ СТАКЛЕНА ВРАТА И ГОТОВО ОДСЕКАО УВО, СВИ СУ СЕ ЗБУНИЛИ. СВИ СЕМ...

У школи је настала неописива гужва, са свих страна сјатили се ученици. Раскрвављени дечак придржавао је руком готово одсечено уво и стоички подносио бол. Можда и због тога што за своју невољу није имао кога да криви.

– Ацо, молим те, поведи га лекару. Ти то можеш! – чуо се глас једне млађе наставнице која се ту затекла.

Ретки су људи...

Није оклевао, изашао је са Жељком на улицу спреман да заустави први такси. У том часу појавио се „фолксваген" у коме је била мајка једног другог ученика, иначе лекар. За неколико минута обрели су се у пријемном одељењу пластичне хирургије у Звечанској улици у Београду.

– Одлично, баш нам треба једно уво за пихтије! – још издалека је повикао дежурни лекар.

Морали су да се насмеју.

Он је права ајкула, кажу његове колеге, па и директор школе која носи име војводе Мишића у којој Аца Николић, већ више од две деценије, ради као наставник општетехничког и ликовног образовања.

Ајкула, али нека чудна. Назвали су га тако зато што је неустрашив, енергичан, виталан, предузимљив али и због тога што никад из воде не би излазио, рођени је спортиста.

Ретки су људи који су, као он, у животу пробали готово све. Из ђачке клупе отишао је на Сремски фронт где је два пута рањен. Затим се борио за обнову земље: међу првима се нашао на изградњи пруга Шамац – Сарајево и Брчко – Бановићи, био ударник и првак Пруге на четиристо метара. Онда је прешао у Нови Београд, као управник стручних курсева.

У међувремену је завршио Вишу педагошку школу – ликовно – и активно се бавио спортом, што му је донело златну значку ЗРЕН (За Републику, напред!). Био је првак Србије у трчању, а играо је и фудбал. Дуго су га Београђани знали као спасиоца на плажама. Уза све то, радио је и као васпитач у интернатима, а у недостатку кадрова, и као наставник физичког, општетехничког образовања и математике.

ОТКУЦАВА 1116 ПУТА

Кад уђете у стан Аце Николића, помислићете да сте у галерији и музеју истовремено: зидови су препуни његових радова у дрвету, на све стране необични и ретки стари предмети, а ту је и преко двадесет пет часовника. Многи више не раде, али зато један од њих откуцава тачно време равно 1116 пута на дан! Како и зашто, то само Ајкула може да објасни.

Тренутно у својој школи, поред редовног посла, води грађевинску, бродарску и ваздухопловну секцију!

Као наставник ОТО-а Николић је за своје заслуге добио плакету Борис Кидрич. Од њега је потекла идеја да школа издаје „Техничке новине" које су се још пре двадесет година продавале по принципу самопослуживања.

Веома се обрадовао кад је његов ученик Славен Шинковић са својим моделом авиона добио Октобарску награду за техничко стваралаштво. Године 1972. Октобарску награду за кинотехнику, са само петнаест година, добио је његов син. Прошле године исту ову награду, али за ликовно, добио је такође његов ученик Јанко Кнежевић.

Богатство – за 10 јаја

Аца не допушта да му време залудо пролази, воли кад се нешто догађа и увек је спреман да нечим изненади.

Пре више година, кад је у нашој земљи боравио бивши етиопски цар Хаиле Селасије, Аца Ајкула је дошао на необичну идеју: пирографом је на парчету дрвета нацртао његов портрет и потрудио се да га цар добије. После извесног времена на Ацину адресу стигло је највеће писмо које је у животу видео – право царско. А у њему сасвим кратка порука: суверен га позива да буде гост на његовом двору и, наравно, да за то време портретира читаву царску породицу. А за Ацу Николића била је то само забава и ништа више.

Цар пропао – прича остала. Остале су и многе друге приче из његовог живота, као ова на пример:

Кад је својевремено Ацина супруга, наставник ликовног, са децом увежбавала нову технику сликања, замолила их је да од куће донесу по један стари новчић на коме се обавезно налази некакав лик. Тако сакупљени примерци старог новца његовим власницима, очигледно, нису много значили, јер кад је наставница упитала може ли да их задржи, деца су једногласно гракнула да може. Новчићи су ушли у Ацину збирку.

Три године после тога новине су објавиле вест да неки колекционар поседује амерички новчић од пет центи из 1913. вредан 33 хиљаде долара (близу три и по милиона нових динара). Аца је препознао главу Индијанца утиснуту с једне стране и закључио да и он има такав примерак.

Исту вест прочитао је и бивши власник и убрзо се појавио на вратима његове куће... Аца се ни за тренутак није премишљао, дао му је новчић и затражио само писмену потврду да је примљен, ајкула се смешка док прича како му је милионер, у знак захвалности, понудио десет кокошијих јаја!

Аца Николић је заиста редак човек и зато се, ваљда, они који га боље познају нимало не чуде кад га виде, како уз све што ради, са задовољством чува децу у дневном боравку. По неколико часова дневно замењује им и маму и тату и учитеља – са толико љубави и топлине да за њим трче као пилићи, пардон ајкулићи.

Диего ВАРАГИЋ

Снимио: Љубомир ПАТРНОГИЋ

ПОЗИВ ЧИТАОЦИМА

Имате ли и ви неки узбудљив, занимљив доживљај из школе у коме је наставник одиграо важну улогу? Ако имате интересантну причу о наставнику, свој доживљај или искуство напишите на 3–4 странице и пошаљите на адресу: Политикин забавник, 11001 Београд, Македонска 29, са обавезном назнаком „НАСТАВНИК". Најбоље радове ћемо објавити и наградити. Било би добро да пронађете и неку заједничку фотографију са наставником који вам је пружио више него што је то његова обавеза – нека га упознају сви читаоци „Забавника".

Изногуд: ТРГОВАЦ ЗАБОРАВОМ

Модести Блејз: Фестивал Робина Худа

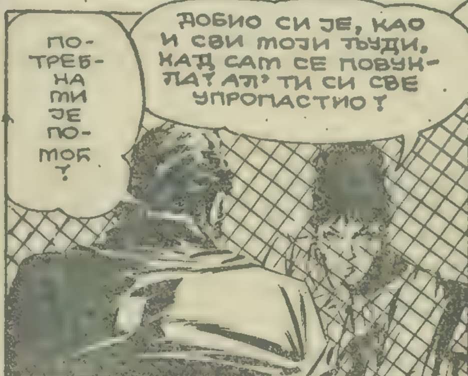

У КАНЦЕЛАРИЈИ ИНСПЕКТОРА БРУКА...
МОДЕСТИ ЈЕ БИЛА ШЕФ БАНДЕ, ЗАР НЕ?
ДА, АЛ' САДА ЈЕ НА СТРАНИ ЗАКОНА!
ЧУО САМ ДА СТЕ ЊЕН ПРИЈАТЕЉ!
ОНА ЈЕ ВЕОМА ПРИВЛАЧНА И ИНТЕЛИГЕНТНА, НАРЕДНИЧЕ! ЊЕН ТАЛЕНАТ ТРЕБА ИСКОРИСТИТИ!
ЗАТО САМ ЈОЈ ПРИЈАТЕЉ, НАРАВНО, СВЕ ДОК ЈЕ НА МОЈОЈ СТРАНИ!
3741 A

БЕН ТАРНЕР ЈЕ ВЕЛИКИ ПИСАЦ! НЕКАДА ЈЕ БИО ЧЛАН МОДЕСТИНЕ БАНДЕ!
ДВЕ ГОДИНЕ ПОСЛЕ РАСТУРАЊА БАНДЕ, БЕН ЈЕ ОПЉАЧКАО БАНКУ!
С ЊИМ СУ БИЛА ЈОШ ТРОЈИЦА, АЛ' САМО ОН ЗНА ГДЕ ЈЕ СКРИВЕН НОВАЦ!
МИСЛИШ ЛИ ДА МОДЕСТИ ТРАГА ЗА ЊИМ?
НЕЕ! АЛ' ВОЛЕО БИХ ДА ЗНАМ ЗАШТО ГА ЈЕ ПОСЕТИЛА! ПИТАЋУ ЈЕ!

ЈОШ ИСТОГ ДАНА МОДЕСТИ ЈЕ ПОСЕТИЛА ВИЛИЈА...
ЗДРАВО, ВИЛИ! КАКО ТИ СЕ СВИЂАЈУ ВЕНЕЦИЈАНКЕ?
ПРЕКРАСНЕ СУ!
ЈЕ Л' БИЛО ВОЖЊИ ГОНДОЛОМ?
ЈОШ ПИТАШ?
ВЕНГ ТИ РЕЧЕ ДА СИ ПОСЕТИЛА БЕНА ТАРНЕРА!
УПРАВО ДОЛАЗИМ ОД ЊЕГА И НОСИМ ЈЕДАН ЗАГОНЕТАН ПРЕДМЕТ!
3743

ШТА ХОЋЕ БЕН?
РЕКАО МИ ЈЕ ДА ЈЕ ЊЕГОВА ЋИ УМРЛА ОД ДРОГЕ И ЗАМОЛИО МЕ ДА УСТАНОВИМ ФОНД ЗА ПОМОЋ ОНИМА КОЈИ НЕ МОГУ ДА СЕ ОТРГНУ ОД ДРОГЕ!
ЧИЈИМ НОВЦЕМ? ТВОЈИМ?
НИЈЕ РЕКАО! АЛ' НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ МИСЛИО МОЈИМ!

КАД САМ ГА ПИТАЛА ЗА НОВАЦ, НИЈЕ ТИ ОДГОВОРИО...
САМО ТИ ЈЕ ПРОТУРИО НЕШТО КРОЗ ЖИЧАНУ ПРЕГРАДУ!

И ТАДА...
ПАЛИДРВЦЕ?
ДА, АЛИ НИЈЕ ОД ДРВЕТА...

...ВЕЋ ОД ХАРТИЈЕ ПРЕМАЗАНЕ ВОСКОМ И ПАЖЉИВО УВИЈЕНЕ!
НА ЊОЈ СИГУРНО НЕШТО ПИШЕ!

БЕН ЈЕ СТРУЧЊАК ЗА ФИЛИГРАНСКО ПИСМО!

МОДЕСТИ ЈЕ ПАЖЉИВО ОДМОТАЛА ПАПИР...
СЛОВА СУ ТОЛИКО СИТНА ДА НАМ ЈЕ ПОТРЕБНА ЛУПА!
ИДЕМ ДА УКЉУЧИМ ПРОЈЕКТОР!

ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА СТЕ ТИ И БЕН СВЕ ВРЕМЕ БИЛИ ПОД ПРИСМОТРОМ СТРАЖАРА?
ДА...

...АЛИ СУМЊАМ ДА НАС ЈЕ ЧУО! НЕ ВЕРУЈЕМ НИ ДА ЈЕ ВИДЕО ПАЛИДРВЦЕ! ИНАЧЕ БИ ГА УЗЕО!

КОЛИКО ЗНАМ, ПОЛИЦИЈА И ДАЉЕ ТРАГА ЗА БЕНОВИМ ПЛЕНОМ!

НА ПЛАТНУ СУ СЕ УКАЗАЛА НЕВЕРОВАТНО СИТНА СЛОВА...
НА ОВОМ ПАРЧЕТУ ПАПИРА ИМА БАР ТРИСТА РЕЧИ!
ТО ЈЕ ЧИТАВА ПРИЧА!
СТЈУТЛИ! ШТА ЈЕ ТО?
СЕЛО БЛИЗУ НОТИНГЕМА!
САД СЕ СЕЋАМ! БЕН ЈЕ ОДАТЛЕ! ЊЕГОВ СТАРИ ЈЕ БИО КУЋЕПАЗИТЕЉ НАЈВЕЋЕГ ЗАМКА У ТОМ СЕЛУ!
3
3747

АХА! ПЛЕН ЈЕ СКРИВЕН У ТАЈНОЈ СОБИ ТОГ ЗАМКА!

БЕН ЈЕ ЧАК И НАЦРТАО ГДЕ СЕ НАЛАЗИ СОБА И КАКО ДА СЕ ОТВОРИ!

СВЕ ТО ЋЕМО ДА УПАМТИМО, А ПАПИР ДА СПАЛИМО!

И ТАКО...
У ПИТАЊУ ЈЕ ПОЛА МИЛИОНА ФУНТИ, А БЕН ЖЕЛИ ДА ОСНУЈЕМО ОРГАНИЗАЦИЈУ ЗА БОРБУ ПРОТИВ ДРОГЕ!
ЗВУЧИ ПЛЕМЕНИТО!

ПИТАМ СЕ ДА Л' ЋЕ ТО ИМАТИ МНОГО КОРИСТИ!
ВРЕДИ ПОКУШАТИ!

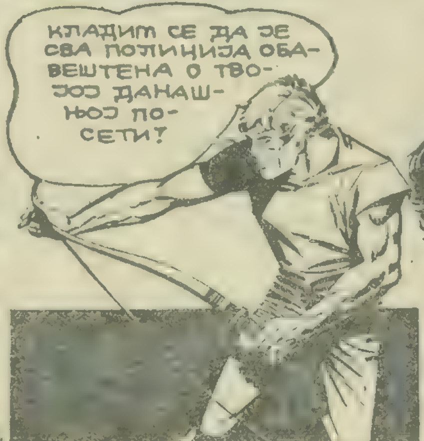

ХАЈДЕ МАЛО ДА СЕ БАВИМО СПОРТОМ! ТО ЋЕ НАМ ПОМОЋИ ДА БОЉЕ РАСУЂУЈЕМО!

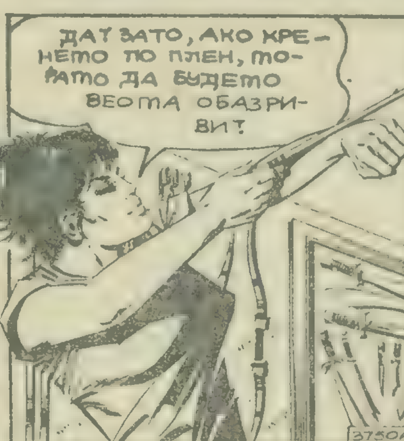

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО МИНУТА ВЕЖБАЊА...
ПА, ШТА КАЖЕШ, МОДЕСТИ?
ЗА ШТА?

ТИ РЕЧЕ ДА ТИ СПОРТ ПОМАЖЕ ДА БОЉЕ РАСУЂУЈЕШ!
ЈЕСИ ЛИ СМИСЛИЛА ШТА ЋЕМО С БЕНОВИМ ПЛЕНОМ?

ЈАООО! НИСАМ! САМО САМ ЗАРАДИЛА МОДРИЦУ!
3750

ПОЗАБАВИЋУ СЕ ЛУКОМ И СТРЕЛОМ!
САМО ИЗВОЛИ!

КЛАДИМ СЕ ДА ЈЕ СВА ПОЛИЦИЈА ОБАВЕШТЕНА О ТВОЈОЈ ДАНАШЊОЈ ПОСЕТИ!

ДА! ЗАТО, АКО КРЕНЕМО ПО ПЛЕН, МОРАМО ДА БУДЕМО ВЕОМА ОБАЗРИВИ!
3750А

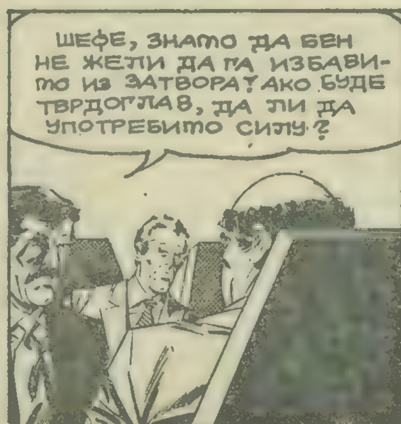

...МЕЂУТИМ, ВИ О СВЕМУ МОЖЕТЕ ДА ОБАВЕСТИТЕ ПОЛИЦИЈУ, ИЛИ ЗАБОРАВИТЕ ЧИТАВ СЛУЧАЈ!

ШТА ТИ ПРЕДЛАЖЕШ?
ДА МАЛО ПРИЧЕКАМО!

... А САДА ДА ВАМ ИЗЛОЖИМ КАКО ЋЕМО ИЗВУЋИ БЕНА ИЗ ЗАТВОРА!
ЗА ТО ВРЕМЕ НА ЈЕДНОЈ ЈАХТИ НА ТЕМЗИ...
3751

ПЛАН БЕКСТВА...
... А КОМБИ ЗА ПРЕВОЗ ВЕША НОРМАЛНО ЋЕ НАПУСТИТИ ЗАТВОР! САМО ШТО ЋЕ ЗА ВОЛАНОМ БИТИ МАЛИНС, НАШ ЧОВЕК...

... ДОК ЋЕ ПОЗАДИ СЕДЕТИ БЕН ПОД БУДНИМ ОКОМ ТРЕНТА И ДАЛБИЈА!

ОТМИЦА ЋЕ СЕ ОДИГРАТИ НА МЕСТУ КОЈЕ ЈЕ НА МАПИ ОЗНАЧЕНО СА ИКС! ИМА ЛИ ПИТАЊА?
3752

ШЕФЕ, ЗНАМО ДА БЕН НЕ ЖЕЛИ ДА ГА ИЗБАВИМО ИЗ ЗАТВОРА! АКО БУДЕ ТВРДОГЛАВ, ДА ЛИ ДА УПОТРЕБИМО СИЛУ?

ДА, АЛИ САМО ПОД УСЛОВОМ ДА ГА ДОВЕДЕТЕ ЧИТАВОГ И ЗДРАВОГ!

МОРАМ ДА МУ ПОСТАВИМ ПИТАЊЕ НА КОЈЕ ОЧЕКУЈЕМ ОДГОВОР!
3753

ИНСПЕКТОР БРУК ЈЕ СТИГАО У ВИЛИЈЕВУ КРЧМУ...
МОДЕСТИ БЛЕЈЗ? ОНА ЈЕ НА РЕЦИ СА ГАЗДОМ!
ХВАЛА!

ЗДРАВО, БРУКИ! ШТА ИМА НОВО?
МНОГО ТОГА!

НЕМОЈ САМО ДА ТИ КВАРИШ РАСПОЛОЖЕЊЕ!
ЧУО САМ ДА СИ ПОСЕТИЛА БЕНА ТАРНЕРА У ЗАТВОРУ!

РИБА СА РОШТИЉА НА ДРВЕНОМ ТАЊИРУ! ВИЛИ, МИСЛИШ ЛИ ДА ЋЕ СЕ ДОПАСТИ НАШЕМ ИНСПЕКТОРУ!
КОЛИКО ЈА ЗНАМ, ХОЋЕ!

ЗАШТО СИ ИШЛА ДА ВИДИШ БЕНА?
ЈЕ Л' ТИ ТО МЕНЕ ИСПИТУЈЕШ К'О ПОЛИЦАЈАЦ?

НАТЕРАВАШ ЛИ И ДА ТЕ ПРЕТРЕСЕШ?
ПРЕКИНИ, МОДЕСТИ!

АКО НИСИ ЗНАЛА, СВАКИ РАЗГОВОР ИЗМЕЂУ БЕНА И ЊИХОВИХ ПОСЕТИЛАЦА СЕ ПРИСЛУШКУЈЕ! ЗНАМО ДА ТЕ ЈЕ МОЛИО ДА ОСНУЈЕШ ФОНД ЗА БОРБУ ПРОТИВ ДРОГЕ...

...АЛИ, КАД СИ ГА ПИТАЛА ЗА НОВАЦ, НИСИ ДОБИЛА ОДГОВОР... СЕМ АКО ТИ НИЈЕ ДОБАЦИО НЕКУ ЛОЗИНКУ?
ТО САМ ПРЕТПОСТАВЉАЛА!

МОДЕСТИ, ЗНАШ ЛИ ГДЕ ЈЕ БЕН САКРИО ОПЉАЧКАН НОВАЦ?
БРУКИ, НЕ СВИЂА ТИ СЕ ТОН КОЈИМ МЕ ИСПИТУЈЕШ!

ТАЈ НОВАЦ НЕ ПРИПАДА ТАРНЕРУ, А НИ ВАМА!
НАРАВНО, БРУКИ! А САД ЈЕДИ РИБУ ДОК СЕ НИЈЕ ОХЛАДИЛА!

ОТКРИО САМ ДА СУ ТЕ НОВЧАНИЦЕ ПОВУЧЕНЕ ИЗ ОПТИЦАЈА ДА БИ ИХ СПАЛИЛИ! ЗНАЧИ, БАНКА НИШТА НЕ ГУБИ!
САД ЗНАМО ДА ЈЕ ТО БИЛА ФИНАНСИЈСКА ПОДВАЛА!

ВАМА ЈЕ ОЧИГЛЕДНО СВЕ ЈАСНО, А И МЕНИ ДА ОД ВАС НИШТА НЕЋУ ИЗВУЋИ!
3756

НЕДЕЉУ ДАНА КАСНИЈЕ НА МОДЕСТИНОМ ИМАЊУ ИЗВАН ЛОНДОНА...
МОДЕСТИ, ТРАЖИО ВАС ЈЕ ИНСПЕКТОР БРУК! ОСТАВИО ВАМ ЈЕ СВОЈ БРОЈ ТЕЛЕФОНА!
ХВАЛА, ЏО!

МОДЕСТИ, ХОЋЕШ ЛИ ДА МИ КАЖЕШ ГДЕ СИ БИЛА ИЗМЕЂУ ДЕВЕТ И ДЕСЕТ ОВОГ ЈУТРА?

ОВДЕ, НА СВОМ ИМАЊУ, СА ЏЕРАЛДОМ ТАРЕНТОМ! ЗАШТО ПИТАШ, БРУКИ?
3757

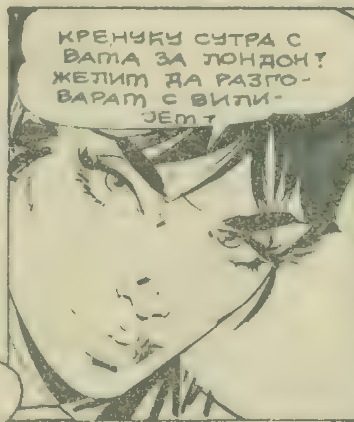

ОНДА, У РЕДУ! НЕ СУМЊАМ ВИШЕ У ТЕБЕ! И ВИЛИ ИМА АЛИБИ!
ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

БЕН ТАРНЕР ЈЕ ПОБЕГАО ИЗ ЗАТВОРА! ЖЕЛИМ ДА ЗНАМ КО МУ ЈЕ У ТОМЕ ПОМОГАО!

БЕН ПОБЕГАО?! НЕ МОГУ ДА ПОВЕРУЈЕМ!

ТЕ ВЕЧЕРИ...
ШТА ЋЕШ ДА РАДИШ АКО СЕ БЕГУНАЦ ПОЈАВИ ОВДЕ?
НЕЋЕ! БЕН ЗНА ДА ГА НЕ БИХ СКРИВАЛА!

РЕК'О БИХ ДА СИ СЕ УЗНЕМИРИЛА!
ЈЕСАМ, МАДА НИСАМ СИГУРНА ЗАШТО!

КРЕНУЋУ СУТРА С ВАМА ЗА ЛОНДОН! ЖЕЛИМ ДА РАЗГОВАРАМ С ВИЛИЈЕМ!

БЕН ТАРНЕР СЕ ПРОБУДИО ПОШТО СУ ГА УСПАВАЛИ ЕТЕРОМ...
ДА ТИ СЕ ПРЕДСТАВИМ, БЕНЕ!

ЈА САМ ТАК! ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА ТЕ ТО МНОГО НЕ ЗАНИМА, АЛ' ЈА САМ ЛЕПО ВАСПИТАН!

ГДЕ САМ?
У ЗАТВОРУ НИСИ! А УСКОРО ЋЕШ СЕ НАЋИ НА ПУТУ СА КОЈЕГ СЕ НИКО НЕ ВРАЋА!
3759 A

А ОНДА ЈЕ ШЕФ БАНДЕ ПРЕШАО НА СТВАР...
САМО ТИ ЗНАШ ГДЕ ЈЕ НОВАЦ УКРАДЕН ИЗ БИРМИНГЕМСКЕ БАНКЕ!

ИМАМ СТРУЧЊАКА КОЈИ ЋЕ ТАЈ ОДГОВОР ДА ИЗВУЧЕ ИЗ ТЕБЕ!

АКО ГА БРЗО ДАШ, БРЖЕ ЋЕШ И БЕЗБОЛНИЈЕ ДА ОДЕШ СА ОВОГ СВЕТА!
3760

САНГРО ЋЕ ЗАЧАС СРЕДИТИ СТВАР!

НЕ ВОЛИМ ДА СЛУШАМ ЈАУКЕ! НАДАМ СЕ ДА ТАРНЕР НЕЋЕ МНОГО ДА СЕ ОДУПИРЕ!

НИШТА СЕ НЕ ЧУЈЕ! МОРА ДА ЈЕ ОДМАХ ПРОПЕВАО!

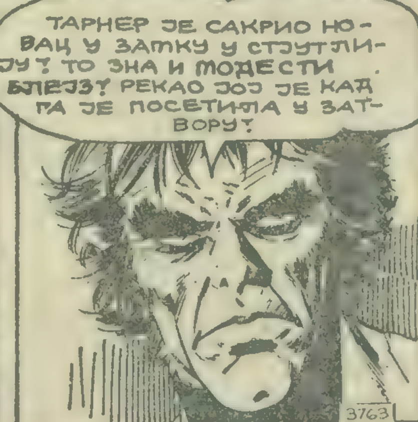

САНГРО, ЈЕ ЛИ БИЛО НАПОРНО?
НЕ! ТАРНЕР ЈЕ МРТАВ...

...АЛ' ЈЕ ПРОГОВОРИО!

ДРАГИ ПРИЈАТЕЉУ, ИЗВОЛИ ЧАЈ! СИГУРНО СИ ЖЕДАН!
3762

СВЕ ЈЕ СНИМЉЕНО НА ТРАЦИ!
НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ ЈАДНИК БИО У СТАЊУ ДА ГОВОРИ ТАКО РАЗГОВЕТНО!

НЕ БИХ НАПРЕЗАО СЛУХ, ЗАТО МИ ТИ УКРАТКО РЕЦИ!

ТАРНЕР ЈЕ САКРИО НОВАЦ У ЗАМКУ У СТЈУТЛИЈУ! ТО ЗНА И МОДЕСТИ БЛЕЈЗ! РЕКАО ЈОЈ ЈЕ КАД ГА ЈЕ ПОСЕТИЛА У ЗАТВОРУ!
3763

НА ТЕРАСИ МОДЕСТИНЕ КУЋЕ У ПРЕДГРАЂУ ЛОНДОНА...
СИГУРНА САМ ДА БЕН ТАРНЕР НИЈЕ ОРГАНИЗОВАО СВОЈЕ БЕКСТВО ИЗ ЗАТВОРА!

МОЖДА ЈЕ ТО УЧИНИО НЕКО КО ЈЕ ЖЕЛЕО ДА СЕ ДОМОГНЕ НОВЦА! ТО БИ БИЛО ГАДНО ЗА БЕНА!
МИ МУ НИШТА НЕ ДУГУЈЕМО...

...АЛ' ВОЛЕЛА БИХ ДА ОДЕМО ДО СТЈУТЛИЈА!
НАРАВНО! ТАМО ЋЕ СЕ СВЕ РАЗЈАСНИТИ!

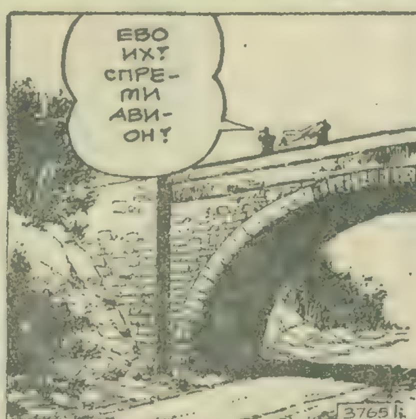

ХММ!
МОРАМО ДА БУДЕМО СПРЕМНИ НА НЕПРИЛИКЕ, ВИЛИ!

УБИЛИ СУ БЕНОВОГ ЧУВАРА У ЗАТВОРУ! ЗНАЧИ ДА СУ ТИ БАНДИТИ СПРЕМНИ НА СВЕ!
ХОЋЕШ ЛИ НЕШТО ДА ПОНЕСЕШ ОДАВДЕ?

НЕ! НИЈЕ МИ ПОТРЕБНО!

МОДЕСТИ И ВИЛИ СУ КРЕНУЛИ НА СЕВЕР ЗЕМЉЕ...
КОД СЛЕДЕЋЕ ПЕТЉЕ СКРЕНИ ЛЕВО!

УБРЗО СУ СЕ НАШЛИ НА ПУТУ ЗА СТЈУТЛИ...
ВОЗИ ПРАВО ЈОШ ТРИ КИЛОМЕТРА, А ОНДА ПРОЂИ ИСПОД НАДВОЖЊАКА И СКРЕНИ ЛЕВО!

ЕВО ИХ! СПРЕМИ АВИОН!

НЕКО ПУШТА МОДЕЛЕ АВИОНА!
МОЖДА ЈЕ ТЕЛЕДИРИГОВАН!

АВИОН ЈЕ ЛЕТЕО ПРАВО НА КОЛА...
ДО ВРАГА!

ПРОМАШИО СИ!
НЕ! ОН ГА ЈЕ ВЕШТО ИЗБЕГАО!
ЗАУСТАВИО ЈЕ АУТО! САД МИ ЈЕ ОДЛИЧНА МЕТА!

МОДЕЛ АВИОНА ЈЕ НАПРАВИО КРУГ И...

ОПЕТ ЛЕТИ ПРЕМА НАМА!
МОДЕЛАРИ ОБИЧНО НЕ ПРАВЕ ОВАКО ГЛУПЕ ШАЛЕ!
БУДИМО НА ОПРЕЗУ!

И ПРЕ НЕГО ШТО СЕ АВИОН ПРИБЛИЖИО КОЛИМА, МОДЕСТИ ЈЕ ОПАЛИЛА...

КАД СЕ ДИМ ОД ЕКСПЛОЗИЈЕ МАЛО РАЗИШАО...
ДА ЛИ СМО ИХ ПОГОДИЛИ? РЕК'О БИХ ДА ЈЕ ДЕТОНАЦИЈА ДОШЛА ПРЕ УДАРА АВИОНА У КОЛА!
НИКО СЕ НЕ ПОКРЕЋЕ! ИДЕМО ДА ПРОВЕРИМО!

ТА БОМБА У ОБЛИКУ МОДЕЛА АВИОНА ТЕЛЕДИРИГОВАНА ЈЕ СА МОСТА! НЕКО НАМ ПРИЛАЗИ!

ДВОЈИЦА СУ! СИГУРНО ЖЕЛЕ ДА ПРОВЕРЕ ДА Л' СМО МРТВИ!

ЗАШТО ЖЕЛЕ НАШУ СМРТ? НИКОМ НИШТА НИСМО УЧИНИЛИ!
СТАРИХ НЕПРИЈАТЕЉА ОБОЈЕ ИМАМО!

НЕМОГУЋЕ ДА ОВО ИМА ВЕЗЕ СА ВЕНОМ ТАРНЕРОМ! НИКО НЕ ЗНА ДА САМ ГА ПОСЕТИЛА!
СЕМ БРУКИЈА, ПОЛИЦИЈСКОГ ИНСПЕКТОРА!

ДА Л' БИ ОН ПОКУШАО ДА НАС УБИЈЕ?

ЕНО ИХ!

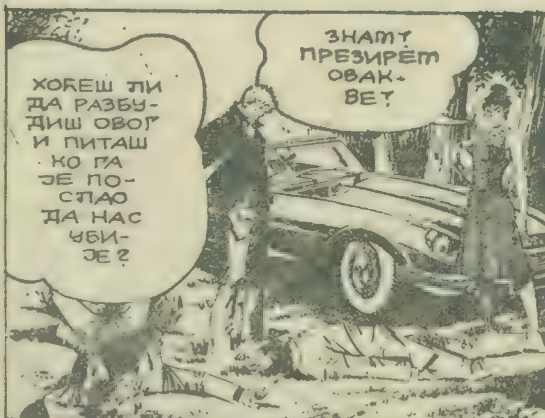

АУТО УОПШТЕ НИЈЕ ОШТЕЋЕН! БОМБА ЈЕ ЕКСПЛОДИРАЛА У ВАЗДУХ!

НИ ЊИХ НЕМА!

УУХ!
БАСИЛЕ, ШТА ТИ ЈЕ?

НИШТА! САМО ГА ЈЕ ВИЛИ ПОВУКАО ЗА НОГЕ!
ШТА?!

КАД СЕ РЕВОЛВЕРАШ ОКРЕНУО...
ОООХ!

ХОЋЕШ ЛИ ДА РАЗБУДИШ ОВОГ И ПИТАШ КО ГА ЈЕ ПОСЛАО ДА НАС УБИЈЕ?
ЗНАМ! ПРЕЗИРЕМ ОВАКВЕ!

ПАО ТИ ЈЕ МРАК НА ОЧИ КАД САМ ИХ УГЛЕДАЛА!
БИЛА СИ К'О ТИГРИЦА!

КЛАДИМ СЕ ДА БИ САД БИЛА У СТАЊУ ДА САВЛАДАШ И ДЕСЕТОРИЦУ!
3771

УБРЗО У СЕЛУ СТЈУТЛИ...
КАКВА ЈЕ ОВО ГУЖВА? ПОГЛЕДАЈ ОНОГ У СРЕДЊОВЕКОВНОЈ НОШЊИ!
МОДЕСТИ!

ДРАГА, ДОБРО ДОШЛА НА ФЕСТИВАЛ РОБИНА ХУДА!
3772

ПРВИ ПУТ ЧУЈЕМ ЗА ТАЈ ФЕСТИВАЛ!
ИЗМИСЛИО ГА ЈЕ ЈЕДАН ГЕНИЈАЛАЦ, ТО ЈЕСТ – ЈА!

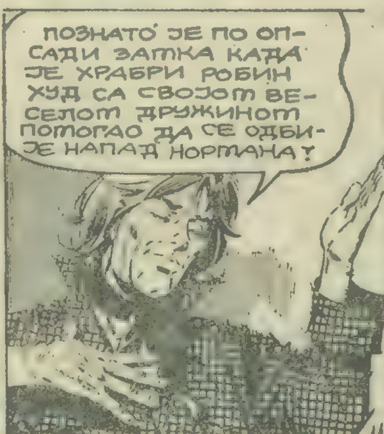

А ОВО С ТОБОМ ЈЕ СИГУРНО ВИЛИ ГАРВИН!
ПАРКИРАЈТЕ СЕ КОД КРЧМЕ! ТАМО ЋУ ВАМ СЕ ПРИДРУЖИТИ!

КО ЈЕ ОН, МОДЕСТИ?
ЏИМИ МЕРТОН, КОЛЕГА ИЗ ПОЗОРИШТА! ТАЈ ТИ НИЈЕ ДОБАР НИ ЗА ШТА, АЛ' МИ СЕ СВИЂА ЈЕР ЈЕ УВЕК ВЕСЕО!
3773

ЏИМИ, ОДАКЛЕ ТИ ИДЕЈА ЗА ТАЈ ФЕСТИВАЛ?
СТЈУТЛИ ЈЕ РОДНО МЕСТО РОБИНА ХУДА!

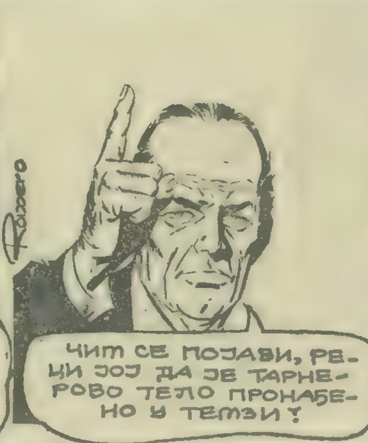

ПОЗНАТО ЈЕ ПО ОПСАДИ ЗАМКА КАДА ЈЕ ХРАБРИ РОБИН ХУД СА СВОЈОМ ВЕСЕЛОМ ДРУЖИНОМ ПОМОГАО ДА СЕ ОДБИЈЕ НАПАД НОРМАНА!

СВЕ ЈЕ ОВО ГЛУПОСТ, АЛ' ПРИВЛАЧИ БРОЈНЕ ТУРИСТЕ! ХОЋЕШ ЛИ ДА ИГРАШ МЕРИЕН, РОБИНОВУ ДЕВОЈКУ?
МНОГО ТРАЖИШ ОД МЕНЕ, ЏИМИ!

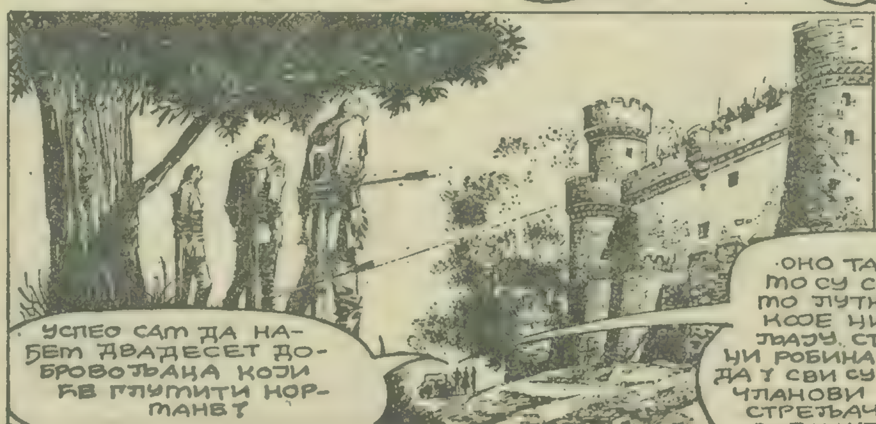

У КУЋИ МОДЕСТИ БЛЕЈЗ...
НЕ МОГУ ДА ВЕРУЈЕМ ДА НЕ ЗНАШ ГДЕ ЈЕ МОДЕСТИ, ВЕНГ!
ЖАО МИ ЈЕ, ИНСПЕКТОРЕ! НЕ МОГУ ДА ВАМ ПОМОГНЕМ!

ЧИМ СЕ ПОЈАВИ, РЕЦИ ЈОЈ ДА ЈЕ ТАРНЕРОВО ТЕЛО ПРОНАЂЕНО У ТЕМЗИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ГДЕ ЈЕ ТАЈ ЗАМАК?
ПОПИЈМО, ПА ЋУ ТИ ПОКАЗАТИ!
3774 A

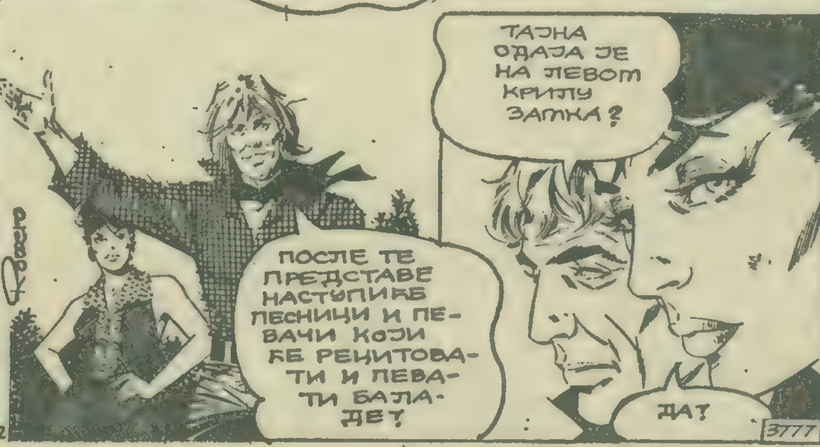

ВЛАСНИК ЗАМКА БИО ЈЕ РОБИНОВ ПРИЈАТЕЉ РИЧАРД! КАДА СУ НОРМАНИ НАПАЛИ ЗАМАК...
...РОБИН ХУД МУ ЈЕ ПОМОГАО ДА ИХ ОДБИЈЕ!

СУТРА ЈЕ ПОСЛЕДЊИ ДАН ФЕСТИВАЛА И ПРЕДСТАВА У КОЈОЈ БИХ ВОЛЕО ДА СЕ ПОЈАВИШ!
ЗНАЧИ, НИКО НЕЋЕ МОЋИ ДА СЕ ДОМОГНЕ ПЛЕНА ДОК СВЕ ТО ТРАЈЕ!
3775

УСПЕО САМ ДА НАЂЕМ ДВАДЕСЕТ ДОБРОВОЉАЦА КОЈИ ЋЕ ГЛУМИТИ НОРМАНЕ!
ОНО ТАМО СУ САМО ЛУТКЕ КОЈЕ ЦИЉАЈУ. СТРЕЛЦИ РОБИНА ХУДА! СВИ СУ ЧЛАНОВИ СТРЕЉАЧКОГ КЛУБА!

3776

БИЛА ЈЕ ТО ГЕНЕРАЛНА ПРОБА...
ЗНАЧИ, ПРЕДСТАВА ЋЕ СЕ ОДИГРАТИ ПОД ОТВОРЕНИМ НЕБОМ!
И У АМБИЈЕНТУ КОЈИ ОДГОВАРА ОНОМ ИЗ ПЕТНАЕСТОГ ВЕКА!

ПОСЛЕ ТЕ ПРЕДСТАВЕ НАСТУПИЋЕ ПЕСНИЦИ И ПЕВАЧИ КОЈИ ЋЕ РЕЦИТОВАТИ И ПЕВАТИ БАЛАДЕ!
ТАЈНА ОДАЈА ЈЕ НА ЛЕВОМ КРИЛУ ЗАМКА?
ДА!
3777

ЕНО НАШЕГ РОБИНА ХУДА КОЈИ БАШ НИЈЕ ЊЕГОВА СЛИКА И ПРИЛИКА, АЛ' ЈЕ ПРЕДСЕДНИК СТРЕЉАЧКОГ КЛУБА!

ЏИМИ, НИСАМ РЕКЛА ДА ПРИХВАТАМ УЛОГУ!
ИМАМ ПРЕДИВАН КОСТИМ ЗА ТЕБЕ! ИЗГЛЕДАЋЕШ ОЧАРАВАЈУЋЕ!

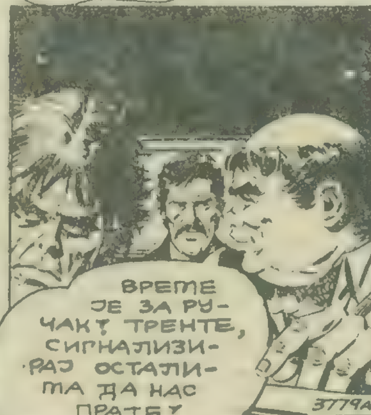
И КАКО МОГУ ДА НАУЧИМ УЛОГУ ЗА ЈЕДАН ДАН!
ТИ СВЕ МОЖЕШ! ВИЛИ ЋЕ БИТИ МАЛИ ЏОН!
3778

ШТА СВЕ ТРЕБА ДА РАДИМО?
ДА ГАЂАТЕ ЛУКОМ И СТРЕЛОМ...

...ДА СЕ БОРИТЕ МОЧУГОМ...

ОТКУД ТИ ИДЕЈА ДА ЈА СВЕ ТО МОГУ?
МОЖЕШ ТИ ВИШЕ ОД ТОГА!

Истог дана стигао је и фрајар са својом бандом...
СВИЂА ТИ СЕ ОВО МЕСТАШЦЕ!

ПИТАМ СЕ ДА ЛИ СУ ПРОНАШЛИ ТЕЛА МОДЕСТИ БЛЕЈЗ И ЊЕНОГ ПРИЈАТЕЉА?
ОХ!

ВРЕМЕ ЈЕ ЗА РУЧАК! ТРЕНТЕ, СИГНАЛИЗИРАЈ ОСТАЛИМА ДА НАС ПРАТЕ!
3779A

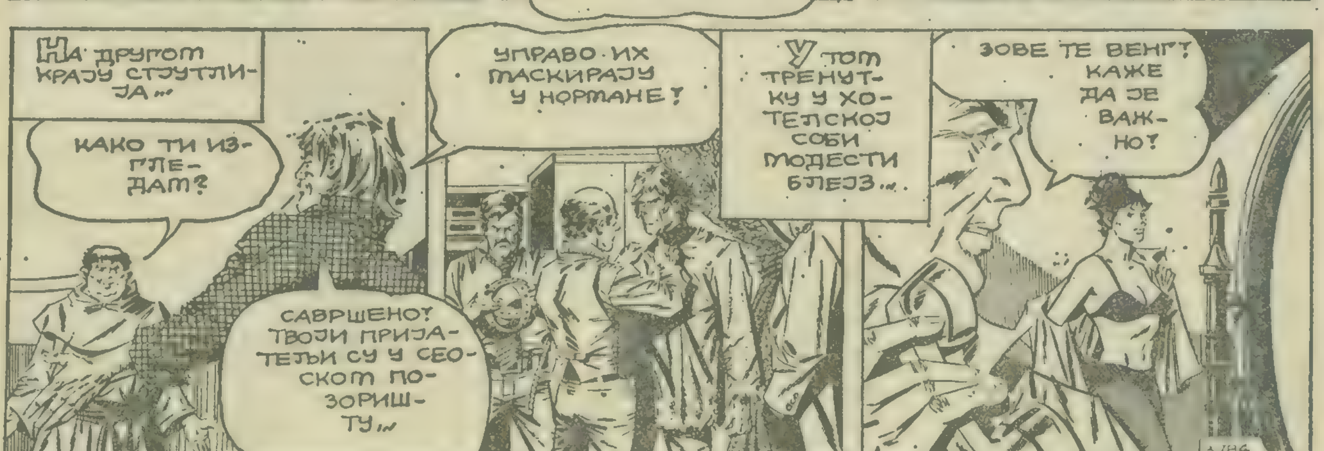
Модести и Вили сместили су се у један хотел...
ДОБИТЕ У ПЕТ ПО КОСТИМЕ! ПРОБА ЈЕ У СЕДАМ!
13

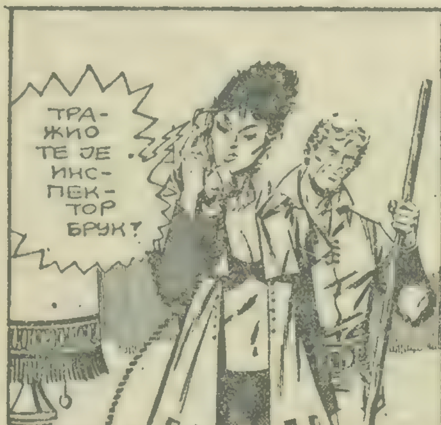
ТАКАВ ЈЕ ЏИМИ! ИДЕМО ДА СЕ ПРЕСВУЧЕМО И РУЧАМО!
СВЕ МИ ЈЕ ОВО СУВИШЕ ИМПРОВИЗОВАНО!

У крчми на крају Стоутлија...
КРЧМА
ДОБРИ КРЧМАРУ, РУЧАК ЗА ОВУ ИЗГЛАДНЕЛУ ЧЕТУ!
3780

ХЕЈ! КОГА ТО ВИДИМ! НЕ МОГУ ДА ВЕРУЈЕМ!
ОТКУД ТОЛИКО ОДУШЕВЉЕЊЕ?
ЗАТКА?! ММММ!
СПРЕМАМ ПРЕДСТАВУ О РОБИНУ ХУДУ! ПОТРЕБАН МИ ЈЕ ФРАТАР ЗА ОПСАДУ ЗАМКА!
ТВОЈА ПРИЧА МИ ЗВУЧИ ФАНТАСТИЧНО!
3781

КАДА ЈЕ ЦИТИ СВЕ ОБЈАСНИО...
НАРАВНО ДА ЋУ ДА ИГРАМ У ТОМ КОМАДУ!
ДИВАН СИ!
НЕГО, ЈА НИСАМ САМ! ТУ СУ И МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ! ПА, АКО ИМАШ НЕКУ УЛОГУ ЗА ЊИХ...
ХММ! НЕДОСТАЈЕ МИ ЈОШ НЕКОЛИКО НОРМАНА!
ОД ОВОГ ТРЕНУТКА ИМАШ ИХ ДОВОЉАН БРОЈ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У МОДЕСТИНОЈ ХОТЕЛСКОЈ СОБИ...
ИЗГЛЕДА ДА САМ ПОРАНИО!
УЂИ, ВИЛИ!
ОДМАХ ЋУ ЈА!
ОСЕЋАМ СЕ ТАКО СМЕШНО У ОВОМ КОСТИМУ!
ОВЕ УСКЕ ПАНТАЛОНЕ ЈЕДВА САМ НАТУКАО!
РАДУЈЕМ СЕ ШТО ЋЕМО УЧЕСТВОВАТИ У СВЕМУ ОВОМЕ!

НА ДРУГОМ КРАЈУ СТРУГЛИЦА...
КАКО ТИ ИЗГЛЕДАМ?
УПРАВО ИХ МАСКИРАЈУ У НОРМАНЕ!
САВРШЕНО! ТВОЈИ ПРИЈАТЕЉИ СУ У СЕОСКОМ ПОЗОРИШТУ...
У ТОМ ТРЕНУТКУ У ХОТЕЛСКОЈ СОБИ МОДЕСТИ БЛЕЈЗ...
ЗОВЕ ТЕ ВЕНГ! КАЖЕ ДА ЈЕ ВАЖНО!
3784

ТРАЖИО ТЕ ЈЕ ИНСПЕКТОР БРУК!

НИЈЕ ТИ ВЕРОВАО ДА НЕ ЗНАМ ГДЕ СИ! ОСТАВИО ТИ ЈЕ ПОРУКУ! ТИЧЕ СЕ БЕНА ТАРНЕРА...

НАСТАВИ, ВЕНГ! ЧУЈЕМ ТЕ!

„После Беновог телефонског позива...
БЕН ЈЕ МРТАВ! УБИЈЕН ЈЕ И БАЧЕН У ТЕМЗУ!

ЈАДНИК!
АКО СУ ГА НАТЕРАЛИ ДА ГОВОРИ, ОНДА МИ НИСМО ЈЕДИНИ КОЈИ ЗНАМО ГДЕ ЈЕ ПЛЕН!

УСКОРО МОЖЕМО ДА ОЧЕКУЈЕМО И БЕНОВЕ УБИЦЕ ОВДЕ!
СЈАЈНО!
3785

ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА ЋЕ СТИЋИ ДАНАС ИЛИ СУТРА И САЧЕКАТИ ДА СЕ ПРЕДСТАВА ЗАВРШИ!

МОЖДА ЋЕМО НАЛЕТЕТИ ЈЕДНИ НА ДРУГЕ!
МИ ЋЕМО ИХ, У СВАКОМ СЛУЧАЈУ, ПРЕДУХИТРИТИ ЈЕР ПОСЛЕ ПРЕДСТАВЕ НЕЋЕМО ДА НАПУСТИМО ЗАМАК!

БАШ БИХ ВОЛЕЛА ДА РАЗМЕНИМО ГЛЕДИШТА!

За то време...
ООО! СТИГЛИ СУ МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ С ТЕЛЕДИРИГОВАНОМ ЛЕТЕЋОМ БОМБОМ!
15

ПА; ЈЕСТЕ ЛИ ИСПУНИЛИ ЗАДАТАК?
ОВАЈ... ЗНАШ... СВЕ ЈЕ КРЕНУЛО НАОПАЧКЕ...

ЗНАМ! УПРАВО САМ САЗНАО ДА СУ ОВДЕ У СТЈУТЛИЈУ!

У УЛОЗИ МАРИЈАНЕ, МОДЕСТИ ЋЕ ЛАКО ДОЋИ ДО ТАЈНЕ ОДАЈЕ У ЗАМКУ! А ЗА ТО СТЕ ВАС ДВОЈИЦА КРИВИ!
УУХ! МОЛИМ ТЕ, ШЕФЕ...
НА СРЕЋУ, МОЈА УЛОГА МИ ДОЗВОЉАВА ДА БУДЕМ БЛИЗУ МАРИЈАНЕ!
ИДЕМ НА ПРОБУ, А ВАС ДВОЈИЦА СЕ НЕ ПОЈАВЉУЈТЕ ЈЕР ВАС МОДЕСТИ ПОЗНАЈЕ!
3788

МАЛО КАСНИЈЕ, НА ГЕНЕРАЛНОЈ ПРОБИ...
ТИШИНА, МОЛИМ ВАС! ШЕРИФ И НОРМАНИ НЕК ОСТАНУ ОВДЕ, А РОБИН ХУД И ЊЕГОВА ДРУЖИНА МОГУ ДА УЂУ У ЗАМАК!
ДА СЕ ПРЕДСТАВИМ! ЈА САМ РОБИН ХУД! ДА Л' ВАМ ЈЕ ДОБРА СТРЕЛА?
О, ДА! ВИ СТЕ ПРЕДСЕДНИК СТРЕЉАЧКОГ КЛУБА, ЗАР НЕ?

МОДЕСТИ, ДА ПОКУШАМО ДА СЕ ДОМОГНЕМО ПЛЕНА ЈОШ ВЕЧЕРАС?
НЕМОГУЋЕ!
ЧУЛА САМ ДА ЋЕ СЕ ОВДЕ ВРЗМАТИ ЉУДИ ЧИТАВЕ НОЋИ!
АЛИ БИ ТИ ЗАТО МОГАО ДА ПРОЦУЊАШ ПО ЗАМКУ И ВИДИШ ГДЕ СЕ ТАЧНО НАЛАЗИ ТА ОДАЈА!
ВАЖИ!

ЧИМИ ЈЕ ДАВАО УПУТСТВА...
НОРМАНИ, ВИ КОЈИ СТЕ ОДРЕЂЕНИ ДА УМРЕТЕ...
... ВАША УЛОГА ЈЕ ДА ТРИ ПУТА ЈУРИШАТЕ НА ЗАМАК!
МЕЂУ ОНИМА КОЈИ СУ ГЛУМИЛИ НОРМАНЕ, БИЛИ СУ И БАРНИЈЕВИ ЉУДИ...
ЈА БИХ КРИГЛУ ПИВА!
УМУКНИ!
НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

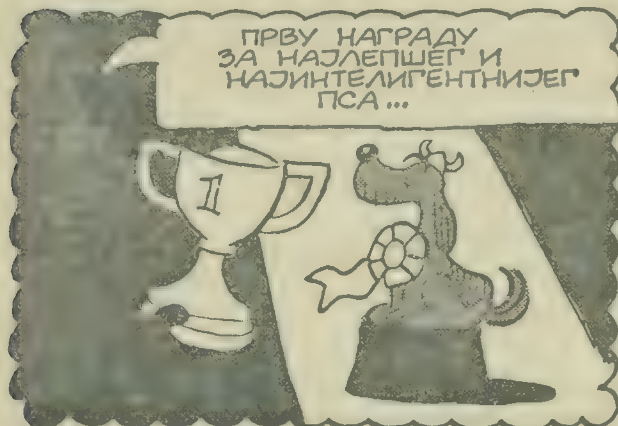

ТРКЕ ПАСА У САД

ЗЕЦ ВЕШТАЧКИ ДОЛАРИ ПРАВИ

ТРКАЧКА АРЕНА БИЛА ЈЕ РАСПРОДАТА ДО ПОСЛЕДЊЕГ МЕСТА. ИЗ СТАРТНИХ БОКСОВА КАО МУЊЕ СУ ИЗЛЕТЕЛИ ШАМПИОН И ЊЕГОВИ СУПАРНИЦИ. СВЕ ДО ПРВЕ КРИВИНЕ ЗВЕЗДА ЈЕ УБЕДЉИВО ВОДИЛА, А ОНДА ЈЕ УЧИНИЛА НЕШТО ШТО ПУБЛИКА НИКАД НИЈЕ ВИДЕЛА.

Када бих се још једном родио, највише бих волео да се родим као пас – свој сопствени – пас каже Ханс Лимер, власник 160 хртова који „рад" за њега на тркачким стазама широм Америке. Лимер се бави узгајањем тркачких паса већ две деценије и за то има прилично јак разлог: готово пола милиона долара годишњег прихода. Он то зове уносним послом, његови противници – безобзирним мучењем животиња.

Спор између „заштитника" паса и њихових „мучитеља" стар је у САД колико и саме трке паса. А све је почело пре 75 година, у Јужној Дакоти и то због обичног прерherијског зеца... Не једног, него хорди које су тамошњим фармерима пустошиле поља. Ови су једно време очајавали, а онда почели да гаје баш хртове зато што су врло брзи и зато што се испоставило да им је лов на досадне глодаре омиљена забава.

60 километара на час

Ловило се прво сваки дан, из нужде, све док се неко није досетио да би недељом то могло да се ради и из досаде и дуга времена... Мушкарцима се забава јако свидела, женама није. Већ после првих такмичења 1906. године у Хот Спрингсу оне су дигле свој глас: спасите јадне зечеве! Зеке су спасене, а мужеви на дуже време лишени своје омиљене забаве.

Нису фармери из Дакоте измислили љубав према хртовима, они су вековима пре тога били понос многих владара и богаташа. На папирусу су сачувани ликови староегипатских фараона и њихових племенитих четвороножаца, волели су их и енглеска краљица Елизабета I и пруски цар Фридрих. У народу су хртови постали популарни тек заслугом Американца Патрика Овена Смита. Да хрт јури све што се креће и да се при том више ослања на очи него на њух, знали су и други, али је син погребника из Мемфиса то умео и да искористи. Конструисао је вештачког – механичког – зеца који бесомучно трчи укруг. И, као

„ЦИПЕЛА" СВЕТСКИ РЕКОРДЕР

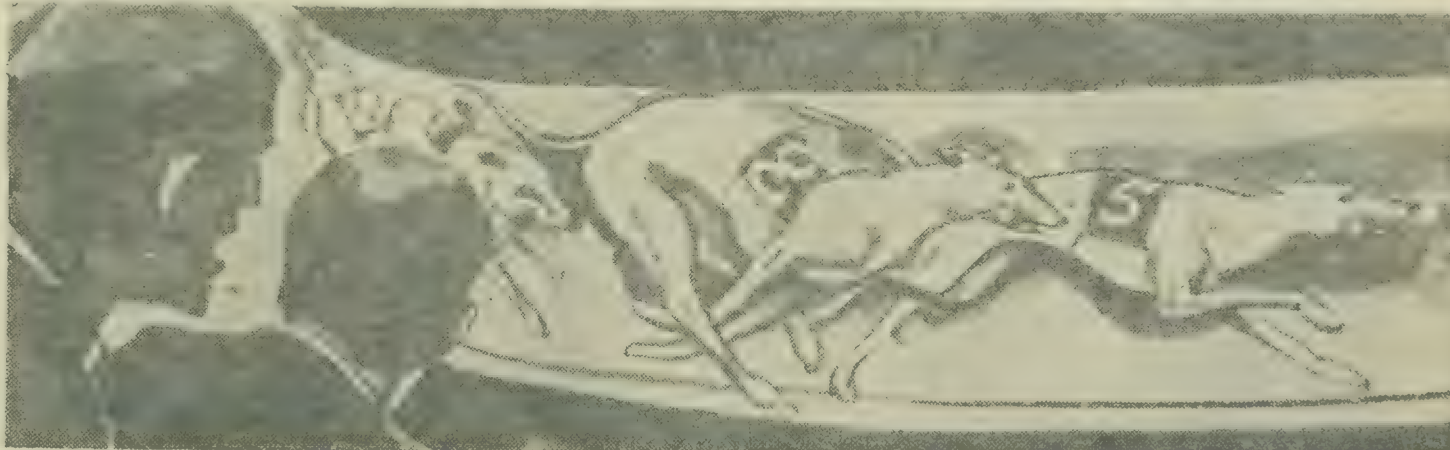
Мада убедљиво најбројнији, и врло брзи уз то, амерички хртови, ипак, нису дали светског рекордера. Јер, најбржи на свету је њихов колега из Аустралије, по имену The Shoe (Ципела) који је још 25. априла 1968. поставио светски рекорд од 73,14 километра на час?!

Два пута дневно у холивудској арени јуре хртови за вештачким зецом. У САД је регистровано 60.000 такмичарских паса.

Ханс Лимер са својим хртовима, на којима је само прошле године зарадио близу пола милиона долара.

што се и очекивало, за њим су појурили и пси... Тако је лимени мамац заменио правог зеца чиме је спор између љубитеља зека и љубитеља трка једном засвагда решен.

Данас се трке паса одржавају скоро свакодневно на више од стотину тркачких стаза у 14 америчких савезних држава. У дванаест појединачних такмичења за једно вече по осам паса у групи кидише на лименог зеку. На пешчаним стазама дугачким обично по 500 или 600 метара хртови тешки и до 40 килограма достижу брзину и од 60 километара на час! Упркос толикој брзини и пожртвовању, зеца никада неће моћи да ухвате ни за реп, а на следећу трку већ чекају њихови нестрпљиви другари.

На победничком постољу: Док су власници задовољни (због пара), пси су тужни (због неуловљеног зеца).

Холивуд: рај за клађење

Ништа мање нестрпљиви. нису ни гледаоци: гужве пред благајнама за клађење треба истрпети... Американци су прошле године само на Флориди у кладионицама потрошили око 700 милиона долара. Највећа гунгула је ипак, кажу, у Холивуду: тамо се у сваком од 105 такмичарских дана у години пред благајнама гура и гужва између десет и дванаест хиљада гледалаца који се пре трке грозничаво распитују за здравље и форму Nifty Doll (Прљава лутка), дебелог Lucky Billy (Срећко Кавгаџија) или мршаве Miss Target (Госпођица Циљ).

Једно се зна: деци је строго забрањен приступ на тркалишта! Зато се одрасли силно забављају: за све време трка бучно бодре своје четвороноге љубимце, једу, пију, славе и оплакују, већ према томе да ли су имали среће или им је шалтер кладионице прогутао и последњи цент.

На тренинг у Тексас

У последње две године ниједном другом спорту у САД није толико порасла популарност као што је то случај са тркама паса: рачуна се да ће ове године зарада на кладионицама порасти најмање 20 одсто. С друге стране, ниједан други спорт у САД није изазвао толико отпора. Пред Белом кућом у Вашингтону је до сада протестовало тачно дванаест различитих организација с истом поруком: забраните трке паса!

Ови гневни љубитељи животиња брину се и за псе и за зечеве: први кажу, помоћу сурових метода постају такмичарске машине, а зечевима ни са лименим зекама није много боље – и даље страдају, додуше „само" на тренинзима младих хртова. Јер, лим је лим, а ловачки нагон се у хртовима буди тек с мирисом праве крви...Чињеница да је на Флориди обука паса са живим зечевима забрањена не смета много одгајивачима. Лов на праве зечеве у Тексасу никога, па ни законодавце, много не узбуђује, па тако многи шаљу своје псе на „тренинг" у Тексас.

Удружење одгајивача тркачких паса са седиштем у Ебилејну у Канзасу повезује око шест хиљада професионалних одгајивача са 60 хиљада регистрованих такмичарских паса којима су дани испрограмирани од рођења до смрти. Тркачки пас није што и обичан пас. Он је ту да побеђује и да газди доноси паре, а у то име чини се све: штенаре у којима влада идеална температура, клима-уређаји, свакодневни ветеринарски прегледи, купање и строго прописана исхрана – говеђе и коњско месо са жуманцима, грожђаним шећером, спанаћем и разним витаминима. Све за победу!

Случај феноменалног Џо Демпа

Овакав узгој паса је врло скуп, али се и исплати. Само на једном од својих 160 хртова – Лантани – Ханс Лимер је до сада зарадио 50 хиљада долара. Двогодишњи Blue Silk је сада у најбољој форми и тек треба да оправда све оне доларе који су у њега уложени.

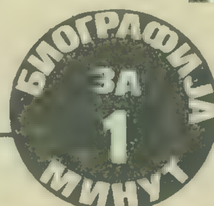
Редови пред шалтерима за клађење: скоро свакодневна слика у америчким аренама

Срећа се, разуме се, не осмехује свима, готово не увек. И данас се препричава случај „феноменалног" хрта Џо Демпа који је постигао 31 победу заредом, нешто што није пошло за руком ниједном псу у последњих 25 година. За 60 хиљада долара пас звезда је променио власника и овај нови га је из провинцијске Алабаме одмах одвео у Холивуд уверен да ће му се уложени новац вишеструко исплатити.

Холивудска арена је те вечери првог наступа непобедивог Џоа била распродата до последњег места. Из стартних боксова су као муње излетели Џо Демп и његових седам конкурената. Све до прве кривине Џо Демп је убедљиво водио. Онда је учинио нешто што се није догодило на још неколико хиљада трка: стао је као укопан и незаинтересовано гледао за конкурентима који су га престигли.

Отада Џо Демп више никада није наступио у Холивуду.

М. Ш.

Рођен 1788. у Лондону – умро 1824. у Мисолонгију, Грчка

ЛаГГ 1–11
лавочкин

НА КОНКУРС КОМАНДЕ СОВЈЕТСКОГ РАТНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА ЗА ПРОЈЕКТОВАЊЕ МОДЕРНОГ ЛОВЦА ПРИЈАВИЛО СЕ НЕКОЛИКО УГЛЕДНИХ ИМЕНА. УСПЕО ЈЕ КОНСТРУКТОР КОМЕ СУ ДАВАНИ НАЈМАЊИ ИЗГЛЕДИ.

ДОБАР А НИКАД СЛАВАН

Био је то авион који је изнео значајан део терета не само почетком рата, него и касније, али до славе није доспео. Она је припала другим совјетским ловцима: јаку и иљушину-штормовику. Касније се у славне уврстио и МиГ-3. Њега, лавочкина ЛаГГ, који је носио име свог конструктора, помињали су углавном само у ратним извештајима. А каква је то кртица била!

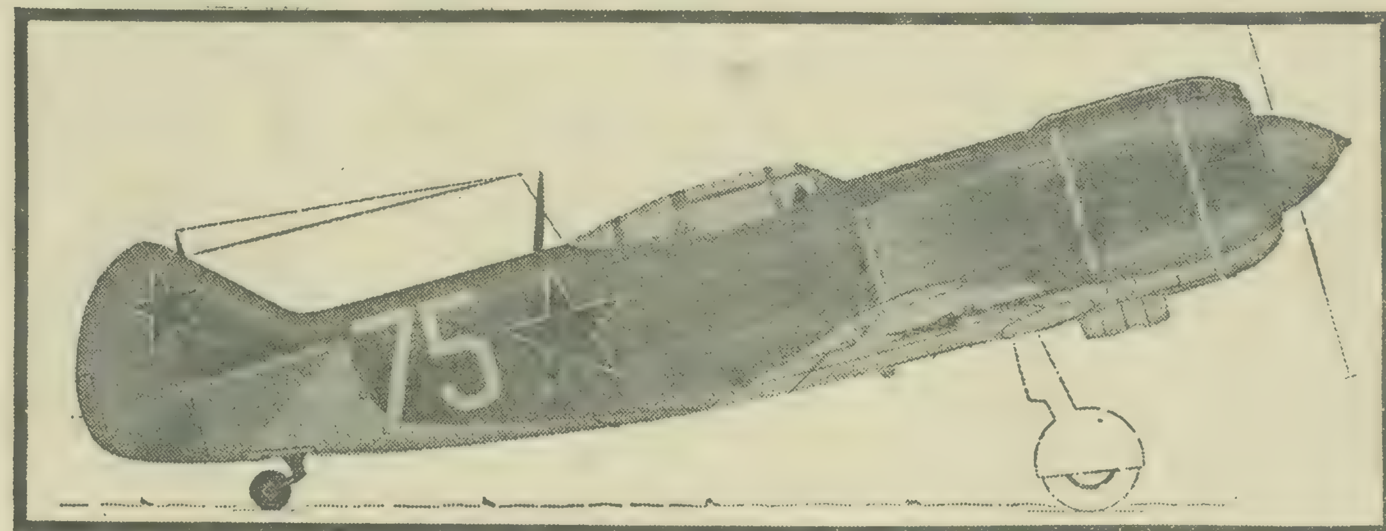
Вредност лавочкина првих месеци рата не може се схватити ако се не повеже са збивањима током Хитлеровог напада. на Совјетски Савез. Немачка је ставила у покрет 207 дивизија, али, упркос многобројним знаковима који су указивали на Хитлерову намеру, Стаљин није израдио никакав план одбране. Непријатељске дивизије су грунуле а заповедници на хиљаде одсечених и збуњених совјетских војника звали су радиом Москву и питали: „Пуцају на нас, шта да радимо?!"

Затечена совјетска армија за само три месеца изгубила је око 2,5 милиона војника, 22 хиљаде топова, 18 хиљада тенкова и 14 хиљада авиона.

У сразмери са Стаљиновом заблудом било је и совјетско ратно ваздухопловство – осетно је заостајало за немачким. Земљу су штитили технички скромни ловци: неколико верзија поликарпова, почетни модел јака и МиГ-1. Последњи је био више прототип него уходана летелица. Са брзим немачким ловцима могли су колико-толико да се носе једино ИЛ-2 штормовик и лавочкин ЛаГГ-3. Касније су се прилике измениле, совјетски конструктори радили су даноноћно, али... дотле је требало изгурати!

Дрво уместо метала

Независно од Стаљиновог уверења да Немачка никада неће напасти Совјетски Савез, стоји чињеница да време уочи другог светског рата није било наклоњено ратном ваздухо-

пловству. Многе земље, међу њима и Сједињене Америчке Државе, нису гледале у авиону убојно средство. Кад је постало извесно да је рат питање дана, схватање је измењено. Започето је пројектовање брзих и окретних ловаца. Али, драгоцено време је изгубљено.

Током 1939. године команда совјетског ратног ваздухопловства расписала је конкурс за нови, модеран ловачки авион који је требало да замени застареле типове ИЛ-15, ИЛ-153 и И-16. У ствари, био је то службени допис послан познатим совјетским конструкторима. Одазвало се неколико, од којих су Микојан и Јаковљев већ били чувена имена. На конкурс је стигао и пројект тридесетдеветогодишњег

ЛаГГ-5
Врста – ловац и ловац-бомбардер
Дужина – 8,50 m
Висина – 2,54
Распон крила – 9,80 m
Површина крила – 17,50 m²
Тежина празан – 2800 kg
Укупно оптерећење – 560 kg
Макс. брзина – 647 km на 5000 висине
Макс. висина пењања – 11000 m
Долет – 650 km
Мотор – шветцов М-82ФН
Јачина мотора – 1650 коњских снага
Наоружање – два топа калибра 20 mm и четири ракете калибра 82 mm или 150 kg бомби
Посада – један члан.

Семјона Лавочкина који је свој радни век започео 1927, непосредно по дипломирању на Вишем техничком училишту у Москви. Он се још као студент истицао талентом па је оберучке прихваћен у Главном ваздухопловном техничком институту. Убрзо му је специјалност постала аеро и хидродинамика.

Лавочкин је знао да угледни конструктори Јаковљев и Микојан неће пропустити прилику и да поред њих нема шта да тражи на конкурсу. Ипак, решио је да покуша. У то време и он је доста значио у круговима совјетских и ваздухопловних стручњака; пет година раније промeнио је конструкциони биро и сасвим се посветио проучавању ловачких авиона. Оформио је и сопствени конструкторски тим у коjем су много значили Владимир Горбунов и Михаил Гудков.

Тројка Лавочкин-Горбунов-Гудков помно је размотрила услове конкурса и дала се на посао. Лавочкин је већ имао неколико разрађених студија ловаца, а ни нове идеје нису мањкале. За разлику од њега, Горбунов и Гудков су били изванредни практичари, па се брзо напредовало.

Проблем је представљао материјал; економска ситуација Совјетског Савеза била је тешка и несташица се осећала готово у свему. Оскудевало се и у челичним цевима и лаком материјалу. Уместо тога, Лавочкин је за костур ловца употребио дрво. Обрађена је бреза. После подвргавања посебном хемијском поступку од ње је добијен материјал лакши од друалуминијума, који се без тешкоћа могао обрађивати и није био запаљив.

Сви пројекти совјетских конструктора стигли су у команду совјетског ратног ваздухопловства на време. Упућени у војне прилике нису давали велике изгледе Лавочкину. Зато је право изненађење било када се команда определила за његов пројект. Лавочкин је добио дозволу за градњу прототипа. Назвао га је I-22.

Прототип је имао мотор са 12 цилиндара хлађен водом, од 1100 коњских снага и типа „климов М-105П". Припадао је класи једноседа, једнокрилца са стајним трапом на увлачење. Помични поклопац пилотске кабине није се могао у нужди одбацити. Пилот је био заштићен од непријатељских метака само панцир-плочом постављеном иза леђа. Наоружање авиона: топ калибра 23 и два митраљеза калибра 12,7 милиметара.

Тајно пребацивање фабрике

Лавочкин није крио задовољство што је његов пројект прихваћен, али је брзо уочио да су побољшања неопходна. Док је прототип испитиван у симулираним ратним условима, убрзано је радио на преправкама. Допуњеном моделу дао је назив ЛаГГ-1. То је званично прва верзија овог типа авиона. Око подне 30. марта 1940. године пилот Алексеј Никашин обавио је јавни лет њиме па се тај дан узима као датум сврставања лавочкина у састав совјетског ратног ваздухопловства.

Серијска производња новог ловца припремана је у граду Таганрогу. Маса авиона је смањена, а наоружање измењено. Коригован је и крмени део, а мотор замењен јачим.

Први ратни лавочкин појавио се на небу тек у пролеће 1941. Носио је ознаку ЛаГГ-3. Понео је на плећима лавовски део борбе у одбрани Москве. На висини од 4 хиљаде метара летео је максималном брзином од 570 километара на час, пењао се на 5 хиљада метара за 5,8 минута и постизао долет од 556 километара. Истицао се у борби иако су пилоти стављали замерке на његове маневарске способности.

У тренутку напада Немачке на Совјетски Савез већ су била склопљена 322 ловца ЛаГГ-3. Због брзог напредовања непријатељских трупа, фабричка постројења у Таганрогу су демонтирана и у тајности пребачена у Тбилиси, у Грузији. Тамо су распоређена на пет различитих места, па је лавочкин практично склапан у пет фабрика.

Пилоти су захтевали јаче наоружање. Авиону су враћена два митраљеза калибра 12,7 mm, такозвана „березина". На фронту се ишло и даље: ЛаГГ-3 је опреман на лицу места чак са пет митраљеза. Носио је ракете РС-82 или уместо њих 200 килограма бомби. Тако је временом постао и ловац-бомбардер, а све чешће се налазио у пратњи Ил-2 штормовика.

А онда је заостао

За Лавочкина није било предаха. Усавршио је „тројку", али се упоредо монтирала и модернија верзија ЛаГГ-5. Верује се да је до краја 1943. године склопљено 6528 „петица" у државној фабрици „број 21". Авион је добио појачан костур, прегледнију пилотску кабину и јачи мотор, али је са маневарским одликама на великим висинама и даље шкрипало. Зато је највише коришћен за борбу у бришућем лету и као пратња бомбардера.

Верзија ЛаГГ-7 начињена током 1944. године није донела знатнија побољшања. Лавочкин је дане проводио у конструкционом бироу. Исте године привео је крају пројектовање верзије ознаке ЛаГГ-9. У односу на претходне био је то сасвим нов авион. Међутим, није наишао на добар пријем и служио је за обуку пилота. Последњи модел из серије ЛаГГ настао је после рата под именом ЛаГГ-11. Дуго је био тајна за Запад, све до лета 1949. кад је један совјетски пилот због квара на мотору морао принудно да га спусти у Шведску.

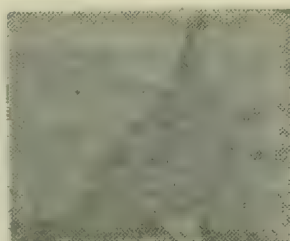
Семјон Лавочкин је умро 1960. године. Из рата је изашао са чином генерал-мајора. *М. ТОДОРОВИЋ*

СВЕМИР ЗОВЕ ЧУЈЕТЕ ЛИ?

Још 1960. године извесни Франк Дрејк покушао је, уз помоћ радио-телескопа, да прими поруке од интелигентних бића из свемира. На његову жалост нико се није јавио. Овај његов покушај дао је идеју многобројним научницима који су од тада инсистирали да би требало непрекидно ослушкивати сигнале из свемира. Ко зна, можда ће се једног дана заиста неко и јавити. Све ово није шала јер је НАСА недавно уложила милион и по долара да би се купили специјални пријемници. Биће прикопчани за постојеће радио-телескопе, укључујући и онај који се налази у Аресибу у Пуерто Рику. Наравно, нико на Земљи не може ни да претпостави на којој фреквенци ванземаљци могу да нам се јаве, па ће зато компјутер проверавати око 10 милиона фреквенци! Пријемник је постављен, многи су скептични да он било шта може да региструје, али никад се не зна. Можда заиста у будућности добијемо једно свемирско „добар дан"!

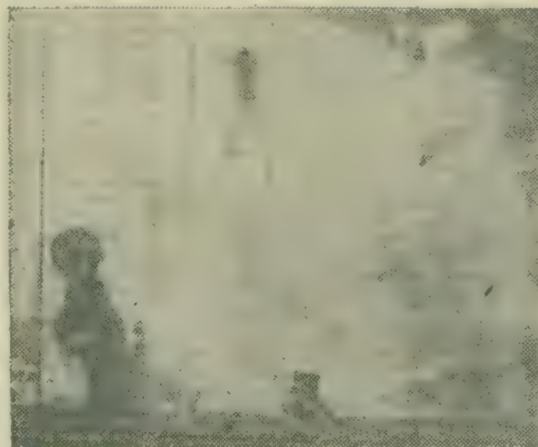
ПА ТО НИЈЕ МАМА!

Група енглеских зоолога коначно је успела да разјасни веома чудно понашање великог сенегалског голуба – феномен који је заиста невероватан: очеви „доје децу"!

Женка ове посебне врсте птица из породице „Pterocles namaqua" полаже само два јаја на којима, двадесетак дана, равноправно леже оба родитеља. Док су били сами, голубу и голубици није било тешко да одлете до воде и утоле жеђ, али шта сад раде? Природа се побринула – улога мужјака постаје од изузетне важности. Док мајке чувају децу, они се неколико пута дневно окупљају у језеро и лете до најближе воде у којој се прво добро окупају. У међувремену њихово перје на трбуху које је специфичне грађе натопи се водом. И кад се тата врати, малишани му се завлаче под стомак и кљуном – видите и сами – буквално исисавају воду која се тамо задржала. Забуне нема, то су искључиво мужјаци, иако сенегалски голуб на први поглед подсећа на женку, и због тога што је у опхођењу са нејаким потомством подједнако нежан.

НИЈЕ ЛАКО НИ СУДИЈАМА

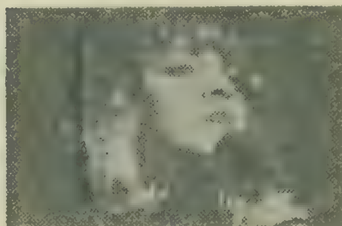

На једном од многобројних брзинских такмичења формуле два одржаном недавно у калифорнијском граду Ел Сентро замало да не дође до ланчане несреће. Када су се два аутомобила сударила, један је одскочио и полетео према рампи на којој стоје двојица судија и надгледају да ли се такмичење правилно одвија. Судије Воден и Хауард могли су само беспомоћно да се надају да ће се све добро завршити. Срећом, тако је и било. И возач Лари Кларк као и Воден и Хауард (видите га у ваздуху) задобили су само мање озледе и после десетак дана могли су да напусте болницу.

УСПЕШНА СТИВИ НИКС

ЛЕПА ЖЕНА

Име америчке певачице Стиви Никс (Stevie Nicks) у Европи можда и не значи много, међутим, са оне стране Атлантског океана она представља једну од најистакнутијих личности поп-рок сцене. Путем популарности Стефани (њено право име) је кренула у друштву свога бившег супруга Линдзија Бакингема (Lindsey Buckingham). Њихов заједнички албум „Buckingham Nicks" скренуо је пажњу бубњара групе Fleetwood Mac Мика Флитвуда и он их

позива да се прикључе легендарном саставу коме у то време није ишло баш најбоље. Бакингем и Никс унели су доста свежине својим раскошним ауторским талентима што је групи Fleetwood Mac донело ренесансу, а милионске тираже албумима „Fleetwod Mac", „Rumors" (једна од најпродаванијих плоча свих времена – 15 милиона примерака), „Tusk" и „Mirage".
Својим изузетно атрактивним изгледом, изврсним специфичним певачким стилом и компоновањем хитова као што су „Rhiannon", „Dreams" (песма посвећена растанку – само приватном – са Линдзијем Бакингемом) или „Sarah" у оквиру матичне групе, Стиви је створила кредите за упоредну, успешну соло-каријеру. Њена музика чује се у чувеном цртаном филму „Heavy Metal", а из тог доба датира и повремена сарадња са Томом Петијем и његовом групом „Heartbreakers". Ипак, највише пажње „велшка вештица" (тако она зове саму себе) је посветила сопственим албумима. Плоча „La Bella Donna" је постигла леп успех, али овогодишње издање „The Wild Heart" има све услове да га превазиђе јер је већ дуго у самом врху листа најпродаванијих албума у Америци. Судећи по овоме и по изузетном квалитету и слушаности хитова „Standback" и „If Anyone Falls" од Стиви Никс ћемо и у будућности чути много добре музике, како самостално тако и са вечитим Flleetwod Mac.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЗАУСТАВИ СЕ
(вл.)(STANDBACK)
музика и текст: Стиви Никс
пева: Стиви Никс

No one looked as I walked by
Just an invitation would have been
just fine.
Said no to him again and again
First he took my heart and then he
ran.
No one knows how I feel
What I say unless you read between
my lines.
One man walked away from me
First he took my hand
Take me home.
Standback, standback
In the middle of my room
I did not hear from you
It's alright, it's alright
To be standing in a line
(Standing in a line)
To be standing in a line
I would cry
La, la, la, la, la.
Do not turn away my friend
Like a willow I can bend
No man calls my name
No man came.
So I walked on down away from you
Maybe your attention was more
Then you could do
One man did not call
He asked me for my love
And that was all.
So I walked on down the line
Away from you
Maybe your attention was more
Then I could do
One man did not call
Well he asked me for my love
That was all.
Well I need a little symphaty
Well you can be standing in
Why you don't take me home
I need a little symphaty.

ИЗ WHAM! ТАБОРА

НОВО И СТАРО

Џорџ Мајкл, члан дуета Wham! спрема се да објави соло-плочу. Да је ствар озбиљна сведочи избор продуцента. У питању је славни Џери Уекслер (Jerry Wexler). То је све средио нови менаџер Сајмон Непиер Бел, који има прилично искуства и знања у целом послу. Доказ је нова књига у којој Бел детаљно описује догађаје из „лудих" шездесетих. Наслов је „Не мораш рећи да ме волиш" и објашњава зашто је познати менаџер одлучио да за осамдесете одабере Wham!. Сматра да се много тога променило у односу на пре две деценије и да се успон Јардбирдса или Марка Болана веома разликује од успешних биографија наших дана.
Највећа разлика је у томе што су клинци научили нешто о музичком бизнису и за њих нема пуно тајни. Беј сити ролерс су били последњи покушај да менаџер окупи пет момака и каже им шта тачно да раде. Данас клинци виде шта се догађа и лако је наћи састав који врло добро зна шта жели. Стога они сада траже старијег менаџера са бројним познанствима.
– Време које је пред нама показаће колико су Џорџ и Енди, заједно познати као Wham!, успели у оваквој примени богатог менаџерског искуства.

НОВА ПЛОЧА

АЛИ БЕЗ МНОГО АЛИ

„Али, Али" – СТИЛ (Југодиск)

Сплићанин Иво Лесић један је од несумњиво најталентованијих композитора, аранжера и клавијатуриста „млађе средње" генерације. У реализацији другог албума групе Стил потврдио је свој дар за прављење правих поп-песама, унеколико назначио нове путеве унутар домаће сцене која вапи за композицијама које нису типичне рок-теме и доказао да сви претходни хитови (рецимо „Путовање" са деби-албума групе Стил) никако нису били случајни. Укратко, добра плоча.

РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИ

ШТА ЗНАТЕ О РОДУ СТЈУАРТУ

Проверите овом приликом своје знање о једном од најпопуларнијих певача данашње поп-музике Роду Стјуарту (Rod Stewart)

1. Право Стјуартово име је:
   а) Родни
   б) Родерик
   в) Џон
2. Пре него што се посветио музици Род је радио као:
   а) разносач млека
   б) фудбалски судија
   в) гробар
3. Прву популарност Стјуарт је доживео у групи познатог гитаристе:
   а) Џефа Бека
   б) Ерика Клептона
   в) Џимија Хендрикса
4. Већим делом прошле деценије он је певао у групи:
   а) Baby Jane
   б) Faces
   в) Three Dog Night
5. Највећи Стјуартов хит, песма „Maggie May" се налази на плочи:
   а) „The Rod Stewart Album"
   б) „Maggie May And Assorted Love Songs"
   в) „Every Picture Tells A Story"

РЕШЕЊА: 1. б 2. в 3. а 4. б 5. в

КОНКУРС

за XXIV југословенски фестивал „Омладина 84", који ће се одржати маја 1984. године у Суботици у организацији Дома културе и ССОЈ-а. Право учешћа на конкурсу имају сви млади до 30 година старости из редова свих народа и народности СФРЈ.

На конкурс се примају неизвођене и необјављене композиције свих жанрова популарне музике (рок, шлагери, шансоне, родољубиве песме, бригадирске песме, џез-рок). У композицијама треба да дође до изражаја савременост тематике, како у тексту тако и у музици, инспирисана животом и радом наше омладине. У случају недовољно квалитетних композиција програм се може попунити и по позиву.

Организатори фестивала доделиће:

Три награде стручних жирија
Три награде публике
Награду за најбољу интерпретацију
Награду за најбољи текст

Слањем композиција на конкурс аутори уступају организаторима искључиво право објављивања, снимања и штампања нотних материјала и носача звука (грамофонских плоча, касета, магнетофонских трака и сл.). Сва остала права задржава аутор.

Радове треба слати на адресу: Дом културе Суботица, Трг Слободе 1, са назнаком за Фестивал „Омладина 84" најкасније до 15. јануара 1984.

Композиције морају бити достављене на магнетофонској траци или касети уз коју могу бити приложене ноте са хармонијама и текстом. Текстови морају бити приложени посебно у два примерка.

Радови морају бити потписани пуним именом и презименом и адресом аутора уз назначен тачан датум рођења.

Приспели радови и траке се не враћају.

РОК ДАТУМ

8. децембар...

Чудан датум. На тај дан године 1943. у Флориди рођен је Џим Морисон који ће крајем шездесетих, предводећи групу Doors, постати најзначајнија личност америчке рок-сцене.

Осмог дана децембра 1980. на улазу у свој њујоршки стан убијен је Џон Ленон, оснивач Битлса и једна од кључних личности музике двадесетог века.

ИНТЕРВЈУ ИНТЕРВЈУ ИНТ

РОК

ХАУАРД ДИВОТО

БИЛО ЈЕ ТО НЕШТО...

Хауард Ђивото (Hauard Devoto) је као укрштене речи – нешто увек остаје нерешено. Не да решење није надохват руке, већ је сласт оставити га у домену енигматичности. Његов деби био је са групом Buzzcocks коју је напустио после само једне плоче – „Spiral Scratch" да би затим формирао састав Magazine и са четири студијска албума и доста концертних наступа зарадио статус загонетног, интелектуалног мистика. Две године по распуштању бенда, Дивото израња из таме неактивности соло албумом „Jerky Versions Of A Dream". То је повод да се ваш извештач сусретне са уметником и забележи његов монолог, размишљања, сећања...

– Ништа озбиљно нисам почео да радим по престанку рада групе Magazine, изузев да сам седео код куће са магнетофоном, читавих годину дана. Летовао сам у Америци, али што се музике тиче то је било све. Желео сам да видим колико ми је времена потребно да бих организовао песме. Никада пре то нисам морао да радим у комплетном облику. Углавном бих долазио са идејама и поставио их пред бенд, а сви смо заједно радили на финализирању. Пошто нисам имао намеру да формирам нову групу, морао сам да дотерујем песме колико год могу. Такође сам хтео да радим са магнетофоном сам. Био сам веома срећан што могу да се једино тиме бавим читавих шест-осам месеци, планирајући свој следећи потез. Једноставно сам компоновао – нисам компоновао за себе као певача. Нисам желео да ја поново изађем и будем личност. Хтео сам да компонујем и будем продуцент неком другом, организујем музичаре...

Пре свега сам хтео да нађем певачицу која би била отелотворење песама, јер сам желео да све буде што мање повезано са мном. Једноставно бих могао да нестанем. Тако сам почео да тражим, одлазио сам на концерте да видим певачице... Међу њима је била и Драгана Шарић. Она је била последња у низу оних са којима сам покушао да сарађујем. Све у свему их је било дванаест о којима сам озбиљно размишљао. Са мис Шарић (Беби Дол) сам ушао у студио и почели смо рад на неколико снимака – „I Admire You" и „Out of Shape With Me". Међутим, ови покушаји нису звучали сасвим „право" за мене, иако је било ствари које су ми се веома допадале.

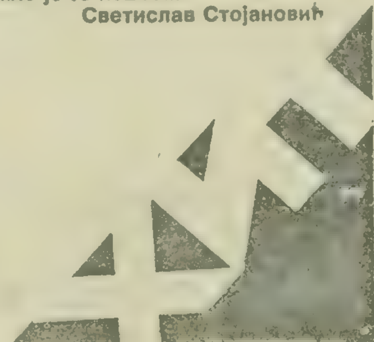
Провео сам око три месеца радећи на овој идеји и престао пошто ме је позвао Бернард Зајнер ради одласка у Париз и снимања његовог албума. Када је са тим било готово, негде у септембру 1982. године схватио сам да своје песме морам да урадим сам. Нисам смео више да их запостављам иначе би се убуђале – морао сам да их отпевам.

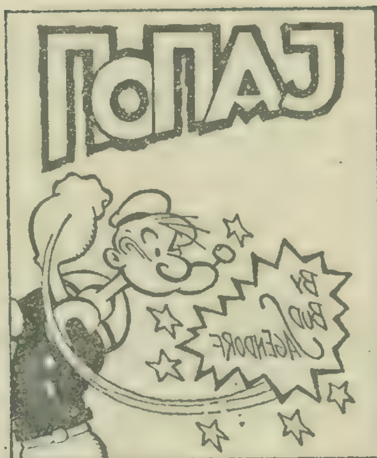
„Jerky Versions Of A Dream" затичу Дивотоа у десет директнијих комуникација са слушаоцима. Нестало је мистификације, заробљености у кошмарима, недодирљивости и маштањима. Овај албум као да је Хауардов силазак на земљу, међу људске емоције.

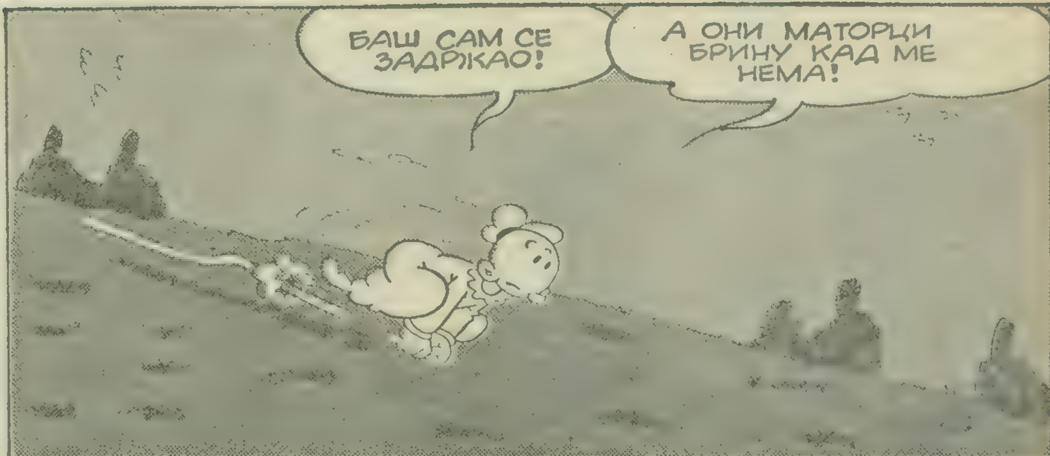
– Постао сам свеснији комерцијализма. Не знам колико је то променило моје осећање за оно што радим, али нисам могао да наставим да пишем исту врсту ствари, да бесконачно истражујем исте идеје и експлоатишем исту атмосферу песама као што је то био случај у прошлости. Нисам опседнут ни са чим. Ове песме су ми веома блиске, али ме истовремено не представљају у садашњем тренутку. Све то чини да се осећам како нестајем. Интервјуи ме данас подсећају на метод самосвесности.

За маску је потребно двоје – један да је поседује, други да је препозна као лице. Морам и сам да преузмем одговорност, међутим, штампа доста утиче на креирање имагинарне личности, љуштуре која не садржи основне одлике човека о коме се ради. Тешко је развести се од тога, бити манипулативан на један инвентиван начин, бити прорачунат и објективан у употреби креације. Открио сам то у почетку рада на албуму „Correct Use Of Soap" и свесно сам почео да употребљавам кочнице и да се мењам. Престао сам да користим шминку на позорници, престао да дајем интервјуе... То је можда и био разлог што је гитариста Џон Мекгог напустио групу. Мислио је да моји поступци коче успех бенда, што је на известан начин вероватно истина. Сада не желим да формирам нови бенд јер хоћу да будем у позицији да сам одлучујем о ономе што радим. Група је дете свих који је сачињавају. Ако не желим да радим плоче, турнеје, интервјуе хоћу да то буде само моја одговорност. Не желим да будем приморавaн на компромисе. Ипак тек у ретроспективи почињем да схватам и ценим оно што је Magazine био. Дозволи ми да кажем да не жалим ни мало због краја састава, имао сам користи од тог искуства. Видео сам у светлу времена – било је то нешто...

Светислав Стојановић

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

БАШ САМ СЕ ЗАДРЖАО!
А ОНИ МАТОРЦИ БРИНУ КАД МЕ НЕМА!

ПОПАЈЕ!
БАКО!
ДЕДИЦЕ!
?

НИГДЕ НИКОГ!
СВИ ЗБРИСАЛИ, А ОСТАВИЛИ ДЕТЕ САМО КОД КУЋЕ!
ЗАИСТА СУ ЗАСЛУЖИЛИ ГРДЊУ!

КАО, КИКО! ЈА ТРКНУО ДО СЛАДОЛЕЏИЈЕ ДА ТИ КУПИМ СЛАДИШ ОД СПАНАЋА!
?
?

ЕВО ДЕДИНОГ ДЕЧАКА... ИШ'О ДЕДА ДА МУ КУПИ ЛИЛИХИПЕ!
?
?

ПИЛЕ, БАБИНО! ИШЛА БАКА ДА МУ КУПИ КОЛАЧИЋЕ!
?
?

ОДЛУЧИО САМ ДА ИМ СВЕ ОПРОСТИМ!
BUD SAGENDORF 9/18

FORTILETE®

ZA SNAGU I MIŠIĆE

mlečne bombone u tabletama sadrže mineralne i mlečne belančevine, utoljuju glad, nadoknađuju energiju i minerale

ZELIŠČA, Novo mesto

РЕZ ФИГУРИЦЕ — ПРИЈАТЕЉИ У ИГРИ!

Pez фигурице Мики, Пата, Паја, Шиља и Плутон вас чекају у трговини. Играјте се РЕZ фигурама, сладите се Pez бомбонама!

ИСТИНИТА ДЕТЕКТИВСКА ПРИЧА

ФРАНЦУЗ

ОНО ШТО ЈЕ БОРИСЛАВУ МИРИЋУ НАЈВИШЕ НЕДОСТАЈАЛО У ТУЂИНИ БИО ЈЕ СПОНТАН РАЗГОВОР И – ПЕСМА. ЗАТО БИ, СВАКИ ПУТ КАД СЕ ВРАТИ У РОДНИ ГРАД, ЛАКО СКЛАПАО ПОЗНАНСТВА. ДА ОНА НЕ МОРАЈУ БАШ УВЕК ДА БУДУ БЕЗАЗЛЕНА НИЈЕ МУ ПАДАЛО НА УМ.

До поноћи је остало тек нешто више од пола часа кад је Борислав Мирић, ногу пред ногу, капута пребаченог преко рамена, стигао пред капију свог дворишта. Док је по свежњу тражио одговарајући кључ, тихо је певушио. Није морао да се боји да ће пробудити Миру и децу: управо тог јутра отишли су код њених, на село. То је и био разлог што је одлучио да вече не проведе код куће. Није волео да буде сам. А и радо је, кад год је могао, седео са својим људима да поприча, пожали се на мукотрпан живот гастарбајтера. Истина, за тих десет година „диринчења", како је говорио, стекао је довољно да купи лепу кућу, обезбеди деци школовање па и остави нешто на књижицу. А и да кад негде изађе почасти пријатеље.

Нашавши коначно кључ и откључавши капију, кренуо је бетонском стазом ка кући. Попео се уз први, па други степеник а онда су из мрака изрониле две прилике и бациле се на њега. Изненађење и две чашице вињака, учиниле су га потпуно беспомоћним. Под кишом удараца почео је да јауче али је убрзо изгубио свест. Његови крици пробудили су најближе суседе, али, док су стигли, нападачи су побегли.

Фини неки момци

Кад је дежурни инспектор Душан Божовић угледао окрвављеног Борислава, прва мисао му је била да је повређеном човеку неопходна лекарска помоћ. За питања ће бити времена и касније. Мада у шоку и озбиљно повређен, Борислав је ипак на путу до болнице успео да понешто и каже. То није било много али је ипак представљало неки траг. Из његове приче Душан је схватио да је вече провео у кафани „Слога" у друштву три младића која раније није познавао. Видећи да седи сам и да се очигледно досађује, пришли су за његов сто и спонтано започели разговор. Изгледали су сасвим пристојно, па их је Борислав понудио не само пићем већ и вечером. Мало су се нећкали, али су ипак прихватили. Узгред, уз јело, Борислав им је поверио све своје наде и бриге. Били су пуни разумевања. Око 11 су устали и рекли да морају да иду. Борислав се није дуго задржао за њима: платио је па и сам кренуо. На крају разговора с инспектором, већ сасвим исцрпљен, додао је да му се учинило да је у једном од нападача препознао плавокосог младића који се представио као Стева. Наравно, у то није могао да се закуне.

На инспекторово питање да ли му је шта однето рекао је да су му нестала сва документа, авионска карта за Париз и већа сума девизног новца. Колико тачно, није знао.

У пратњи једног милиционера, Душан је одмах из болнице кренуо у „Слогу": знао је да спада у оне малобројне кафане у граду које раде и после поноћи. Мада је било касно, гости још нису почели да се разилазе. Сви столови били су заузети.

Пожури, Викторе!

Први конобар коме се обратио сетио се Борислава и младића који су седели са њим.

– Били су врло бучни – рекао је. – Сећам се да су пуно пили и да су средовечног човека који је седео с њима стално тапшали по раменима називајући га „Француз".

– Знате ли можда како се зову? – упитао је инспектор.

– Не, не знам ниједног јер код нас ретко сврађају.

– А да ли је неко од њих плав?

– Двојица. Онај трећи је био изразито црн и учинило ми се да је кад су полазили рекао једном од плавокосих „Пожури, Викторе!"

– Ништа нисам успео да сазнам – пожалио се Душан милиционеру који је остао да га чека у колима. – Нападачи нису стални гости кафане, Мирић помиње неког Стеву а конобар Виктора и сад, хајде, буди паметан!

– Слушајте, шефе! – прекинуо га је милиционер. – Својевремено сам као позорник радио у делу града поред реке и често сам због ситних крађа, пијанчења и туча приводио неког плавог момка по имену Виктор. Како то име није често, можда је реч о истом младићу. Знам где станује, па нам неће бити тешко да га пронађемо и проверимо има ли неке везе са ноћашњим нападом.

Међутим, изнајмљена собица у којој је становао Виктор била је празна. Нељубазна газдарица није била расположена за разговор и на питање где је младић, одговорила је да не зна јер кући није долазио већ неколико дана.

– Е, баш немамо среће – промрмљао је Душан и кренуо ка колима. Таман је хтео да уђе кад је жена повикала за њим:

– Ако вам је хитно, потражите га код браће Јоксић, они ће знати где је. Кућа им је тамо, поред моста.

Брижљива домаћица

До куће о којој је говорила Викторова газдарица стигли су за непуних десет минута. Два прозора су још била осветљена. Ушли су у двориште и готово се сударили са старијом женом

– Извините – рекао је Душан.

– Ништа, ништа – одговорила је жена збуњено и мада је нико ништа није питао почела да објашњава:

– Ето, ја кренула да обиђем свиње. Само ви уђите, сад ћу ја...

Ништа мање изненађење нису показала ни тројица младића кад су се Душан и милиционер појавили на вратима.

– Ко се од вас зове Стева? – упитао је инспектор.

– Нико! – одговорио је један од браће Јоксић. – Ја сам Зоран а мој брат је Бошко.

– У реду – помирљиво је рекао Душан и одмах наставио: – Сва тројица сте вечерас била у „Слози"?

– Нисмо – одговорио је Виктор. – Цело вече провели смо у кући: Зорану је данас рођендан, па смо прослављали.

– Ако је Зоранов рођендан био јуче – рекао је погледавши на сат Душан – онда сте га прослављали у „Слози" а ако је данас онда вам верујем да га славите овде. А претпостављам и да никад нисте видели Француза кога сте претукли и опљачкали а о његовом новчанику пуном девиза да и не говоримо...

Док је говорио на лицима младића смењивали су се изненађење, неверица и неразумевање. Неколико тренутака трајала је тишина а онда је први проговорио Виктор:

– Ми стварно не знамо о чему причате и немамо везе ни са каквим Французом. У то ћете се и уверити ако нас претресете а ми смо, ето, ту. Ево, можете да почнете од мене.

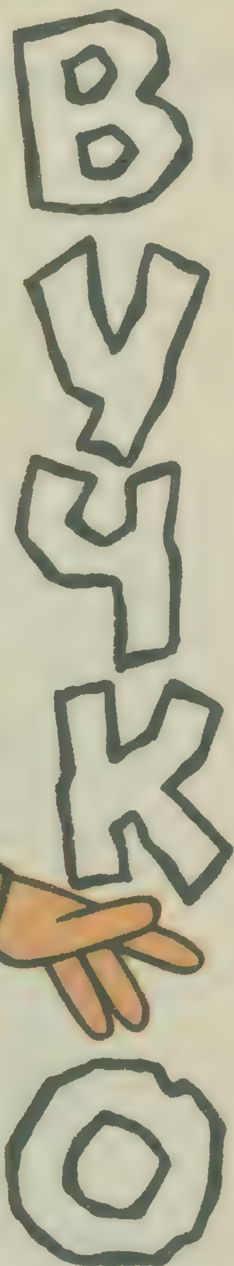
– Да ти можда не мислиш да сам ја од јуче? – подсмехнуо се Душан. – Са претресом ћу почети али не од тебе!

* * *

Знате ли од кога је одлучио да пође инспектор Божовић? Да ли сте погодили, проверите на страницама „Мале поште".

Да ли сте погодили, проверите на страницама „Мале поште".

РЕП И ШАЛ САВИЈТЕ МУ МАЛО УНАЗАД КАО ШТО СЕ ВИДИ НА ДОЊЕМ ЦРТЕЖУ - ПРЕСЕКУ.

СВЕ ДЕЛОВЕ ВУЧКА НАЛЕПИТЕ НА ЧВРСТ КАРТОН ПА ИСЕЦИТЕ.

ТАЧКА

КРУЖИЋ

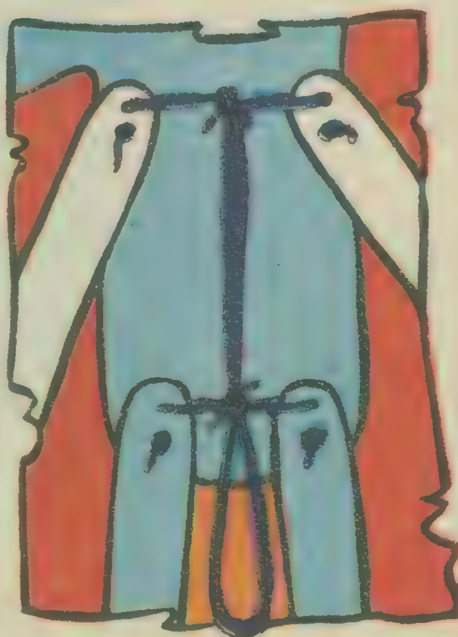

ПРЕСЕК

СА ЗАДЊЕ СТРАНЕ ПОВЕЖИТЕ ТАНКИМ КАНАПОМ ТАЧКЕ НА РУКАМА И НОГАМА КАО НА ЦРТЕЖУ.

ОЗНАЧЕНЕ КРУЖИЋЕ ПРОБУШИТЕ ИГЛОМ ПА ТАНКИМ КАНАПОМ (ИЛИ КОНЧИЋЕМ ЗА ВЕЗ) ПОВЕЖИТЕ РУКЕ И НОГЕ ЗА ТЕЛО ПОМОЋУ ЧВОРИЋА СА ПРЕДЊЕ И ЗАДЊЕ СТРАНЕ.

ГОТОВ ВУЧКО ПОМИЦАЋЕ РУКЕ И НОГЕ КАД СЕ ПОВУЧЕ ПЕТЉА.

ЏЕМС РАНДИ

ПРВА ЛЕКЦИЈА

ВЕЋ ПЕТНАЕСТ ГОДИНА НУДИМ ОВАЈ ЧЕК СВАКОМЕ КО МИ ПОКАЖЕ БАР ЈЕДНУ ПАРАПСИХОЛОШКУ ПОЈАВУ – РЕКАО ЈЕ ВЕЛИКИ РАМЗОН – АЛИ ДОСАД НИСАМ МОРАО ДА ДАМ НИ ПАРЕ.

Велики Рамзон навикао је да увек изазива узбуђење својом посетом Флосовој продавници мађионичарског прибора. Млади проучаваоци мађионичарских вештина – они који су одмакли даље од основних вежби прстију и трикова с картама – сместа би га опсели тражећи аутограме на свакаквим комадићима хартије и одговоре на бујицу глупавих питања, увек истих за последњих пет деценија. Пењући се уз степенице радње Рамзон се припремао за ове у ствари слатке муке које су ишле уз његов углед у мађионичарском братству.

Улазећи приметио је да само један младић стоји налакћен на тезгу у разговору са старим Флосом. Трговац је описивао конструкцију мале дрвене кутије која је, кад се додирне на прави начин, избацивала сребрни долар. Огроман руксак стајао је наслоњен уз зид, а поред њега фотеља у коју се Рамзон свалио климнувши Флосу главом у знак поздрава. Из руксака је вирио мађионичарски приручник по коме је Рамзон видео да овај младић има бољи укус од већине. Подигао је поглед управо у тренутку када се и младић окренуо.

Препознавши Рамзона, младић се насмешио и пришао да се с њим рукује.

– Зовем се Вили – рекао је – и дошао сам издалека да посетим Флосову продавницу.

Мађионичару се учинило да иза младићевих површних речи назире нешто дубље. Деловао му је као да не жели само аутограм. И заиста после свих учтивих и безначајних реченица дошло је и „велико питање".

Сат касније, после озбиљног разговора уз кафу, Рамзон и младић су споразумно постали учитељ и ученик. Између њих почела је да струји чудна хемија пријатељства.

Вили је сасвим искрено признао да је имао неприлика са законом – ништа озбиљно, али ипак довољно да га спречи да дипломира. Рамзону је ова прича била позната. Одавно је тврдио и много пута се осведочио да његовим позивом углавном желе да се баве отпадници који не могу да се уклопе у друштво – незгодне личности које мисле и понашају се друкчије од осталог света и налазе место у друштву тако што граде око себе засебну фантастичну атмосферу.

У младићу жељном знања препознао је глад коју је и сам у том добу осећао – потребу да учи и усавршава се у овом тешком занату. А тај се занат могао научити само уз мајсторове скуте. Док су улазили у огромну кућу о којој је младић дотад само читао не усуђујући се ни да сања о некаквој посети, Рамзон је осетио притисак нове изненада стечене одговорности.

Извршили су уобичајени обилазак куће застајући да разгледају предмете накупљене током година са свих страна света. Притиснули су тајно дугме које је иза полице с књигама открило закључана врата. Младићу је скренута пажња на необичан зидни сат на коме су бројке биле измешане. На прецизно изведен ударац шаком о шаку кућу су из скривених звучника испунили звуци свите „Планете" Густава Холста.

Младић је ускоро засуо Великог Рамзона питањима и кад су стигли да погледају на сат, била је већ прошла поноћ. Момак је отишао у додељену му собу у поткровљу, а Рамзон је кренуо по кући да, као и увек пред спавање, покрије птичије кавезе и забрави врата. Упитао се какав ли ће испасти овај ђак, али је то питање одмах потиснуо као преурањено. Још недељама неће на њега добити одговор.

Док је избацивао мачку, зачуо је тихи глас с врха степеништа. Испред светлости на одморишту видела се младићева силуета.

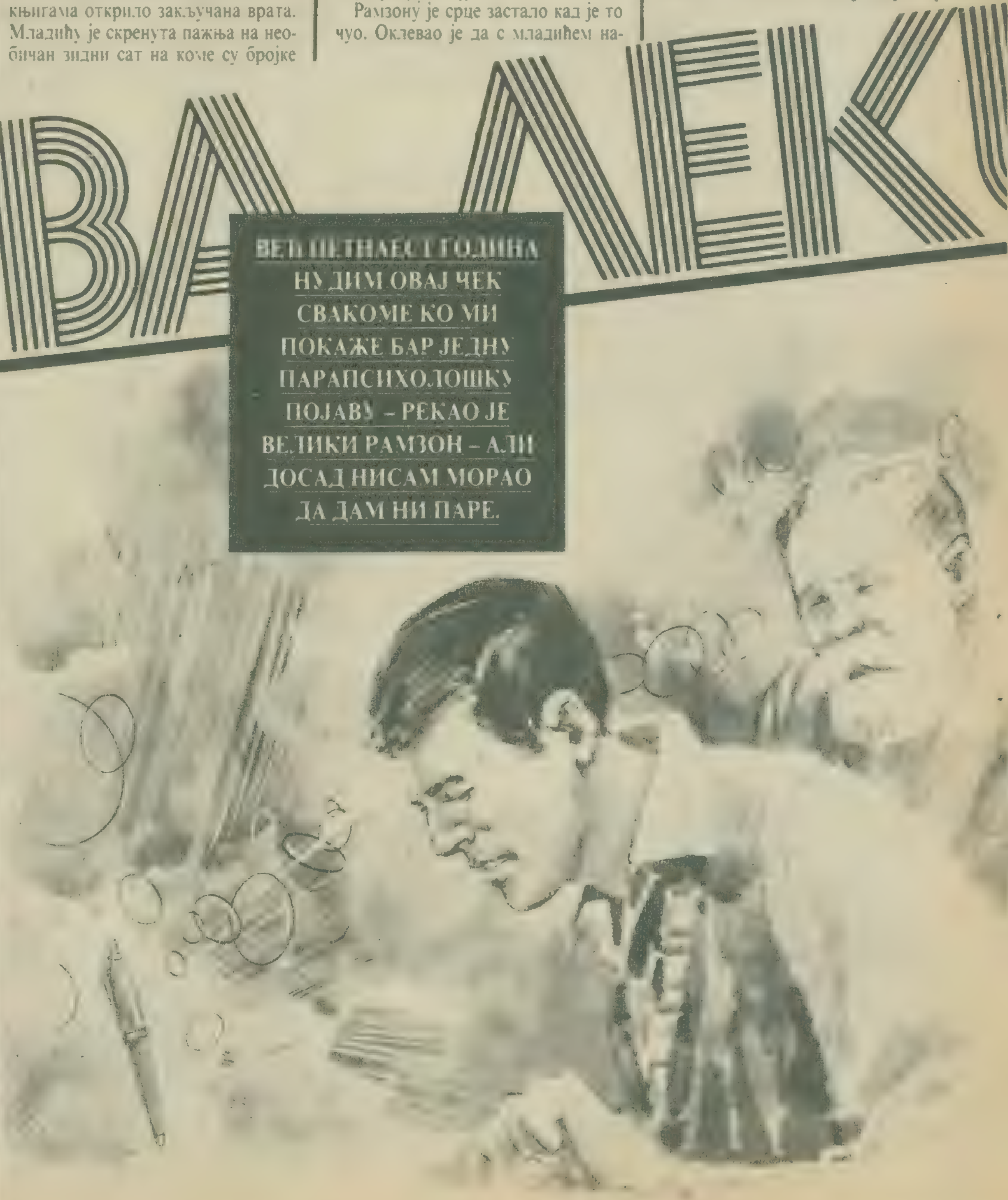
– Господине Рамзоне, знате ли и ону **праву** магију?

Рамзону је срце застало кад је то чуо. Оклевао је да с младићем начне ту тему надајући се да она никада неће ни доћи на ред. Момак је вероватно мислио на астрологију, читање длана и друге бапске приче. Пре доста година имао је студента који је увек потезао такве будалаштине. Тај није дуго остао.

– Боље сиђи да и о томе поразговарамо – рекао је Рамзон.

Док је младић силазио низ уске степенице, Рамзон је почео да узима отрцане књиге с полица које су ишле све до таванице. Видели су се дуги низови хрбата означених црвеном тачком – то су биле књиге о мађионичарству. Таквих је било много, али је још већи број био означен плавим тачкама – ту групу књига Рамзон је звао смећем. Из ње је сада изабрао неколико.

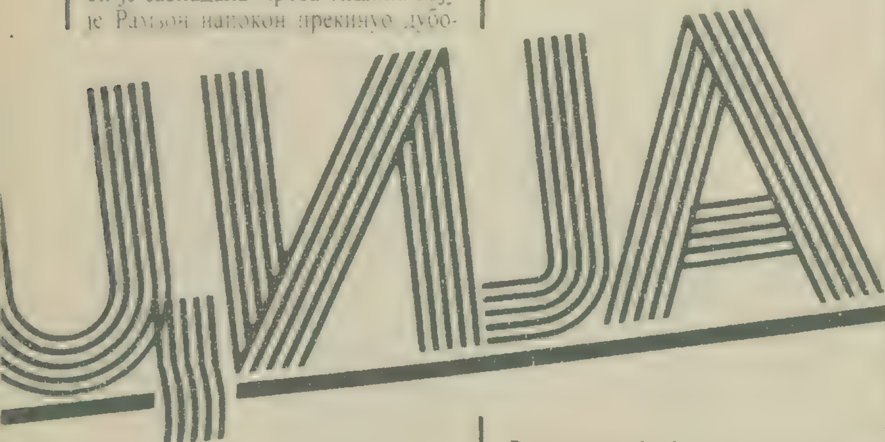
Младић се снебивао – ваљда је схватио да је дотакао осетљиво место. Хтео-не хтео, он је морао чу-

ти за Рамзонову непрекидну борбу против парапсихолога, за многобројне чланке и неколико књига које је написао на ту тему и за честа предавања која је држао у ученим срединама широм света. Рамзон је већ открио да младић врло добро познаје његову животну причу.

– Дакле, чуј, млади човече! Ја сам по овим стварима почео да чепркам још пре него што си се ти родио. Да ли знаш шта значи реч „магија"? У речнику пише да је то човеков покушај да овлада природом помоћу чини и бајалица. Али то није могуће, разумеш? Успех се постиже једино обманом. Тиме се бавимо ти и ја. Ми смо преваранти, глумци који играју улогу чаробњака. А права магија не постоји баш као ни Деда Мраз.

– Мислим да грешите – рекао је младић веома тихим гласом. У соби је завладала мртва тишина коју је Рамзон напокон прекинуо дубо-

ким уздахом. Погледао је у младића преко наочара и сусрео његов поглед пун самопоуздања.

– Можда грешим. Али, можеш ли да ми докажеш? Чисто сумњам.

Рамзон је спустио руку на гомилу књига које је изабрао: – Са свим овим ауторима својевремено сам се ухватио укоштац и све сам их демантовао. А не заборави да су то све сами научници, не шарлатани као ја.

Није одолео а да не направи драматичан гест који му се наметао, па је кажипрстом расуо књиге по столу.

– Већ петнаест година нудим овај чек – наставио је бацивши младићу у крило црну чековну књижицу којом је толико пута махао пред публиком – свакоме ко у мом присуству изазове макар и једну парапсихолошку појаву. **Петнаест година!** И још нисам морао да дам ни паре.

Неко време обојица су ћутали. Рамзонова мачка прешла је крутим ходом преко стола пажљиво тражећи пут међу обореним књигама. Огромни зидни сат се громовито огласио. Онда је младић проговорио.

– Бавим се неким стварима које ми нису јасне. Дошао сам овамо да вас потражим у нади да ћете ми ви можда објаснити. Био сам и у неким парапсихолошким лабораторијама... – Додирнуо је једну дебелу књигу. – Провео сам са овим ту читав дан...

Будала, све верује. Читао часописе па мисли да је из њих посисао све знање. Насео је на сваки мој трик. Хтео је да ме стрпа у кавез и подвргне експериментима.

Младић је склизнуо са столице и устао. Изгледао је нешто виши него раније.

– Ипак, нисам му показао ништа од оног правог – додао је. – Баш зато што је мислио да може да ме стави у епрувету.

Иди да спаваш, Вили – рекао је с уздахом Рамзон. – Наставићемо разговор ујутро.

Ујутро ће га, помислио је, или убедити да греши, или ће мали морати да иде. Протекле године нису отупеле сећање на његову сопствену борбу против ирационалне жеље да поверује у натприродне појаве. Није хтео поново да се носи с тим непријатељем.

Младић се попео у поткровље у пратњи ћудљиве мачке. Уморни Рамзон такође је отишао на спавање.

У ваздуху се осећало нешто попут електрицитета... не, пре налик на мирис загрејане лемилице... Необичан мирис коме Рамзон није знао да одреди порекло и од кога је препаднут скочио из кревета. Погледом кроз прозор утврдио је да ће ускоро јутро. Свуда око себе осећао је пецкаво наелектрисано присуство какво у животу није упознао. Мора да је нешто у вези с младићем помислио је и кренуо према степеништу. Младићева врата била су благо одшкринута; пред њима је попут сфинге лежала мачка и пиљила у меку сивкасту светлост која је допирала изнутра. Пењући се уз степениште Рамзон је осећао све већу напетост и пецкање.

Када је стигао до одморишта, пружио му се поглед у собу. Вили је седео на ћилиму чела орошеног знојем потпуно заокупљен гледањем у хемијску оловку која је лежала испред њега. Врх оловке полако се подигао и опет спустио... још једном подигао и – остао усправан. Сада је читаво перо почело да се окреће, а потом се подигло два, па још два центиметра изнад пода. Младић је био потпуно укрућен од напора. Рамзон је бешумно ушао у собу и стао крај њега. Знао је шта треба да уради.

Ученик и учитељ су заједнички усредсредили вољу на предмет испред себе. Предмет је сада без колебања наставио да се диже.

Рамзон је помислио како већ дуго није био ученик. Ово сад било је оно право: прва лекција.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	НАЈВИШИ ПЛАНИНСКИ МАСИВ ЕВРОПЕ	БЕЗМОРАЛАН, НЕМОРАЛАН	НАЈВЕЋИ ПЛОВНИ КАНАЛ У ШВЕДСКОЈ	ПТИЦА ГРАБЉИВИЦА	ОНДА	ГРАД У ЈАПАНУ НА ХОКАИДУ	ГРАД У ИТАЛИЈИ
ШАХОВСКА ТИТУЛА							
СПРЕЧАВАТИ							
ПОЗНАТА КАТЕДРАЛА У ПАРИЗУ							
ВРСТА ЗАНАТЛИЈЕ (мн.)							
НИСУ ТЕШКИ					У.Н. / ПОДСМЕХ		
ИРАНСКИ НОМАДСКИ НАРОД						ИТАЛИЈАНСКА ФИЛМСКА ГЛУМИЦА	
ЈЕСТИВИ МОРСКИ ПУЖИЋИ							КРАЉ КРИТА, УНУК МИНОСОВ
"ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"	НАЦИЈЕ / ЧАСОВНИК						
"СЕКУНДА"		"ЛИТРА" / ПЛАНИНА У СРБИЈИ		ИЗНАД / ПЕНЗИЈА			
ЗНАК ЗА СРЕБРО			ЉУПКО, ДРАГО / УНИШТИТИ				
ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ							
ОСОБА КОЈА ВРШИ ПОПИСИВАЊЕ	ДЕО ОДЕЋЕ ЗА НОГЕ						
ЗНАК ЗА ФОСФОР		З.О. / ЉУБАВНА ПЕСМА			ИНДИЈУМ / НАША СЛИКАР. КАТАРИНА		
ДЕО МАШИНЕ (мн.)							
ЈАВНИ ПАРК, ШУМИЦА							
ЖЕНСКО ИМЕ / "ПИКО"						ХРАМ, БОГОМОЉА	ГРЧКО СЛОВО
МАЛО ПСЕТО / ДРУГИ				ЈЕДИНИЧНИ ВЕКТОР / И.Т.			
"ВОЛТ-АМПЕР"			ЖЕНСКО ИМЕ / ГРАД У КИЛИКИЈИ				
ДОДАТАК ЗА ДОБИЈАЊЕ КВАЛИТЕТА							"РАДИЈУС"
ХИП, ТРЕН				ДОБИТ (тур.)			

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: постеља, акролит, пратиља, рамазан, иј, Лана, КА, Абаз. накане, и, ш, м, тај, мустра, Херцег, ат, јеж, назално, грехота, а, Марио, Рау, на, днакав, парада, е, виц, Мел, Ис, бала, отпоран, Н, оранж.

НА ПАШЊАЦИМА ЕРГЕЛЕ БОРИКЕ

БАРУТ У КОПИТАМА

ГРЕШКЕ КОЈЕ СЕ НЕ ПРАШТАЈУ ДРУГИМ ПАСМИНАМА ВРЛИНА СУ БОСАНСКО-БРДСКОГ КОЊА. СНАЖАН И ИЗДРЖЉИВ, У СТАЊУ ЈЕ ДА САВЛАДА И ОНА БЕСПУЋА КОЈИМА ПРОЛАЗЕ САМО ДИВОКОЗЕ...

Пр[illegible] процењивању коња нарочита [illegible] од те особине и зависи његова [illegible]

Тренер [illegible]

[illegible]н се добио добар коњ, поред [illegible] и посебна исхрана која се [illegible] Д, Е и оних из комплекса Б

Дугих ногу, високо уздигнуте главе корачају дорати, вранци, кулаши... На човеков узвик, крећу у кас као да се надмећу ко ће грациозније стићи до ограде корала. Направили су неколико кругова и остали као укопани кад је човек који их је гонио завиждао. Нови, другачији звиждук, лупање дланом о длан и коњи крећу у галоп. За њима прште земља и диже се облак прашине. Мишићава тела лебде у ваздуху и спуштају се у невероватној хармонији. Човек поново залупа длановима и коњи крећу у бесомучан трк који ће трајати десетак минута. Онда поново кас и на крају ход. Само тај ход сада више није као на почетку нестрпљив, коњи су сад мирнији, слабине им подрхтавају.

Тренинг је за данас завршен. Коњ се тако ослобађа сувишне масти и воде и стиче кондицију. После тога коње одводе у шталу, у специјално уређене боксове где их чувари брзо и вешто тимаре. Касније следи оброк, врло квалитетан јер здравље и кондиција увелико зависе од исхране. Данас коњи у узгајалиштима редовно добијају и витамине. Тако је и у познатој ергели на Борикама, тридесетак километара од Рогатице.

– Коњ тражи више од човека – каже седамдесетогодишњи Урош Јанковић који, иако је у пензији већ неколико година, не пропушта ниједан дан да дође и види коње којима је посветио скоро пола века. – Њему не сме ништа да усфали, мораш га пазити као мало дете, иначе пропаде. А коњ да пропадне, то ти је, синко мој, горе од икаквог злочина...

5:1 за арапа

Ергела на Борикама има дугу историју. Створена је још далеке 1895. и то у Горажду, где им је било зимовалиште, док су лети вођени на испашу на Борикама. Оснивачи су били официри аустроугарске војске који су из далеке Арабије набавили неколи-

Арап Сиглави XVI је један од најбољих пастува ергеле на Борикама, његови најстарији преци о којима постоји запис потичу из далеке 1914.

Босанско-брдског вранца Мишка XVII због изузетно бујне гриве зову и „Битлс". Мада је за коњске прилике већ у средовечном добу, ождребљен 5. марта 1974, и данас је у најбољој кондицији.

ко грла, јер је и у то време арапски коњ важио као грло коме, бар у Европи, нема премца.

Потекао са арабијског острва Наџ, арап је у походима Азијата на Стари континент показао изванредне одлике: брз, складних линија, изузетно темпераментан, али и издржљив, он је, по мишљењу неких историчара, знатно помагао Турцима да освоје пола Европе. Као пример за ту своју тврдњу, наводе податак да је арап могао да се окрене укруг пет пута док је за то време белгијски тешки коњ, тада синоним доброг коња у Европи, још био у првом кругу!

Европљани су радо прихватили арапа и због тога што су веровали да ће захваљујући њему поправити своје одомаћене пасмине. Тако је и било. Историја коњарства говори да су многе пасмине у Европи, настале управо благодарећи утицају арапских коња који су оплеменили већ постојеће врсте.

Тежак од 350 до 450 kg и просечне висине гребена (дела између врата и леђа) око метар и по, арапски коњ је, строгом селекцијом, успео да побољша многе особине европских грла. Стручњаци кажу да су његов темперамент и покретљивост знатно „оживели" дотад прилично лене европске коње. Наравно, у тим укрштањима у обзир су долазили само најбољи примерци чија је цена достизала, а и данас је тако, и по неколико стотина (старих) милиона, па зато није ништа необично што су најбоља грла углавном припадала приватним ергелама оних који не питају шта кошта...

Наравно, има арапа, па и оних са врхунским својствима, и у мањим ергелама: на Борикама се данас, рецимо, успешно узгаја неколико линија (тако се означавају пастуви док се кобиле деле на родове и њих је неупоредиво више) арапских коња као што су сиглави, газале, ленкорани, захиди... Посебно је занимљиво да је ова наша ергела највише место у свету где се узгајају арапи, потомци из пустињских и сувих предела.

На мала врата

Овде се, готово кришом, 1908. ушуњао и наш домаћи, брдско-босански коњ. Отада, кажу, и датира први организовани узгој домаће пасмине босанаца, како их данас сви зову. Неки људи су на време осетили да тај наш аутохтони копитар може да буде од велике користи ако му се укрштањем побољшају особине. А ту је већ био арап, проверен специјалиста за оплемењавање. Тако су и настали многи мешанци.

Сваког јутра коњи који не припадају тзв. елити одлазе на пашњаке и сами се предвече враћају на појило. У току дана тешко их је снимити у већој групи јер се раштркају огромним ограђеним пашњацима.

Тренер је зазвиждао и арап је стао као укопан очекујући други звиждук и лупање дланом о длан да би следећег тренутка кренуо у галоп.

Ови наши товарни и јахаћи мали коњи (високи око 130 cm а тешки од 250 до 350 kg), снажне конституције и фантастичне издржљивости коначно су били урачунати у пасмину од које се много очекује. Не без разлога јер је босанац у стању да километрима беспућем носи терет до 100 килограма, уз пут се ождреби и са потомком, после сат-два, настави пут као да ништа није било! А то може мало који од коња племените расе.

За разлику од других пасмина босанац је дете сурове природе и њене неумољиве селекције кроз векове. Био је и остао коњ који свој опстанак дугује готово феноменалној издржљивости и способности да савлада и оне стазе и богазе где су племените пасмине неупотребљиве. Његове способности су посебно дошле до изражаја у последњем рату кад су, под великим теретом, успевали да стигну до врхова дотад доступних једино дивокозама.

Због тога није ни чудо, кажу на Борикама, што се босанцу гледа кроз прсте кад треба оценити и проценити положај тела или задњих ногу. Оно што се не опрашта другим пасминама, код њега је врлина. На пример, посебан положај задњих ногу који би коња друге пасмине одмах сврстао у рубрику „шкарт", босанцу је неопходан за савлађивање врлети.

*

Међутим, ни многи од њих нису могли да опстану, тако да се у Борикама данас узгајају само две линије босанаца: Мишко и Барут. Овај, други је, претпоставља се, добио име по томе што је експлозивнији. А то је, по својој прилици, наследио од арапа...

Милион долара за коња

Сваке године у Борике долази специјална савезна комисија која врши процену коња и одређује пастуве и кобиле за расплод, продају или шкарт. Коњ се углавном процењује наотвореном простору и то са удаљености од неколико метара, пажљиво се посматра са сваке стране, како у мирном ставу, тако и у покрету, кораку или касу. Наравно, пре тога се утврђује такозвани идентитет коња, порекло и старост и, на крају, оцењује се посебно сваки део, од главе, гребена, леђа, положаја предњих и задњих ногу до зуба и квалитета длаке.

Елитни коњи имају посебну негу и бригу, смештају се у специјалне боксове, добијају врхунску храну и одређују им се посебни тренинзи. Али, кажу нам у Борикама, све то не би било довољно да нема љубави човека према овим изузетно осетљивим животињама. А коњ без човекове љубави може да постане диваљ што је, довољан разлог да га не сврстају у елиту.

Колико се пажње поклања коњима сведоче и многобројне, књиге, обавезне за свако узгајалиште: Протокол опасивања (парења) кобила, Књига пепињерних (спремних за расплод) пастува, затим Регистар ждребади која одмах добијају свој редни и матични број... Добар коњ мора да има педигре, јер без тога неће моћи да добије третман какав имају они којима су преци били шампиони.

На жалост, последњих година број коња код нас и у свету стално опада. Неки тврде да је узгајање нерентабилно, док други то објашњавају развојем технике у којој коњи налазе место једино у рачунању: колико која машина има (коњских) снага. Трећи верују да човеков вековни пријатељ коњ никад неће нестати, да је незамењив у неким пословима и крајевима. О хиподромима и тркама које прате фантастичне суме на кладионицама да и не говоримо: прошле године је један Американац милионер за коња дао равно милион долара!

П. МИЛАТОВИЋ
Снимио: Љ. ПАТРНОГИЋ

КЊИГА ЗА БУБЊАРА

Први пут ти пишем и молио бих те да ми кажеш да ли постоји књига за учење свирања на бубњевима и где је могу наручити или купити.

ЧИТАЛАЦ из Добоја

Књиге за учење свирања на бубњевима на нашем језику не постоје. Зато би можда најбоље било да се обратиш најближој музичкој школи, одсеку за удараљке, па ћеш тамо добити обавештење о условима уписа у школу, ако то желиш. Друга могућност је да замолиш неког бубњара из неког музичког састава у твом граду да ти помогне и покаже како се свира. Иначе, већина бубњара из наших рок-група су самоуки и на почетку су се довијали на разне начине. Покушај и ти.

ПОПУЛАРНО ЗБОГ – ГЛУМЦА

Молио бих те да ми кажеш шта значи моје име и да ми одговориш зашто радио-станице Сарајево и Београд немају више емисија посвећених астрономији?

Ален РАДОСАВЉЕВИЋ,
Сарајево

Ален је име келтског порекла, неизвесног значења. У француском је забележено још од петог века н.е., а у наше време постало је популарно понајвише захваљујући глумцу Алену Делону.

Што се тиче емисија о астрономији, њих има онолико колико је то предвиђено програмском концепцијом. Научна достигнућа из ове области се редовно прате али је сасвим могуће да теби понешто од тога и промакне. Зато је можда најбоље да најновија сазнања потражиш у листовима који стално доносе написе везане за астрономију, рецимо „Галаксију".

ЈАВИ СЕ!

У броју 1652 од 26.8.1983. објавили сте у „Малој пошти" писмо недеље са потписом Читатељка из Београда. Надам се да вам је та читатељка послала своју пуну адресу. Ако јесте, молим вас да ми је пошаљете јер желим с том читатељком да ступим у везу. Наиме, ја сам у њеним годинама био ниског раста, али захваљујући мојој другарици и њеним саветима успео сам да од несрећне особе постанем срећан. Зато желим да помогнем овој читатељки како да реши своје проблеме и врати се нормалном животу.

Горан НОВКОВИЋ,
Железничка 14
23265 Книћанин

Адресу читатељке немамо, али зато објављујемо твоје писмо и адресу, па она ако буде желела може да ти се јави.

УМЕТНИК

Желио бих знати гдје бих могао набавити сликарске уљане боје и квалитетне кистове, те колика им је цијена. Такође ме интересује постоји ли могућност да то наручим и од које продаваонице пошто сам удаљен од великих центара.

Мирко НЕШЕВИЋ,
Двор на Уни

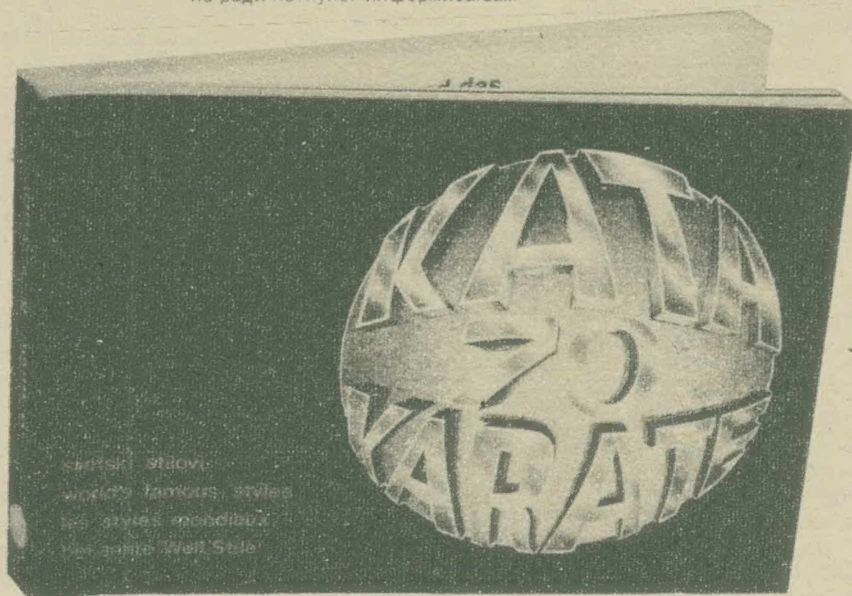
Уљане сликарске боје (цена им се креће од 63,65 динара до 231,13 динара) и четкице (исто веома различитих цена) можеш наручити у продавници „Уметник", Улица Васина број 5 у Београду. Телефон је 011/622-840. Најбоље ће бити да се јавиш прво телефоном и с продавцем се договориш које тачно боје и четкице желиш, па ће ти их они послати.

Драган Јањић — Владислав Гигов

70 карате ката

Књига 70 карате ката представља апсолутну новину на светском тржишту јер даје комплетну обраду седамдесет карате ката из свих светских доминантних стилова, односно све кате које су у употреби у савременом светском каратеу, **а намењене су пракси од почетног па све до највиших мајсторских звања уз компаративну анализу и преглед класичних форми и традиционалних ката.**

Све кате су демонстриране фото-објашњењима за сваку поједину технику уз обимна додатна објашњења детаља извођења појединих техника, праваца кретања, приказа техника са више страна ради потпуног информисања...

Књига садржи паралелно са текстом на енглеском, француском и немачком комплетан текст на српскохрватском језику.

Књига је штампана латиницом на **преко 400 страна** на високо квалитетном кунстдрук папиру, корице су у пуном колору — пластифициране, богато илустрована и опремљена са **преко 4000 фотографија.**

Цена .... 750.—

Издавачко-штампарска радна организација
„ПРИВРЕДНО ФИНАНСИЈСКИ ВОДИЧ"
Патријарха Димитрија 24,
11090 Београд—Раковица

НАРУЏБЕНИЦА — ПЗ/II

Овом наруџбеницом неопозиво наручујем .... ком. књиге:

Драган Јањић — Владислав Гигов:
70 КАРАТЕ КАТА (С-3),
по цени од 750.— дин. ....

Име ....

Презиме ....

Поштански број ....

Место ....

Улица и број ....

....
(Потпис купца)

У случају спора надлежан је редован суд у Београду.

Писмо недеље

ШТА ЈЕ БИЛО С КРАЉЕМ?

Драги „Забавниче”,
молим те да ми одговориш шта је било са шпанским краљем Алфонсом (не знам којим) после његове абдикације 1931. године када је Шпанија постала република. Када је у Шпанији враћено монархистичко уређење и који су владари владали од тада до данас?

Владимир БУЈИШИЋ,
Београд

У дугој историји Шпаније било је више краљева са именом Алфонсо. Ти очигледно мислиш на Алфонса XIII из француске краљевске династије Бурбона. За краља Шпаније проглашен је 1856. године, одмах по рођењу. Оца, Алфонса XII, није ни упознао јер је овај умро пре његовог рођења. До шеснаесте године, када му је признато пунолетство (1902) владала је у својству регента његова мајка Марија Кристина. Алфонсо се на власти одржао до 14. априла 1931. године када је избила буржоаско-демократска револуција. Монархија је збачена, проглашена је република, а те исте године Алфонсо XIII је абдицирао и отишао у Рим где је живео све до смрти 1941. године. Још за живота именовао је за наследника свог трећег сина Дон Хуана, али овај никада није дошао на власт. У томе га је спречио шпански грађански рат (1936–1939) који су повели, против законите народне власти, фашистички кругови под вођством генерала Франка. После три године крвопролића и борбе за одбрану шпанске републике, у којој је поред 35.000 добровољаца из целог света учествовало и 1700 Југословена, реакција је тријумфовала. Тако је генерал Франко завео фашистички режим марта 1939. године и објавио да Шпанија постаје монархија са регентским саветом, а себе је поставио за вођу (каудиљо) државе. Дон Хуану је било одузето право наслеђа престола и године 1941. Франко је одлучио да после његове смрти на престо дође унук Алфонса XIII, данашњи краљ Шпаније, Хуан Карлос I, син поменутог Дон Хуана који и данас живи у емиграцији.

После смрти генерала Франка 1975. године Хуан Карлос је дошао на престо.

НОВА, ПОПУЛАРНА КЊИГА

ЖИВОТИЊЕ У КУЋИ

када, како, зашто?
Пас, мачка, хрчак, заморче, птице, акваријум, терариjум.
Избор, држање, исхрана, нега...
Занимљивости, илустрације...

Цена 200 динара

Едиција У МИНИЈАТУРИ
Поштански фах 32
11061 Београд
Плаћате поштару поузећем

НАРУЏБЕНИЦА

Пошаљите ми ______ примерака књиге „Животиње у кући...”, на адресу

Име и презиме ______
Место ______
Адреса ______

ОБИЧАН И СВАКИДАШЊИ

Објасни ми шта значи реч вулгаран, а шта баналан. И још нешто, где могу да нађем иглу за грамофон Искрафон 1003?

ИЛЕ,
Београд

Реч вулгаран (долази од латинског vulgaris – обичан, свакидашњи) значи прост, необразован, обичан, свакидашњи, једноставан, простонародни, народски. Баналан долази од француске речи banale и може да значи обичан, свакидашњи, отрцан, неукусан.

Игле за грамофон „Искрафон” повремено добијају продавнице „Музички магазин” и „Радиоелектро” које се налазе на Теразијама, једна поред друге.

БОЛНИ ЧВОРИЋИ

Чула сам да се у Београду успешно лечи целулит. Желела бих да сазнам адресу те установе.

МАЈА,
Сарајево

Целулит (промене у везивном и масном ткиву коже с очврснућима која се могу напипати у облику дифузних плоча и чворића и често су праћене болом) се у Београду лечи у Заводу за здравствену заштиту СР Србије, одељење Медицине рада у Авалској улици број 13. Телефон ове установе је 433-852. Пацијенти се примају сваког радног дана пре подне.

УСПРАВНИ БИЦИКЛИСТИ

Твој сам редовни читалац и надам се да ћеш ми одговорити на питање да ли се у бициклизму криви кичма.
Молим те да ми што пре одговориш јер ми је хитно.

ЧИТАЛАЦ из Херцег-Новог

Ако имаш намеру да се бавиш бициклизмом, можеш слободно да отпочнеш са тренинзима јер се бициклистима не деформише кичма. Могућа последица бављења овим спортом је ишијас који се јавља тек у каснијим годинама.

ШКОЛА ГИТАРЕ

1. Акорди – Теорија – Мелодије
2. Нотално свирање
3. Модерна музика, хитови, рок – II део.

Сваки приручник по 240 дин. Попуст 70 дин. за сваки следећи наручени приручник.
Плаћате поштару. **Васиљевић Милун,** пост рестант, 11101 Београд

СВЕ О КУНГ ФУ-у НА СРПСКОХРВАТСКОМ ЈЕЗИКУ

ГАРАНТОВАНО НАЈБОЉЕ КЊИГЕ И ПРИРУЧНИЦИ ЗА САМОСТАЛНО УЧЕЊЕ КУНГ ФУ-а И КАРАТЕА У КОЈИМА ТЕХНИКУ ДЕМОНСТРИРАЈУ НАЈВЕЋИ СТРУЧЊАЦИ ИЗ ТИХ СПОРТОВА

1) 116 WING TSUN KUNG FU TEHNIKA DRVENE LUTKE (ПОНОВЉЕНО ИЗДАЊЕ) аутора Yip Chun/Leung Tinga садржи најсупериорније технике кунг фу-а које лично демонстрира **YIP MAN**, легендарни кунг фу мајстор (учитељ Bruce Lee-a)

Цена 400 динара

2) ФУЛКОНТАКТ КАРАТЕ (КАРАТЕ С ПУНИМ КОНТАКТОМ — ПОНОВЉЕНО ИЗДАЊЕ) аутора Б. Кулеша/С. Трунтића прва је књига о каратеу с пуним контактом у нас. Има 166 страна и преко 800 фотографија у акцији.

Цена 400 динара.

3) KUNG FU WU SHU (ПОНОВЉЕНО ИЗДАЊЕ) аутора С. Трунтића/Б. Кулеша намењена је самоуким почетницима и онима који већ нешто знају о кунг фу-у. Има 200 страна и преко 800 фотографија.

Цена 400 динара.

4) SVEN STAR PRAYING MANTIS („БОГОМОЉКА” КУНГ ФУ) НОВА КЊИГА аутора Leung Tinga описује у детаље чувени стил кунг фу-а из ШАОЛИН манастира на 200 страна и преко 600 фотографија.

Цена 500 динара.

5) KUNF GU WING TSUN KUEN (ПОНОВЉЕНО ИЗДАЊЕ) аутора Leung Tinga, мамут енциклопедија кунг фу-а, приручник, који погодном методом учења и вежбања чини кунг фу приступачан свима. Супервелики формат, има 323 стране и преко 1.300 слика.

Цена 700 динара.

Све наведене књиге можете набавити једино ПОУЗЕЋЕМ (ПЛАЋАЊЕ ПОШТАРУ) ПРЕКО KUNG FU KWOON, ПОШТАНСКИ ФАХ 17, 41410 — ВЕЛИКА ГОРИЦА. Молимо вас своју адресу напишите штампаним словима и читљиво. Испорука одмах.

РЕШЕЊЕ ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

Сусревши се после два по поноћи у дворишту са мајком браће Јоксић која је рекла да је пошла да обиђе свиње, инспектор је одмах посумњао у њене речи. Показало се да је био у праву. Тобоже брижна домаћица је заиста пошла до свињца, али да би сакрила опљачкан новац.

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА”
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Петар Милатовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Латрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА” – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК”, Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 25 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 276.00 динара, полугодишња 552.00 динара, годишња 1.104.00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 552.00 динара, полугодишња 1.104.00 динара, годишња 2.208.00 динара.

Претплата ће врши на жиро-рачун број 60801-601-29728, уз обавезну назнаку НО „Политика” ООУР „Продаја” – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК”.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	35.–
СР НЕМАЧКА	DM	88.–
ШВАЈЦАРСКА	Sfr	75.–
ФРАНЦУСКА	Ffr	248.–
ШВЕДСКА	Skr	255.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика” код „ИНВЕСТ БАНКЕ” – Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК”.

WALT DISNEY
МИКИ

КАД СУ ПРЕ ОТИШЛИ?
ПУФ!
ПУФ!
ПОШТА
МИКА ЛАЗИК

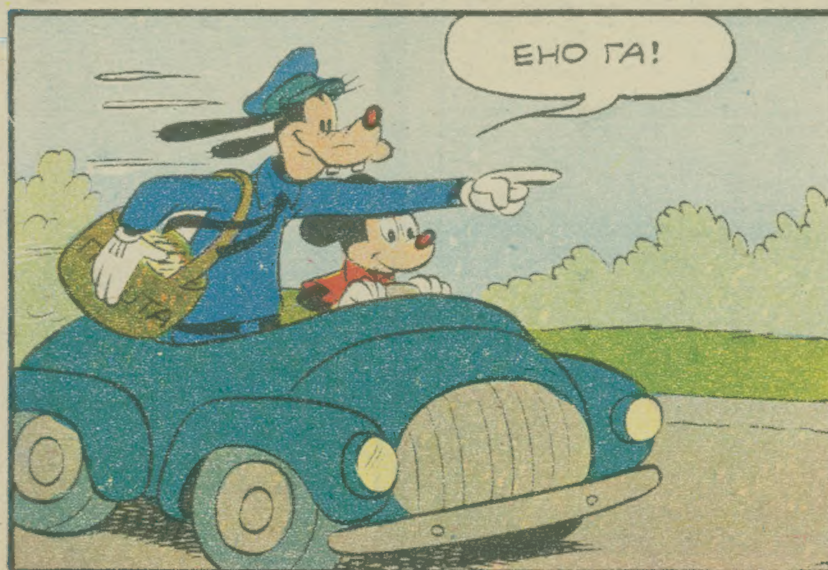

ПУФ! ПУФ!
ПОШТА

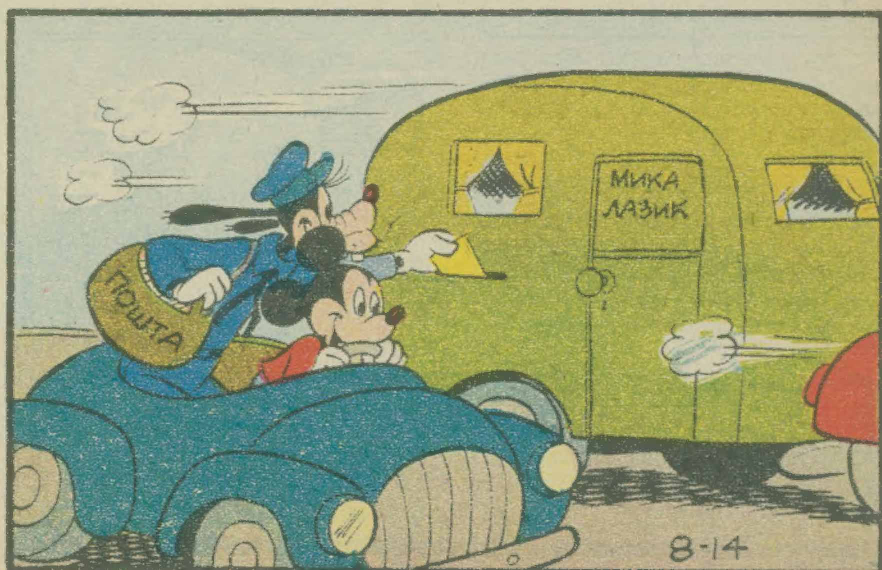

ПУФ! ПУФ! ПУФ!
ПОШТА
Copyright ©
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

ЗАКАСНИО САМ!
ПУФ! ПУФ! УФ! УФ! УФ!
ПУФФ! ПУФ!
ПОШТА

ИДЕ К'О ПОРУЧЕН!
Distributed by King Features Syndicate

БРЗО ЗА ЊИМА!

ЕНО ГА!

МИКА ЛАЗИК
ПОШТА
8-14